سەۋدالىق تەئەججۈبنامىسى

ئاپتورى : ئابدۇشۈكۈر مۇھەممەتئىمىن

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2000-يىل 7-ئاي 1- نەشرى

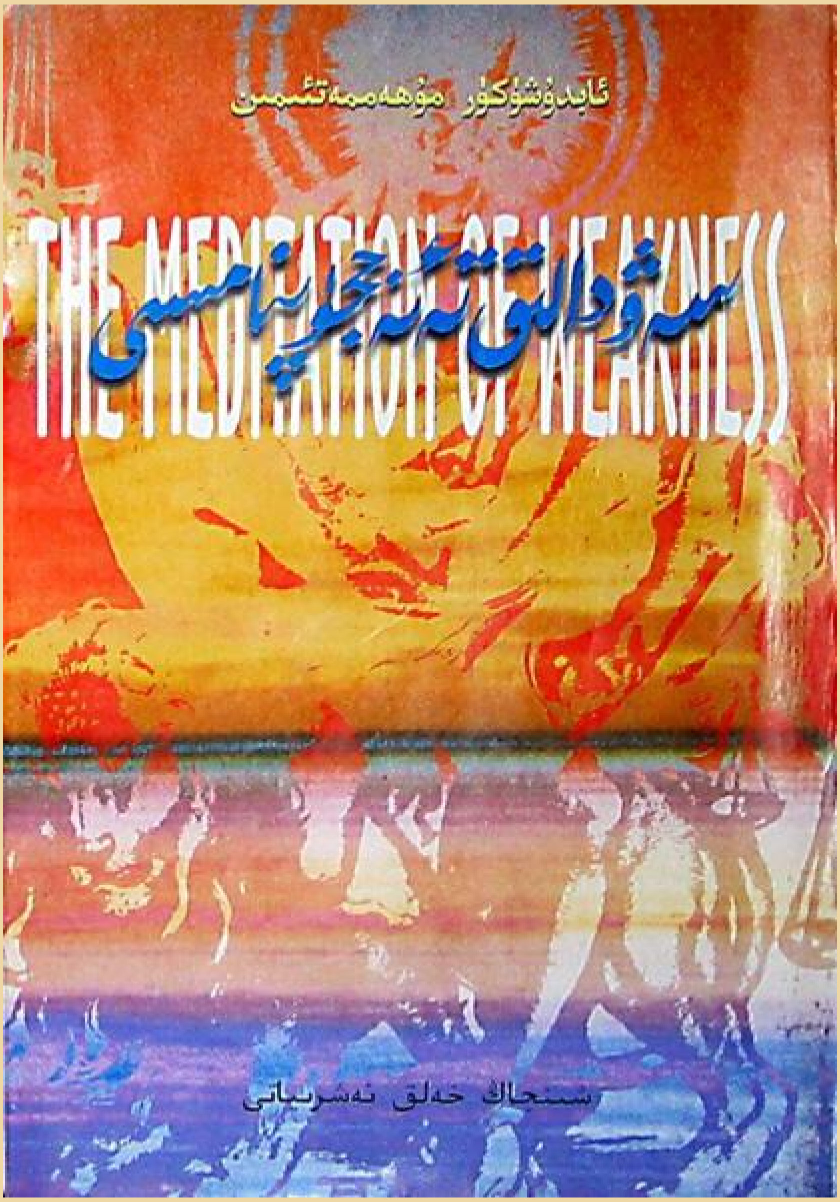

ئاپتوردىن

ئەسسالام كىتابخان!

بۇ ، تارىخىنىڭ سەۋدالىق يىللىرى يېزىلغان تەئەججۇپنامە . بۇنداق يىللارنى ئاپەت دەپ ئاتساڭ ئاپەتلىرى تولىمۇ پاجىئەلىك . بۇنداق يىللارنى ئامەتلىك دەپ ئاتساڭ ئۇنىڭ ئىنسانىيەتنىڭ تەجرىبىلىرىنى توپلاپ ، زۇلمەتنى يېڭىپ ئالغا ئىلگىرلىشىگە قوشقان تۆھپىسى ھېكمەتكە باي قىممەتلىك ئامەت ئىكەنلىكىنى ئىنكار قىلغىلى بولمايدۇ . بۇ ، ھەقىقەتەن سەۋدالىق يىللىرى ئىدى . سەۋدالىقنىڭ پاجىئەسى ئىچىدە ،

سەرسانلىق ئىچىدە كۈتۈلمىگەندە كونا يوشۇرۇن خەزىنىگە ئېرىشىپ قېلىش مۇمكىنچىلىكى نۇرغۇن خەلق چۆچەكلىرىدە ئىسپاتلانغانغۇ ؟

مەن دانىشمەنلەردىن سەبىي باللارغىچە ئۈركۈگەن ، تېڭىرقىغان ۋە ئەندىشە ۋەھىمىسى ئىچىدە سەۋدالىق روھىيىتىگە ئەسىر بولغان يىللاردا ئۆزۈمنى سەۋدالىقتىن خالىي قىلالمىدىم . بۇ خىل سەۋدالىق ئۇزاق قەرەللىك ئۇيقۇ شارابىدەك مېنىمۇ ئۇزاق يىللارغىچە مەستلىك ئۇيقۇسىغا غەرق قىلغانىدى . قاباھەتلەرنى ھېس قىلىپ ھېكمەتلەرنى چۈشەندىم . بىراق ، چۈشكەنلىرىم سەگەكلىك تەپەككۇرىدىن كۆرە تولاراق سەۋدالىق شۇۋىرلاشلىرىغا ئوخشاپ كەتتى . مەن ھۆرمەتلىك كىتابخاندىن مېنى كەچۈرۈشنى ۋە ساقىينىڭ ئىچۈرگەن شارابىغا تاقابىل تۇرالماسلىقىمنى چوڭقۇر ھېسداشلىق ئىچىدە نەزەرگە ئېلىشنى ئۈمىد قىلىمەن .

>>سەۋدالىق تەئەججۈپنامىسى << تۆت مونولوگلىرى سۈپىتىدە سەۋدالىق يىللىرىدىكى سەۋدالىق خاتىرىسى بولۇپ مەيدانغا كەلگەن .

>>سەۋدالىق تەئەججۈپنامىسى << كاككۇكنامىدىن باشلىنىپ ، مارجاننامە ، سۇمۇرغنامە ، جاھاننەما ئارقىلىق داۋاملىشىپ ، نىجاتنامىدە ئاخىرلىشىدۇ . مەن بۇ بەش نامىنى نەشر قىلىش ئويىدا يازمىغانىدىم ، كىشىلەرگە كۆرسىتىشكىمۇ ئەندىشە قىلاتتىم . يەنە نېمىشقىدۇر ئەيىنى يىللارنىڭ تەپەككۇر ھودۇقۇشلىرىنى جامائەتچىلىككە تاپشۇرغۇم كەلدى . بۇنىڭدىن مەقسىتىم ، زاماندىشلىرىمنىڭ ھېسداشلىقىغا ئېرىشىش ۋە گۆدەك پەرزەنتلەرگە ھەقىقىي يورۇقلۇق ، گۈزەللىك ۋە ياخشىلىقنىڭ قەدىر - قىممىتىنى ھېس قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت .

ئابدۇشۈكۈر مۇھەممەتئىمىن

(1933.9.28_1995.2.27)

مۇندەرىجە

كاككۇكنامە .... - 6 -

مارجاننامە .... - 33 -

سۇمۇرغنامە .... - 71 -

بىرىنچى باب

كاككۇكنامە

1

ساقاللىرى كامپۇردەك ئاقارغان ، كۆزلىرى چوڭقۇر دېڭىزدەك ئەقىل بىلەن تولغان ھېكىم : ئىلھامنىڭ ھەقىقىي مەبۇدىسى مۇسىي (گىرېك ئەپسانىلىرىدە سۆزلەنگەن ھۈنەر ـ سەنئەتنىڭ توققۇز مۇئەككىلى) ، دېگەندە ، ئۇنىڭ بېغىدىكى قەپەستە سايراۋاتقان كاككۇك قاقاقلاپ كۈلۈپ كەتتى .

كاككۇك : بەدىنىم پەي زىننەتلىرى بىلەن ياشناپ تۇرسىمۇ ، سەرگۈزەشتىلىرىم سېنىڭدىن ئارتۇق . ئىلھامنىڭ ھەقىقىي مەبۇدىسى مۇسىي ئەمەس ، بەلكى قەپەس ، دېدى . كاككۇك ھاياجانلاندى ، قەلبىدىكى ھارارەت ، كۆزىگە ياش زۇمرەتلىرىنى تاقىغانىدى . ئۇ ئەركىن ئۇچۇپ كېتىۋاتقان بىر توپ تۇرنىغا قاراپ ، قەپەس روجەكلىرىنى سىقىمداپ ، كۆكسىنى قەپەس شادىسىغا ئۇرۇپ سايراپ كەتتى . ھېكىمنىڭ زوقلانغىنى ئۇنىڭ نالىسى بولغىنىدەك ، ئۇنىڭ نالىسى قان قۇسقان كاككۇكنىڭ شېئىرىيەتتەك ھەقىقىي قەلبى ئىدى .

2

مەن كىچىك قۇشمەن ، جەڭ دۇمبىغىدەك نەرە ياڭرىتالمايمەن .

مەن كىچىك گىياھ ، ئالەمنى مەھلىيا قىلىدىغان خۇش پۇراقنى تارقىتالمايمەن .

مەندە رەشك ۋە ھەسەت ماجىراسىنىڭ ھەشەمەتلىك بۇژغۇنلىرى يوق .

3

مۇھەببەتنىڭ مەڭگۈ يېشىلىپ ۋە ئەبەدىي تەكرارلىنىپ تۇرىدىغان مەنىۋى جەننىتى نەدىكى ، مەن ئۇنىڭدىن شېئىرىيەت ئىلاھىنى ئىزدەيمەن .

4

بىقارار ئالەمدە خۇشاللىقلىرىمدىن ۋەھىمە قىلىپ غەمكىن بولىمەن ، غەمكىنلىكىم ئەۋجىگە يەتكەندە قاقاقلاپ كۈلىمەن .

بۇلاق سۈيىگە قاراپ ندا قىلىمەن : خۇشاللىقلىرىم سېنىڭ ئىلتىپاتىڭ ، گۈزەللىكلىرىم سېنىڭ ئىنئامىڭ ، ۋەھىمىلىرىم سېنىڭ سالغان قورقۇنچۇڭ ، جاراھەتلىرىم مۇشتۇملىرىڭنىڭ ئىزناسى . ئۆز ـ ئۆزۈمگە قاراپ قاقاقلاپ كۈلىمەن ، قاقاقلاپ كۈلىمەن ، مەن تارىخنىڭ گۇۋاھچىسى ، سېنىڭ ئەلپازىڭنىڭ ئەينىكى ...

5

ئۈمىد تاڭ شەپىقىنىڭ رەڭدار كۆڭلىكىنى كىيىپ قاقاقلاپ كۈلگىنىدە ، ئۈمىدسىزلىك گۈگۈم ئوتقېشىنى قارايتىپ ، لام ـ جىم دېمىدى . ئۈمىدنىڭ تەنتەكلىكى بىلەن ئۈمىدسىزلىكنىڭ تەمكىن سىپايىلىكى ئارىسىدا تېڭىرقاپ شىۋىرلايمەن .

6

ھىجران دەشتىدە تۇرغىنىڭدا ساڭا ئىلھام بېغىشلىغان نەرسە ۋىسال ئۈمىدى . ۋىسال بېغىدا سېنى ئالدىراتقان نەرسە ھىجران ۋەھىمىسى . ۋىسال قەدرىنى كۆتۈرگەن نەرسە ھىجران ، ھىجران قەددىنى رۇسلىغان نەرسە ۋىسال...

7

يوقلۇقنىڭ ئۇمىدى موللۇقنىڭ ۋەھىمىسىدىن ئۇستۇن .

8

ئۇمىد خۇشاللىقى بىلەن ئۇمىدسىزلىك ھودۇقۇشى توٌت كوچا ئاغزىدا دوقۇرۇشۇپ

قالدى . ئۇلارنىڭ خالىغىنى شاراب ئىدى .

چۈنكى ئۇ : ئىختىيار يىلپىزىغا سۇمۇرغ قانىتىنى قوشىدىغان خىيالىي سايە .

ھاقارەتلەنگەن روھ شاراب ئىچىدە غالىب .

9

دەريالار سۆيگۈسىنى يادىمغا ئالغىنىمدا كۆزۈمدىن دەريالار ئاقىدۇ .

تاغلار پىراقىنى ئەسلىگىنىمدە چوڭقۇر دېڭىز تېگىگە پاتىمەن .

10

مەن ساڭا تەقلىد قىلىمەن .

زېمىننى سۆيگەن يامغۇر ، چىمەننى ئارىلاپ ئاققان تاغ سۈيى ، قىياغا مەڭزىنى ياققان

ئۆركەش ، ئانا باغرىدىكى بوۋاق ، توٌگە ئايىغىدىكى بوتىلاق ، دالا قوينىدىكى

خۇشبۇي گىياھ ، جانا لېۋىدىكى تەبەسسۇم ... ئېھ ، ئالەمنىڭ غەرەزسىز پاك مۇھەببىتى

، مەن ساڭا تەقلىد قىلىمەن .

11

مېنىڭ كۆز ياشلىرىم ئازغان چېچىكى ئۈستىدە تىترەپ تۇرغان ئېغىر شەبنەم .

مېنىڭ كۆز ياشلىرىم زېمىنغا توٌكۈلگەن گۈل بەرگىنىڭ مەرسىيىسى . ئۇ زېمىن يۈزىنى

غۇنچە گىلەم بىلەن ياساندۇرىدىغان يېشىل باھارنىڭ قەسىدىسى .

12

نۇرانە شولىنىڭ ھەۋەسىدە تۇرغىنىم يوق . ئۇچقان يۇلتۇزدەك قاراڭغۇلۇق ئالەمگە

قاراپ شىرىلداي ، نۇرانە شولا كەينىمدە قالسۇن .

13

گۈزەللىم ! ئەينەك بىلەن ھەپىلىشىش ساڭا ئوشۇقچە . قارا ، مېنىڭ مىسرالىرىمغا .

كۆزەت ، مەرمەر ھەيكىلىڭنىڭ ياسىلىشىنى ...

مۇھەببەت مۇشتىقىم ! قەدىر - قىممىتىڭنى ساختا شۆھرەتلەردىن ئەمەس ، ھەقىقىي

شېئىرىيەت بىناسىدىن ئىزدىگىن . بۇ بىنا — مەڭگۈ توزۇماس چېچەك بىلەن

گۈلىستان ...

14

ھەسەل — چېچەك شىرنىلىكىنىڭ جەۋھىرى ؛

شېئىر — گۈزەللىك تۇيغۇسىنىڭ كرىستالى .

15

قاش يالىرىڭ بىلەن كىرپىك ئوقلىرىڭ ماڭا يۈرۈش باشلىغاندا غالىبسەن . قەلبىم

قۇدرەتلىك قوشۇنۇڭغا تۇتقۇن بولغىنىدا مەغلۇپسەن!

16

ئىنسانىيەت ئۆزى ياسىغان ئاجايىپ سۆرەتخانىغا كىرىپ قالدى . ئۇ : رەسىملەرنىڭ

تىزىلىپ ، ھەيكەللەرنىڭ جانلىنىپ ، ئۆز ئىختىراچىسىغا << شاھ >> ! دېيىشىدىن

مۇداپىئە كۆرۈپ ، ۋەھىملىك چۈش ، شۈبھىلىك مۇھاكىمە ئىچىگە قامىلىپ قالدى ...

17

ساداقەت ــ مۇھەببەت دېڭىزىدىكى گۆھەر خەزىنىنىڭ ئومۇمىي ۋەجى .

گۈزەللىك ــ ساداقەت بېغىدا گۈزەلنىڭ سۇمۇرغتەك قايتا تۇغۇلغان يېڭى قياپىتى .

يۈكسەكلىك ــ ساداقەت بىلەن گۈزەللىكنىڭ مېنى مەھلىيا قىلغان كارامىتى .

18

ئەندىشە چەكمىگىن ! چېچەك يەرگە غولىمىدى ، بەلكى مېۋە قەلبىدىن ماكان تۇتتى . ئىشەنمىسەڭ قارا : بىپايان باغلار باھار بەزمىسىدە چېچەكتىن شەپەق ياساپ سېنى مەپتۇن قىلدۇ . بېخىلنىڭ سېخىيلىق قۇياشىنى كۆرەلىشى مۇمكىنمۇ ؟...

19

كاككۇك ! سەن ھاۋا بوشلۇقىنىڭ ئەركىن مەلىكىسى ، قەپەس ئىستىقامەتگاھىنىڭ مەردانە غەزەلچىسى ، زېمىن يايلىقىنىڭ ئەركە ساياھەتچىسى . ئىنسان ئۈچۈن پەلەكنىڭ نېمىلىكىنى بىلمەيمەن ...

ئانا باغرىدا ئەركە ، تەسەۋۋۇر كۆكىدە ئەركىن ئۆسكەن ئوماق بالىنىڭ كىشلەر ئالدىدا خۇشامەتچى بولمىغانلىرىنى ئاز ئۇچراتقىنىم ئۈچۈن ھەسرەتلىنىمەن ...

20

گۈزەللىكنىڭ مەڭگۈلۈك كۆلكىسىدە تەبىئەتنىڭ نىسبەتلىك مۇزىكىسى تەكرارلىنىپ تۇرىدۇ . قايغۇ مۇشۇ كۆلكىنىڭ ۋەھىمىسى !

21

نىقابىڭ ئۆتكۈر زۇلپىقارىڭنىڭ تەمكىن غىلاپىغا ئوخشاش ، كۆزۈمنى قاماشتۇرۇپ ئەقلىمنى تەڭپۇڭدىن خالاس قىلىدىغان نۇرانە جامالىڭنىڭ رەھمدار يېپىنچىسى .

يۈزۈڭدىكى نىقابىڭنى ئېلىۋەت ، بۇ ماڭا مۇقەددەس ئىلتىپات !

ئۆتكۈر زۇلپىقارىنى سانجى ، بۇ ماڭا يېڭى ھايات !

22

ھەسەلچى ھەرە خۇش پۇراق گۈلشەنلەردىن بال نەزمىسى يارىتىدۇ .

گۈلچى كېپىنەك باشقىلارنىڭ ھەمدۇساناسىدىن تەمەنناغا تولىدۇ .

تارىخنىڭ مەسخىرىسى ـ روھىيەت جەھەننىمى .

كەلگۈسىنىڭ بارىكاللىسى ـ مەنىۋىيەت جەننىتى .

23

بورانلار ھۇۋۇلايدۇ . مەن چوڭقۇر خىيالغا چۆكمەن .

بورانلار ھۇۋۇلايدۇ . مەن تارام ـ تارام ياش تۆكمەن .

بورانلار ھۇۋۇلايدۇ . مەن قاقاقلاپ كۈلمەن .

بورانلار مەجنۇن تەبىئەتنىڭ مەسخۇي پوپوزىسى . ئۇنىڭ ھۇۋۇلاشلىرىنىڭ ئەۋجىدىن ئەجدىھا سۈرەتلىك جۇدۇن دېۋىسىنىڭ ئۆلۈم نوپۇزىنى سېزىمەن . مېنىڭ قورقىدىغىنىم گۈلشەننى ناز ۋە سۆلكىتى بىلەن رەڭمۇرەڭ چېچەك بىلەن زىننەتلىگەن ، خۇش پۇرىقى بىلەن مەھلىيالىقنىڭ ھېكمىتىنى تونۇتقان ، ئەتىرگۈلگە بۇلبۇلنى ، مەشۇقىغا ئۆز مەھبۇبىنى ئاشىق قىلغان مۇھەببەت ئىلاھىنىڭ ساخاۋەتلىك نوپۇزى . ئۆلۈم نوپۇزىدىن چۆچۈش ئارسىزلىق ؛ مۇھەببەت شەپقىتىدىن سىرتتا قېلىش شەۋكەتسىزلىك . قاقلاپ كۈلگىنىمدە ئەنبىيالار ھاياجانلىنىدۇ .

24

گۈلگە مەپتۇن بولساڭ ، ئۇنى ئۆز پايىسىدىن جۇدا قىلما .

گۈزەللىككە مەپتۇن بولساڭ ، ئۇنىڭ ئىختىراچىلىرىنى ئاسرا .

25

گۈزىلىم ! سۇرمە ئىشلەتمىگىن ، قېشىڭنىڭ قارىلىقىنى تونۇپ يەتمىدىڭمۇ .

پەرىشتەم ! گۈل قىسمىغىن ، ھۆسنۈڭدىكى چىمەنلەرنى ئىقرار قىلمىدىڭمۇ .

سەن گۈزەللەرنىڭ مالائىكى ، گۈزەللەرنىڭ نەمۇنىسى . بۇ سېنىڭ ئەڭ ئېغىر ، ئەڭ

قايغۇلۇق قىسمىتىڭ!

26

ھەسەلچى ھەرە ئۆز پادىشاھىنى خۇش پۇراق بال جەۋھىرى بىلەن باقىدۇ .

ھەسەلچى ھەرە پادىشاھى ئىشچى ھەرىسىنىڭ بېشىنى ئۈزۈش ئالدىدا تەنتەنە بىلەن :

ۋاپاغا جاپا قىلغان ، دەپ ۋارقىرايدۇ .

ــدەرھەقىقەت ، ــ دەيدۇ باشقا ئىشچى ھەرىلىرى ، ــ چۈنكى ھەرە پادىشاھىنىڭ

ئىككى بېقىنىدا تەرسانىڭ غەزىپىگە قۇدرەت بېرىپ تۇرىدىغان شەمشەر قانىتى

ئارتۇق .

27

سەن شېشە قەدەھكە مەي قۇيغاندا ، مەن كۆز چانىقىمغا مەرۋايىت تىزدىم .

سەن شارابىڭنى لېۋىڭگە تەگكۈزگەندە ، مەن سۆيگۈ كەلكۈنىدە بىھوش ئاقتىم .

سېنىڭ ئىشىڭ : ساقىيدەك قەدەھ كەينىگە ، چولپاندەك بۇلۇت ئارىسىغا يوشۇرۇنماق .

مېنىڭ ئىشىم : پاتقاقلىق دالادا جۇنۇنلۇق پىرىسىنى ئويىنماق .

28

كۆلكىلىرىڭ چېچەك گۈلزارىدىن ئۇرغۇغان خۇش پۇراق . سېنىڭ يىغاڭ بوستانغا

چېچىلغان يامغۇر ئۈنچىسى .

29

گۈزەللىك تەمەنناسىز تەبىئەتنىڭ تېپىلغۇسىز ئىنئامى . ئۇنىڭ قوزغايدىغىنى
مۇھەببەت بىلەن رەشك . مۇھەببىتىم تۆپە يىلى سېنى ئۇلۇغلايمەن . ئۇلار رەشكلىرى
تۆپە يىلى ھەسەت ۋە ئىغۋا توقۇشىدۇ . بۇلبۇللىرىڭنىڭ مەدھىيىسى بىلەن بىھوش بولما .
ھۇۋقۇشلىرىڭنىڭ پىتنىسى بىلەن ھالىڭدىن كەتمىگىن . يۈكسەكلىك راۋىقىغا چىقىپ
ئالەمنى كۆزەت . ئۇنىڭسىز گۈزەللىكنىڭ ھاقارەتلەنمىگىنى يوق !

30

قورقۇپ تۇرساڭمۇ يەنىلا ئۈمىدلىنىپ تۇرىدىكەنسەن ، سېنىڭ مايىل بولىدىغىنىڭ
خۇشامەتتىن ئىبارەت بولىدۇ . خۇشامەت — روھىيەت تىلەمچىلىكى .

31

شېئىرىيەت دىۋانى — تۇزۇمايدىغان گۈل سېۋىتى .
ئېھ ، ئىدراك ۋە تەپەككۇر دۇنياسىنى مەپتۇن قىلغان گۈزەللىك ! مېنىڭ شېئىرلىرىم
سېنىڭ مەڭگۈلۈك سەپىرىڭگە پەقەت بىر قونالغۇلۇق ھەدىيە بولالىسا ئىدى ...

32

بىلىم ، قابىلىيەت ، ۋىجدان ۋە قىسمەتكە ئوخشاشلا ، مۇھەببەت ، گۈزەللىك ،
ساداقەت ۋە ئاقىۋەتلەرمۇ بىر - بىرىدىن ئايرىم نەرسىلەر ئىكەنلىكىنى ئويلىغىنىمدا ،
ئۇلارنىڭ رىقابىتىدىن چۆچۈيمەن . ئۇلارنىڭ مۇجەسسەملىكىنى ئىزدەيمەن .

33

ياشلىق سۈبھىسىدە گۈزەللىك بىر مەھەللىك سۆيگۈ نەغمىسى بىلەن تەبەسسۇم قىلغىنىدا
، قېرىلىق گۇگۇمىدا يۈكسەكلىك مەڭگۈلۈك ھېكمىتى بىلەن سېنى چاقىرىپ

پىچىرلايدۇ . ئۇنىڭ دېگىنى تولىمۇ ئاددىي ، بىراق قىيىن بىرگىنە سوئال : دۇنيانى تونۇدۇڭمۇ ؟ ...

34

ھادىسىلەر دۇنياسىغا يوشۇرۇنغان ماھىيەتلەر قەسىرىگە كۆزۈم چۈشكەندە ئىختىيارسىز مەپتۇن بولىمەن . بۇ يەردە ماڭا ئۆز جامالىنى كۆرسىتىۋاتقىنى ھەقىقەتلەر پەرىسىدىن ئىبارەت . ئاشىقلار پاجىئەسىدەك ئۇنىڭمۇ پاجىئەلىرى ئېغىر ...

35

سۆيگىن مېنى ، جىگىرىم ، كەچ كىرىپ قالدى ، سۆيگىن . چۈشگەندە گۈلشەن چۈشەرسەن . ۋىسال خۇشاللىقلىرىمنى تەسەۋۋۇر يالقۇنلىرى بىلەن شولىلاندۇرۇپ ، مەنمۇ بۇلبۇل بىلەن گۈلنىڭ سۆيۈشكىنىنى چۈشەرمەن .

36

نۇر ــ ئاسمان جامىدا جۇلا قىلغان ، قارا بۇلۇتنى مەستلىكتىن قىزارتىۋەتكەن سېھىرلىك شاراب .

ھايات ــ ئۆلۈم دېڭىزىدا نۇر چېچىپ كېتىۋاتقان ماياكلىق كېمە .

ئۆلۈم ــ ھاياتنىڭ قەرزىنى قىستاپ يۈرگەن سۈتخور ، يۈرەكسىز مۇھەببەتنىڭ ئاشىقى ، مۇزلىغان ۋۇجۇدنىڭ مۇرەببىيى .

ئۆلۈم ۋەسۋەسىسىنى يېڭىپ ، ھاياتنىڭ نۇرانە تەبەسسۇمىدىن زوقلىنىمەن .

37

ئاي ھۆسنىنى يۈزۈڭگە بەردىڭ ، نېمە ئۈچۈن ؟

تۆن رەڭگنى چېچىڭغا بەردىڭ ، نېمە ئۆچۈن ؟

مېنى ئىشقىڭ تۆپەيلى ھايات ۋە مامات ئارىسىدا شەرمسار قىلىش ئۆچۈندۇر!

38

گۈللىرىڭگە زوقلىنىمەن ، يوپۇرماقلىرىڭغا ئېھتىرام بىلدۈرىمەن . چېچەكلىرىڭ خېرىدارلىق تاپقاندا تەمەننا قىلمىغىن ، سېنىڭ قەدرىڭنى ئاشۇرغىنى ۋاپادار يوپۇرماق .

39

قەدىمي زېمىندا يارالغان قەدىمي ئەپسانىدىن خاۋاتىرلىنىمەن : ترويالىقلار بىلەن گرېكلار تىغ سوقۇشتۇرغاندىكى چاقماق ، ئېلىنانىڭ ترويا سېپىلىدا ئاققۇزغان يامغۇردەك كۆز يېشى ، ھەسەت ۋە جېدەلگە تۆگۈن بولغان گۈزەللىك ئىقتىدارى ، ئېرىدانىڭ ئىلاھلار ئارىسىغا سالغان رەشك ۋەسۋەسىسى ، ئاپوللو بىلەن ئافىنانىڭ پايىپېتەكلىكى ، زېۋىسنىڭ بىپەرۋالىقى مېنى چۆچۈتىدۇ . گۇناھسىزلار قۇربانلار تولپىغا ئايلانغانسېرى ، ئەيىبلىك ئىلاھلار ئەۋجەرەپ كەتمەكتە ...

40

تەقدىر ــ بۇ قىسمەت ۋە ئىرادىنىڭ جېڭى .

قايغۇ ياشلىرى ــ بۇ تەقدىر جېڭىدە ئىرادىنىڭ ئاققۇزغان پاك قېنى .

قىسمەتسىز مۇھەببەت سەپەرگە چىقمىغان كېمە . پاراغەت شەربىتىدىن سىياھ ياساپ بولمىغىنىدەك ، تۇرغۇنلۇق قومۇشىدىن قەلەم ئۆستۈرگىلى بولاتتىمۇ .

گۈزەللىك چېچىكى يۆكسەكلىك خۇش پۇرىقىنى چېچىپ تۇرغىنىدا تەقدىر ئەجدىھاسىغا قىلىچ كۆتۈرمەي تۇرالامسەن !

41

تىكەنسىز سېرىق چېچەكنىڭ مەپتۇن قىلارلىق خۇش پۇرىقى يوق .

42

قايغۇ ــ خۇشاللىق كۆلكىلىرى قاچىلانغان قاپ.

43

بەخت دەرگاھىدا مۇلايىم تەبەسسۇم قىلىشنى ، بەختسىزلىك ئىلكىدە قاقاقلاپ كۈلۈشنى ئۆگەن . ئازغان شوخىسى ئالدىدا سۇمۇرغ گەۋدەڭنى ئەگمە .

44

كۆز ياشلىرىڭنىڭ ئۈنچىلىرى خۇشاللىق شولىسى بىلەن سۆيۈشكەندە مەڭزىڭدە ھەسەن - ھۈسەن جۇلا قىلغۇسى .

45

شىرىندەك جانان بىلەن ئۈمىد تۈلپىرى ئۈستىدە ئىئۇشال ئۇچرىششنى بىلگىن ؛

خىسراۋدەك خاقان بىلەن ئۈمىدسىزلىك غارى ئالدىدا قاقاقلاپ سۆزلىششتىن يانما !

46

خۇش پۇراق تۆكۈپ تۇرغان نەرسە چوغ ئۈستىگە تاشلانغان سەندەل ياغىچىنىڭ ۋىدالىق يىغىسى . مەشۇت بېرىۋاتقان نەرسە ئۆلۈم زىندانىغا بەند بولغان غوزەك قۇرتىنىڭ پىداكار جەستى .

شام ئۆز ھاياتىنى نۇرانە يىغىسى بىلەن ئاخىرلىتىدۇ ؛ ئىپار كىيىكى بىباھا مۇشكى تۇپەيلى سەييات قولىدا بىگۇناھ جان ئۈزىدۇ .

پەزىلەتلىرىڭنىڭ قىممىتىگە تەمەننا قىلماي ، ئۇنىڭ قىسمەتلىرىگە پەخەس بول .

47

ئۇ تېخى سەبىي ئىدى ...

ئۇنىڭ ئالدىغا سۇرەتلەر ئالبۇمى بىلەن شېئىرلار دىۋانىنى قويدۇم . ئۇ خىنە ياققان ئىنچىكە قوللىرى بىلەن شېئىرلار دىۋانىنى بىر چەتكە سۇرۇپ قويۇپ ، مەھلىيا ئوتنى بىئارام تۇتاشتۇرىدىغان گۆھەر كۆزىنى ئالبۇم سەھىپىلىرىگە تاشلىدى . ئۇنىڭ كۈلۈپ تۇرغان كۆزىگە پۈتۈن سۇرەتلەر كۈلۈپ جاۋاب قايتۇرۇشقا مەجبۇر قىلىنغاندەك ئىدى . مەن چۈشەندىم : ئۇ ھېسسىيات كەپتىرىنى سۆيگۈ ئاسمىنىغا ، ھەسەلچى ھەرىسىنى گۈلىستان سەيرىگە تېخى ئۇزاتمىغانىدى ...

ئۇ تېخى گۆدەك ئىدى ...

ئۇنىڭ شېئىرلار دىۋانىغا شەيدا بولىدىغان چېغى ، ئۇنىڭ قەلبى تەنھا گۈزەللىكنىڭ شىكايىتىنى ئاڭلاپ ، كۆكسى سۆيگۈ ئوقى بىلەن جاراھەتلىنىپ ، كۆكسى چىمەن تىكەنلىكى بىلەن شىكەستىلەنگەندىن كېيىنلا باشلىنىدىغانلىقىغا شۈبھىلەنمەيتتىم .

48

گۈزەللىك ! سېنى ئىزدەپ ھەشەمەتلىك قەسىرلەرگە تەلپۈنمەيمەن .

مۇھەببەت ! سېنى ئىلكىمگە ئېلىش ئۈچۈن يىراق ئەھلىسەلىپ (ياۋروپا خىرىستىئانلىرى بىلەن ئەرەبلەر دۇنياسى ئارىسىدا ئېلىپ بېرىلغان دىنىي ئۇرۇشلارنى كۆرسىتىدۇ)كە قاتناشمايمەن .

ئەقىدەم شۇكى : غالىبنىڭ نەيزە ـ ساداقلىرىغا تۇتقۇن بولغان ۋىسال مۇقەددەس مۇھەببەت ئەمەس ، بەلكى مەنىسىز مۇردىنىڭ قالدۇقى ...

مېنىڭ ئىزدەيدىغىنىم تەلۋىلىك بىلەن ئىزدەش ؛ مېنىڭ رەت قىلىدىغىنىم مەغرۇرلۇق بىلەن رەت قىلىش .

49

شېئىر ۋە ناخشىلىرىم بىلەن سېنى كۈيلەيمەن . ئۇنىڭسىز سۆيگۈ خۇپپىيانە ھەسرەت چېكىش . تەپەككۇر ۋە تەسەۋۋۇرلىرىم بىلەن سېنى ئۇلۇغلايمەن ، ئۇنىڭسىز قەدىرلەش مەبۇتقا چوقۇنۇش .

50

شېئىرلىرىم ــ ھاياتنىڭ رەڭدار شەپقى . ئالەم بىنا قىلغۇچى براخما (بۇددا دىنىدىكى بىر ئىلاھ) دۇنيانى ئىخترا قىلغىنىدەك ، مەن گۈل ۋە نۇر بىلەن ياقۇتتەك ئاسمان ، رەڭدار بۇلۇت ۋە ھەسەن ـ ھۈسەن ياسايمەن . مېنىڭ ھۈنىرىم ئىلھام مەبۇدىسىنى جاھاننەما ئەينىكىدە كۆرستىپ ئۇنى بەشەرىئەت (ئىنسانىيەت دېگەن مەنىدە) كە سوۋغا قىلماق .

51

گۈزىلىم ، پەرىشتىدەك گۈزەللىكىڭگە تەمەننا قىلمىغىن . بىقارار گۈزەللىك سېنىڭ ھۆسنۈڭدە جىلۋىلىنىپ مېنى ئالدىغىنىدەك ، مېنىڭ جىسمىمغا شولا سېلىپمۇ سېنى ئالدايدۇ .

52

كۆز يېشىمنىڭ ئۈنچىلىرى مەڭزىڭنى زىننەتلىسە ؛
ئاھۇ پىراقىمنىڭ ئىزغىرىن شاملى مۇشكىن چاچلىرىڭنى ئەتىۋارلاپ سىلىسا ؛
يېرىلغان يۈرىكىمنىڭ بىگۇناھ قېنى لەۋلىرىڭنى لاكتەك بويىسا ؛
شېئىرلىرىم بىلەن ساڭا غولمايدىغان ھەيكەل ياسسام ...
بولار ، مېنىڭ ئەڭ چوڭ كۆڭۈل ئازادىلىكىم!

53

دېڭىز ، ئېھ جاھان دەرۋازىسى ، دوستلۇق بوسۇغىسى ، دۇنيانىڭ دەرىخانىسى ، ئالەمنىڭ ئەينىكى ، سەن زېمىن كۆكسىدىكى يۈرەك . سەنسىز ئالەم نادان ۋە تەرسا .

54

سۆيگۈ دېمەك قاناتسىز قۇشنىڭ ئۇچۇش ئىستىكى .

سۆيگۈ دېمەك ھاياتلىق ئۈمىدىنىڭ دېرىكى .

سۆيگۈ دېمەك ھېسسىيات يۈرىكىنىڭ ئىدراكى .

سۆيگۈ دېمەك ئىختىيار مۈلكىنىڭ سۇلتان بېگى .

55

ئاشىقىم ! بىر جۈپ بۇلبۇلدەك سايرىشىپ ، ناخشىلىرىمىزنى ئاڭلىشىپ ، بىر جۈپ چېچەكتەك ئېچىلىپ ، خۇش پۇراق بىلەن بىر - بىرىمىزنى زىياپەت قىلايلى .

مەن ناخشا ساتقۇچى ياكى ناخشا بىلەن كۆڭۈل ساتقۇچى ئەمەس . ناخشىنى ئۆگىتىپ بولمايدۇ ، پەقەت ئۇنى تەكرارلاشنىلا ئۆگىتىپ بولىدۇ .

شۇنداق . مۇھەببەت تۈگىمەيدىغان ناخشىنىڭ ئۈزۈلمەيدىغان بۇلىقى .

56

بۇلبۇل سايرىغان شاخنىڭ ئۈنچىلىرى چوغدەك قىزىل ،

سۆيگىنىڭدە قالدۇرۇپ كەتتىڭ چېكەمدە قان قىزىل .

ئەتىرگۈل ئۈنگەن توپا خۇشبۇي گويا سەبدە چېچەك ،

بىز سۆيۈشسەك گۈل بەرگىمۇ ئۆزگىرىپ بولغان قىزىل .

57

قارا چېچەك خىيالى بىلەن سىنەمدە ئىلھام قوزغايمەن . قەلىمىمنى كۆز يېشىم بىلەن ئۇچلاپ بۆلەيمەن . ئەتىرگۈلدىن سىياھ ياسايمەن . ئۆمرۈم بويى سېنى كۈيلەيمەن .

58

ئەۋەتكەن گۈلدەستەڭنى پۇراپ بىھوش بولىمەن . ئىجازەت قىلساڭمۇ سۆيۈشكە پېتىنالمايمەن .

59

مېنىڭ شېئىرلىرىم مۇھەببەت ئىلاھىنىڭ شىكايەتنامىسى . مېنىڭ شېئىرلىرىم ھاياتلىق سەپىرىدىكى بىر ئەۋلاد ئىنسانىيەتنىڭ ئۆتەڭخانىغا قالدۇرىدىغان قونالغۇلۇق خاتىرىسى . مېنىڭ شېئىرلىرىم بالدۇر يۇرۇپ كەتكەن ئاشىقنىڭ كەينىدىن كېلىدىغان مەشۇقىغا يوللىغان ئامانەتنامىسى .

60

گۈزىلىم ، سەن قېرىمايسەن . قېرىيدىغىنى كۆزۈمنىڭ كۆرۈش قۇۋۋىتى .

گۈزىلىم ، سەن ھەسرەتلەنمەيسەن . ھەسرەتلىنىدىغىنى ئۆمۈر چەكلىملىرى تۈپەيلى ھايات دۇنياسىدىن يىراقلاپ كېتىۋاتقان مېنىڭ قەلبىم .

سەن شېئىرلىرىم بىلەن ياشايسەن . مەن بولسام زېمىن بىلەن مەڭگۈ قۇچاقلىشىمەن .

61

ھەقىقي گۈزەللىكنى ھەقىقي شائىرنىڭ قەلبىدىن ئىزدە . ئۇنىڭ قەبرى دىۋان گۈلزارىدىكى سۆيگۈ ھەيكىلىنىڭ ئاستىدىكى مىسرالار ئارىسىدا . ئۇ يازمايدۇ ، ئىلھام بېغىشلايدۇ .

62

يار چىشلىگەن غورا ، ۋازىغا تىزىلغان ئالمىدىن لەززەتلىك .

63

مەن ھاياتىمنىڭ سەرگەردانى ، ئۇنى ئىزدەيمەن . مەن قەلبىمنىڭ باغۋىنى ، ئۇنى پەرۋىش قىلىمەن . بېغىمنىڭ باراقسان مېۋىلىرى ئالدىدا ئەما مەن ، ئۇنى كۆرەلمەيمەن . ئۇنىڭ شېرىن ھىدىنى سېزىمەن ، ئۇنى تۇتالمايمەن .

سەھەر ئويغاندىم ، قۇشلار بىلەن تەڭلا .

گۈل ئىبادەتخانىسىغا يول ئالدىم ، تاڭ نەسىمى بىلەن تەڭلا .

شەبنەم شارابىنى ئارقا ـ ئارقىدىن يۇتتۇم ، قىزىللىق ئىچىگە ـــ چېچەك ۋە خىجىللىق ئىچىگە غەرق بولدۇم ، بۇلبۇل بىلەن تەڭلا .

گۈل ئىبادەتخانىسىدا تىلەندىم ، ئېھ گۈل ! مېنىڭ گۇناھلىرىمنى كەچۈرگىن . مېنىڭ گۇناھلىرىم شېئىرىمدا . ئۇ روھىيەت كائىناتىدىكى قەلب يۇلتۇزى . ئۇنىڭدا ھېچقانداق ئېغىرلىق يوق . پۈتۈن ئېغىرلىق مېنىڭ گۇناھلىرىمدا .

خىجىللىق ئىچىدە جاكارلىدىم : ئېھ گۈل ! مېنىڭ شېئىرلىرىمنى قوبۇل قىلغىن . مېنىڭ ھاياتىم شېئىرىمدا . ئۇ مېنىڭ ئاشىقلىق ئەرزنامەم ، بۇ ، سېنىڭ گۈزەللىكىڭ ئىقرارىم ، بۇ ، مېنىڭ ساڭا ئاتىغان مەرۋايىت خەزىنەم .

65

زېمىن بولۇشنى خالايمەن ، زىلۋا بويۇڭ ئۇنىڭدىن مەدەت كۈتسە ؛

سۇ بولۇشقا ھەۋەس قىلىمەن ، سۇمبۇل چاچلىرىڭ ئۇنىڭغا چۆمۈلسە ؛

يورۇقلۇق بولۇشنى ئىستەيمەن ، قارا كۆزلۈڭ ئۇنى سۈمۈرسە ؛

شامال بولۇشنى ئارزۇ قىلىمەن ، ئىپار گەۋدەڭ ئۇنى خۇشبۇي قىلسا .

66

مۇھەببەت زۇمرەتلىرىنى ئىزدەپ ، شېئىرىيەت گۈزەللىكىنىڭ يۈكسەك مۇنارىنى تىكلە . مۇھەببەت سۇ تېگىدىمۇ ئەمەس ، يالقۇنلۇق ئوت ئىچىدىمۇ ئەمەس . بوران -جۇدۇنلار ئىچىدە ئەمەس ، ماموق بۇلۇتلار قوينىدىمۇ ئەمەس ... مۇھەببەت بۇلارنىڭ گىرەلەشكەن جايىدا ، تۆت كوچىنىڭ ئاغزىدا .

67

ئارام ئال ، بۇلبۇلۇم ، چارچىدىڭ ، ئارام ئال . ئۇيقۇ بىلەن ئۆتكۈز ئايدىڭ ئاخشامنى . مەن داۋاملىتاي سېنىڭ مۇڭلۇق ناخشاڭنى .

ئارام ئال ، گۈزىلىم ، چارچىدىڭ ، ئارام ئال . ئۇخلا چېچىڭ بىلەن يېپىپ كۆكسۈڭنى . مەن سىزاي زوقۇم بىلەن سېنىڭ گۈزەل ھۆسنۈڭنى .

68

مەن مۇھەببىتىمنى ئىزدەيمەن . ئۇنىڭدىن يوقالغان ئۆزۈمنى دېرەكلەيمەن . مەن مۇھەببىتىمنى تۇتۇۋالىمەن ، ئۇنىڭدىن قەقنۇستەك قايتا تۇغۇلىمەن .

69

گۈزەللىك قىچقىرىپ سېتىلىدىغان تاۋار ئەمەس .

ئۇ ، ئالەمنىڭ ۋۇجۇدى .

مۇھەببەت تەرسانىڭ مەزھىپى ئەمەس .

ئۇ ، ھاياتنىڭ نۇرى .

70

مۇھەببەت ــ ئوچۇق خۇپپيانىلىك ، ئۇ تارتىنىش قۇتىسىدىكى ئوت مەلىكىسى .

مۇھەببەت ــ خۇپپيانە ئوچۇقلۇق ، ئۇ چوغ تاجىنى تاقىمىغان چاقماق شاھزادىسى .

71

خۇشاللىقلىرىڭدىن قايغۇ شارابى ئىچتىما . مەستلىك قۇيۇنى مەيخاناڭنى ۋەيران قىلىدۇ .

قايغۇلىرىڭدىن شادلىق مەيزىپى ھازىرلا . مەشرەپلىرىڭنىڭ ھەلقىسى بىخۇد ئۆتمىسۇن .

72

سەيياھ ۋە قەقنۇستىن ئىپتىدا بولغان ئاھاڭ ، داۋۇت ۋە سۇلايماندىن ئاپىرىدە بولغان مۇزىكا ، قەلەمدىن قەدىم ، قەغەزدىن پىشقەدەم بولغان بۇ ناۋانى سۇ توپانى ، ئوت قىيامىتى ۋە ئىمامى مەھدىنىڭ ئاخىر زامانى ئاياغلاشتۇرالمايدۇ . ئۇ ئىنسان جەۋھىرىنىڭ ھايات كەۋسىرىدىن ئالغان قۇدرىتى ، يۈرەك قۇشىنىڭ ئەقىل گۈل قاچىسىدىن ئىچكەن شەبنىمى .

سەن ئۇنىڭغا يېڭى گۈلىستان بېغىشلا ! ئۇ ساڭا يېڭى تۇيغۇ بېغىشلىغۇسى ...

73

لالە غۇنچىلىرىغا بىتاقەت بۇلبۇل : ئەي گۈلۈم ئېچىلساڭچۇ ، دېدى .

لالە غۇنچىسى گۈل بەرگىنى ئاچتى . لاللەر بۇلبۇلنى ئورتۇۋېلىشتى . بىراق ، بۇلبۇل خۇشال بولمىدى .

بۇلبۇل گۈل لالىرىگە قاراپ نىدا قىلدى : ماڭا كېرىكى گۈزەللىك خەزىنىسى ئەمەس ، ئۇ چىرايلىقلىقنىڭ زىندانى ، بېزەكلەرنىڭ قەپىسى ؛ ماڭا كېرىكى ئىشق - مۇھەببەت

بولغان سىنەڭدىن ئۈرغۈپ چىقىپ ، بىئارام كۆڭۈلگە ئارام بېرىدىغان بىباھا يۈكسەك سۆزلىرىڭ ، دېدى .

لاللەر قاقاقلاپ كۈلۈشتى ، ئۇنىڭ خۇش پۇرىقى چېچىلدى . شەبنەم پىيالىلىرىگە مەيلەر قۇيۇلدى . ئىشق بىلەن كۈيلەنگەن يۈكسەكلىك گۈزەللىكنى ھېكمەت دۇرلىرى بىلەن شولىلاندۇرغانىدى .

بۇلبۇلنىڭ كۆڭلى ئېچىلدى گۈلزار ئاشىقى ، بۇلبۇلى ئازادىگە ئايلاندى .

74

كۆزلۈم گۈزەللىكنىڭ چىنلىقى ئۈچۈن شاھىت . سۆزلۈم ئۇنىڭ ئىقرارنامىسى . ھاياتىم ئۇنىڭ ھىمايىچىسى بولمىغان قۇربانى .

75

سەن ھەقىقەتنىڭ خۇش پۇراق بىلەن بېشارەت بېرىدىغان ئىلاھى .

سەن ماڭا سىر ، چۈنكى : سېنىڭ بەدىنىڭ ئېپار بىلەن يۇيۇلغانمىدۇ ياكى سېنىڭ ئىچكەن سۈيۈڭ ئېپار بۇلىقىنىڭ شەربىتىمىدۇ ۋە ياكى سېنى گۈزەللىكلەر ئىلاھى خۇش پۇراقلار دەرياسىغا چىلىغانمىدۇ ، بۇ ماڭا يوچۇن .

مەن پەقەت سېنىڭ جىگدىلىك مەھەللىدە تۇغۇلۇپ ، جىگدە چېچىكى قىسىپ ئۆسكىنىڭنىلا بىلىمەن . شاپتۇللۇق باغ مەھەللىرىدىن سېنىڭچە خۇشئېپار چىقمىغان .

76

تەبىئەت بىر ئۇلۇغ گارمونىيە ، بىر ئۇلۇغ مۇھەببەت ماگنىتى ...

تەبىئەت سۆيىدۇ ئۆز مەشۇقىنى ، سۆيگۈدىن راۋاندۇر بىپايان ئالەم ،

بىلمەن يارالغان تۇرۇپ سۆيگۈدىن ، شۇ سۆيگۈ تۇپەيلى گۇناھكار ئادەم .

77

مۇھەببەت يەلكىنىگە چۈشكىن ، پاجىئەلە دېڭىزىغا راۋان بول .

يۈكسەكلىك تۈلپىرىغا مىنگىن ، كىشلىك دالاسىغا چاپ .

78

ئاھ ، مۇھەببەت ، مۇھەببەت ...

سەن سېھرىگەرنىڭ نەي ساداسى ئەمەس ، شەيدايىلىقنىڭ مۇناجاتى ؛ سەن
ئېزىتقۇلۇق تۇمانلىرى ئەمەس ، ئارزۇلۇق ئۈمىدنىڭ گۈزەل پەرىشتىسى ؛ سەن
ئۆتمۈشنىڭ ھەسرىتى ئەمەس ، كەلگۈسىنىڭ شولىسى .

79

ئاي يورۇقى ، يېقىملىق يېرىم قاراڭغۇلۇق .

مەي تەسىرى ، نازۇك يېرىم ھاياتلىق .

سەن بىلەن سەيلە قىلىپ كۆزلىرىڭگە يېنىپ ـ يېنىپ قارىماق ،

ۋىنوسىزمۇ مەست قىلىدىغان شېرىن ئىچىملىك ...

80

ھايات ئۈمىدى چوڭ گۈلخان ، مۇھەببەت ئۇچقۇنى ئۇنىڭدىن تارار .

مۇھەببەت ئۇچقۇنىدىشى لاۋىدەك يالجىتىدۇ ئىختىيار .

بايلىق بىلەن نامراتلىق ئۇنى قىلار ئوخشاشلا بىقارار .

81

مەيلى سەرۋىي قەددىڭدە ياسا پاجىئەلىك دار ، مەيلى ئۇنىڭدا مەن قالارمەن ئەيساغا
ئوخشاپ ئۆمۈرۋار .

مەيلى چىمەن كۆكسۈكىنىڭ دالاسىغا تاشلانسام ، مەيلى يۈسۈپتەك ماكان بولسۇن ماڭا چاھۇغار .

مەيلى بۇدۇر چاچلىرىڭ ئۆپقۈنىغا غەرق ئېتەي ، چور تان بېلىق يۇنۇسقا بولغان كەبى ساھىپكار .

مەيلى ئىشقىڭ پىراقى ئوتقا سالسۇن قەقنۇستەك ، بولسام لېۋىڭ ئابىدىن تىرىلمەككە ئۈمىدۋار .

82

مۇھەببەت ، ئىناۋەتلىك سەزگۈ ، شېرىن زوراۋانلىق ...

ئۇنىڭ ئالامەتلىرىنى ھېس قىلىمەن ، ئۇنىڭ ماھىيەتلىرىنى چۈشەنمەيمەن . ئۇنى چۈشىنىپ بىلىشكە ئاجىزمەن ، چۈشەنمەي قۇربان بولۇشقا قۇدرەتلىكمەن . بۇنىڭ شاھتى : ۋاپاسىزلىق ئالدىدا زارلانمىغانلىقىم ...

83

ئۈمىد ، ئۈمىد ، ماڭا كېرىكى ئاشۇ نۇرانە ئۈمىد ... ئۈمىد ئۇ نېمە ئىدى ...

ئۈمىد — قاراڭغۇ كېچىدىكى شولىلىق چىراغ .

ئۈمىد — تەسەۋۋۇر دەرىخىدىكى رومانتىك قۇشى قونىدىغان چاڭگا .

ئۈمىد — رېئاللىقتىن بىزار بولغان مېڭىنىڭ لىرىك ئايۋاندىكى شېرىن چۈشى .

ئۈمىد — روھىيەت شىپاگىرىنىڭ تۇتىيا دورىسى .

ئۈمىد — پىل جىسمىنى پەيدەك ئۇچۇرىدىغان قانات .

ئۈمىد — يۇلتۇزلار چاچقۇلىرىنى سامادا ئارقانسىز كۆتۈرۈپ تۇرىدىغان ماگنىت .

ئۈمىدسىزلىك — قىيامەت ...

84

ئاي يورۇقى مەپتۇن قىلمامدۇ سېنى ، دىل شاۋقۇنى مەجنۇن قىلمامدۇ سېنى .

سالقىن شامال قۇندۇز چاچلىرىمنى يۈزۈڭگە ياپقاندا ، ئىللىق سۆيگۈ تەسىر قىلمامدۇ

ساڭا . ئىككى سىنە ، زىل - بوم تار بىر چېلىنسا ھايات زوقىن ئەسىر قىلمامدۇ ساڭا .

مەن ساڭا ئوقۇغاچ مەدھىيە - ساما ، يۇلتۇزلار ئويناپ ساما . بەلكىم شۇڭا

ئېگىلگەندۇ يادەك ساما .

85

ئىككى يۈرەك قىسمەتىنىڭ ئۇلى ، ئىككى يۈرەكتىن قىسسە باشلىنىدۇ .

86

بارلىق ياخشى ئارزۇلىرىڭنى ھايات ۋاقتىدا بىجا قىلىپ ، بارلىق ياخشى

ھىممەتلىرىڭنى ئۇنىڭ بېشىدىراق تۆگەتكىن . ئۆزۈڭ تۇغرىلىق دوزاخ قاپقىسى

ئالدىدا ئاقلىغۇچىلىق قىلما ، جەننەت ئىشىكى ئالدىدا ھەسرەت چەكمە .

87

سەن ئەجدادىڭدىكى ، ياق - ياق ، پۈتۈن ئىنسانىيەتتىكى ھەممە گۈزەللىكلەرنىڭ

مۇنەۋۋەر ۋارىسى . سېنىڭ قەلبىڭ ئۇلارنىڭ سەرگۈزەشتلىرىنىڭ ئەسلىمىسى ، ئۈمىد -

ئارزۇلىرىنىڭ شولىسى .سەن ئىككىنچى ئېلىنا ، ياق - ياق گۈزەللىكنىڭ بىغۇبار

ئۆلگىسى .

88

ۋاقىت زومگىرى سېنىڭ ھۆسنۈڭدىكى گۈزەللىك خەزىنىسگە چاڭ سالىدۇ . ھەسرەت

زىمىستانى قۇندۇز چېچەكلىرى قىراۋ تاشلايدۇ . ھەۋەس كۆزلىرى خىرىدارلىق زوقىنى

بىۋاپالىق بىلەن گۇگۇمدىن تاڭغا يۆتكەيدۇ .

89

بەخت سازىنى تەڭشە .

ئىككى تارنى بىر ـ بىرىگە مۇجەسسەم قىلغىن .

ماسلاشمىغان تارلاردىن مەرسىيە ئاھاڭى ئاڭلىنىدۇ .

90

ۋاقىتنىڭ ئەجدىھاسىدىن غالىب چىقىش ئۈچۈن شۇنداق گۈزەللىك چوققىسىغا چىققىنكى

، كەلگۈسىدە جىسمىڭ تەبىئەت قوينىغا ، روھىڭ خەلق قەلبىگە كۆمۈلىدىغان

بولسۇن . ئالەمدىن كەتكەن گۈزەللىكنىڭ روھىيەت مەنىسىدىلا كىشىلەرنىڭ ئەقىل

كۆزىنى قاماشتۇرىدىغانلىقىغا ئىشەنمەمسەن ؟

91

مۇھەببەت كۆزۈمگە سېھىرگەرلىك ئەينىكىنى تاقىدى ، ساڭا ئالتۇندىن ھەل ياللاتتى .

92

ۋاقىت ــ قۇدرەتلىك نوپۇز .

ۋاقىت ــ رەھىمسىز زوراۋان . ئۇ شىر ۋە يىلپىزنى يىقىتىپ ، يۇلتۇزلارنى كۆچۈرۈپ ،

سۈيىقەستلەرنى چىرىتىپ ، سىرلارنى ئاچىدۇ . ئەسىرلەپ ياشىغان تۇتى ، يۈز يىللاپ

ياشىغان ھىيلىگەر تۈلكە ، مىڭ يىللاپ كۆكەرگەن ئارچا ۋاقىت سەيىيادى ئالدىدا

ئاجىز ئەسىرگە ئايلىنىدۇ . نۇھنىڭ كېمىسى ، پىرئەۋىن مۇمىياسى ، ساكىيامۇنىنىڭ

جەسەت ساندۇقى ، ئىبراھىمنىڭ غارى ۋاقىت ئالدىدا زەئىپ . ۋاقىت ھاياتلىق

ئورمىسنى ئورىدىغان ئورغاق ، گۈزەللىك يايلىقىدا جەۋلان قىلىپ يۈرگەن ئۆتكۈر چالغا .

ئېھ ، سۆيۈملۈكۈم ، گۈزىلىم . پۈتۈن كائىنات زالىدىكى بىھېساب نەقىشلەر ئارىسىدا ساڭا يېتىدىغان ئۇلۇغۋار ئەسەر يوق . سەن ئەڭ ئالىي گۈزەللىكنىڭ ئەڭ نوپۇزلۇق ئۈلگىسى . قارا ، ئەنە ۋاقىت ، ئۇ يۇلتۇزلار ئارىسىدا پىرقىراپ يۈرمەكتە . ئۇ مېنىڭ تىنىقلىرىم ، سېنىڭ تەبەسسۇملىرىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنغان .

كەل سۆيۈملۈكۈم ، گۈزىلىم ، مېنىڭ قاناتلىرىم ئاستىغا كىرگىن . ۋاقىتنى قايغۇ ـ ھەسرەت ، ئارزۇ ـ ئارمان بىلەنمۇ ، ھۆسن ئالىيجانابلىقى بىلەنمۇ ئەيۋەشكە كەلتۈرەلمەيسەن . ئۇنى مەڭگۈ گۈزەللىكنىڭ تىللاردا داستان بولىدىغان ئەسلىمىسى ـ مېنىڭ شېئىرلىرىم يېڭىدۇ . ئۇ ئالەم سىرلىرى بىلەن تويۇنغان ، ئالەم ئەقلى بىلەن نۇرلانغان ، ئۆلمەسلىك ئالمىسى بىلەن ئۆزىنى زىننەتلىگەن ، ئۇ ياۋا گىياھ ئۇرۇقىدەك ھەمىشە تۆكۈلۈپ ۋە قايتا كۆكىرىپ تۇرۇشتىن ئىبارەت ئۆلمەسلىك جادۇسى بىلەن سېھىرلەنگەن . ئۇنىڭغا قۇدرەت بېغىشلىغان نەرسە ، جىمىكى زىۋىسلارنىڭ زىۋىسى بولغان ئىنسانىيەت .

93

مېنىڭ يۈرىكىم مۇھەببەت توپىسى بىلەن قاتۇرۇلۇپ ، ئىشق ئوتىدا پىشۇرۇلغان پىرامىدا .

ئۇنى نىل ياقىسىدىن ئىزدىمىگىن ، ئۇ مىسرالار دالاسىدىكى جەزىرىگە كۆمۈلگەن . ئۇ يەردە ۋاقىت تۇزانلىرى بىلەن ئىقلىمنىڭ جۇدۇنلىرى يوق .

94

كۆزۈمنىڭ رەسىم رامكىسىدا سېنىڭ سۈرىتىڭ .

قەلبىمنىڭ شېئىرىيەت دىۋانىدا سېنىڭ روھىڭ .

95

سېنى سۆيىمەن ، بىلىپ - بىلمەي سېنى سۆيىمەن .

سېنى ياخشى كۆرۈشۈم بەخت ئەمەس ، ئۇ ئازابىنىڭ بېشارىتى . بەخت ، مېنىڭ بەختىم

مېنىڭ سېنى سۆيۈشۈمدە ئەمەس ، سېنىڭ مېنى سۆيۈشۈڭدىلا .

سېنى سۆيىمەن ، بىلىپ - بىلمەي سېنى سۆيىمەن . مەشۇقسىز ئاشىقنىڭ مۇھەببىتى

قىسمەتنىڭ ئېزىقتۇرۇشى ياكى شۈبھىلىك ئامانەت . ئۇ تەگرىسىز ئىستىقامەتنىڭ

ئەجىرسىز ئېتىقاد بولغىنىغا ئوخشاش بەختسىز بىچارىلىك . مېنىڭ ئىزدەيدىغىنىم :

كۆڭلەكلىرى باغنىڭ چىتلىرىدا يىرتىلغان ، تەنلىرى تىكەندە قانىغان ، قىسمىتى غەزەل

بولغان يۈرەكنىڭ بەختى ــ ئەجىرلىك مەمنۇنىيىتى ...

96

مەشۇقى قولىدىكى خام چۆچۈك ئالمىنىڭ باققال ئالمىلىرىدىن لەززەتلىك بولغان

تەمىدىن مۇھەببەتنىڭ بەختىنى سەزدىڭمۇ .

ئالما دۇنياسىغا غەرق بولۇپ ، ئالما يەپ ياشايدىغان قۇرتنى بەختلىك دەپ

بىلەمسەن .

97

كاككۇك ــ ئەرك سىيماسى ، قونۇپ ئۆتكىن ھەر بىر موھتاج چىمەنگە .

ئەركىن پىكىر ــ ھەقىقەتنىڭ يالىڭاچ پەرزەنتى . ئۇ ئاپۇللونىڭ ئوت ھارۋىسى ياكى

پۇساڭ دەرىخىدىن كۆتۈرۈلگەن قۇياش قۇشى بىلەن بىللە يەر - زېمىن ، دېڭىز -

ئوكيانلارنى كېزىدۇ . ئۇنىڭ قايغۇلىرى ئىنسانىيەتنىڭ دەرسلىكى . ئۇنىڭسىز گۈزەللىك ئۆزىنىڭ مېڭىسىنىمۇ ، قەلبىنىمۇ يوقاتقان ھەيكەلگە ئايلىنىدۇ .

98

ئەركىنلىك قۇشى كرېست دارىغا قونۇپ ئۆتىدۇ . ئۇنى ياكى كەمستىپ چىرىتىدۇ ، ياكى ئۇنى ئەتىۋارلاپ مەشئەل دەستىسى قىلىدۇ .

99

ئەي گۈلزار ئاشقى بۇلبۇل ، دېدى كاككۇك . ئۇ يەنە نېمىلەرنى دېگەنلىكى ئېسىمدە يوق . خىيالىمغا ئۇنىڭ يەنە مۇنداق دېگەنلىكى مەلۇم بولدى : سەن گۈللەر گۈزەللىكى ھەققىدە شائىرانە قەسىدە ، سازەندىلەردەك مۇڭلۇق كۈي بىلەن سايرىدىڭ . ئەمما ، مېنى تەئەججۇپ قىلغىنى ، سېنىڭ لالە پىيالىسىدىكى شەبنەم شارابىنى ئىچىپ ، لەرزان مەستخۇشلۇق بىلەن مۇناجات ئوقۇشتىن يىراقلىشالمىغانلىقىڭ بولدى . قارا ، قاناتلىقلارنىڭ ئەڭ كىچىكى ، سېنىڭدىن مىڭ ھەسسە زەئىپ بولغان قەيسەر پەرۋانىنىڭ جاسارىتىگە ! سەن ئۇنىڭ ئۆزىنى ئوتقا تاشلىغانلىقىدىن تەسىرلەنمەمسەن . ئۇ قەقنۇسنىڭ مۇرتى ، سەمەندەرنىڭ ئوقۇغۇچىسى .

ۋاھ ، پەرۋانە . سەن چىراغ مەشئىلىگە مەپتۇنلۇق ھېكايەڭنى پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ بىلەن يېزىپ كېلىۋاتىسەن . سېنىڭ تىلىڭ يوق . شۇنداقتىمۇ سەن نەزمىسىز داستان ، ئاھاڭسىز سىمپونىيە . سېنىڭ قىسقىغىنا ھاياتىڭ تارىخسىز قەھرىمانىنىڭ شەجەرنامىسى . سەن ھايات تۈترۈقلىرى بىلەن پارلاپ تۇرغان ھاياتلىق مەشئىلى ؛ زەردۇشت راھىبلىرىنىڭ ئاخرۇمازدىغا بولغان شەيدالىقى سېنىڭ ئالدىڭدا تىلغا ئېلىشقا ئەرزىمەيدۇ .

100

كاككۇك داۋاملىق سايرىدى . ئۇنىڭ قۇسقان نەزم قانلىرى ساقاللىرى كامپۇردەك ئاقارغان ، كۆزلىرى چوڭقۇر دېڭىزدەك ئەقىل بىلەن تولغان ھېكىمنى سەۋدايى ھالىتىگە كەلتۈرگەندى .

سەۋدايى كاككۇك دېگەن تەئەججۇپلۇك سۆزلەرنى تەئەججۇپلىنىپ ئولتۇرماستىنلا تەكرارلاپ ، مېنىڭ قەلبىمدە بارلىق زورلۇقلارنىڭ شاھىنشاھى بولغان ۋاقىت قۇدرىتىنى يېڭىدىغان كىچىككىنە قەھرىمانىنىڭ مەيخانىسى تۇرۇپتۇ . بۇ ھاپىزنىڭ خانىقاسى ، تەرسانىڭ ئىبادەتخانىسى ئەمەس . بۇ پەرۋانىدەك قەيسەر ۋە پەرۋانە ئۇۋۇسىدەك كىچىككىنە يۈرەك . ئۇنىڭ رىتىمىدا جەننەت ھەۋىسى بىلەن دوزاخ ئەندىشىسى يوق . ئۇنىڭ ھاكىمى مۇھەببەت ۋە شېئىرىيەت ئىلاھىدىن ئىبارەت .

سەۋدايى ھېكىم قاقاقلاپ كۈلدى : ئۇنىڭغا قارشى ئېتىلغان ھەر بىر ساداق ئىنسانىيەتنى نادانلىق غارىدىكى پاسىق قاراڭغۇلۇقتا ، رەھىمسىزلىك دەشتىدىكى دەھشەتلىك قان توپانىغا گىرىپتار قىلىش ئىستىكىدە ئاسمان قەرىدىكى مۇبارەك ئاي بىلەن قۇياشقا تاش ئاتقاندەك ئېغىر گۇناھ   ۋە بىھۇدە ئاۋارىچىلىك ...

كاككۇك قاناتلىرىنى رۇسلىدى . سەۋدايى ھېكىم ئۇنى قەپەستىن قويۇۋېتىپ دۇئا قىلدى . كاككۇك قاناتلىقلارنىڭ ئەڭ قەيسىرى بولغان پەرۋانە ئالدىغا زىيارەتكە كەتتى .

يۇلتۇزلار چاقنىدى ، گۈللەر تەبەسسۇم قىلدى .

ئۇلار مېنى گۇناھسىز دېيىشتى .

ئىككىنچى باب

مارجاننامە

1

ئېھ ، پايانى يوق ئاسمان !

سېنىڭ بويىنۇڭدا سان ـ ساناقسىز يۇلتۇز تىزمىلىرى خۇددى جانان بويىندىكى قىزىل مارجانلاردەك يالتىراپ تاۋلىنىدۇ .

ئاھ ، چېكى كۆرۈنمەيدىغان ئوكيان !

سېنىڭ قوينۇڭ ھەددى ـ ھېسابسىز مارجان بىلەن تولغان . ئۇ يۇلتۇزلاردەك ، سۇ تېگىدە سىرلىق يوشۇرۇنغان .

مەن ئاسمان بويىندىكى يۇلتۇزلار بىلەن دېڭىز ـ ئوكيانلار قويىندىكى مارجانلار ئارىسىدا مۇھتاجلىق غېمىنى يەيمەن .

2

مەن ھىجران دېڭىزى بويىدا ، قىياغا سوقۇلغان ئۇپۇقۇنلارغا قاراپ كۆز يېشى تۆكۈپ سېنى سېغىنىمەن .

مەن ۋىسال ئاپتىپىدا قۇرۇغان كۆز ياشلىرىمدىن ئۈنچە ـ مارجانلار تېرىۋالىمەن .

مەن بۇنى شېئىرىيەتنىڭ قۇلۇلە قېپىغا سېلىپ ، ئىرپان دېڭىزىغا تاشلايمەن . مېنىڭ ھۈنىرىم ئادەمنىڭ سۆيۈملۈك پەرزەنتلىرىنىڭ قەدىمگە يورۇق چاچىدىغان قان رەڭلىك سۈپسۈزۈك مارجان ياساش .

3

يۇلتۇزلار مېنىڭ خىرە ئۇپۇقۇمنى يورۇتالمىدى ...

پەقەت ئوكيانلار تېگىدىكى سۇ پەرىسىنىڭ خەزىنىسىگە قامالغان رەڭدار يورۇق

مارجانلارنى ئاسمان يۇزىگە چاچقاندىلا ئالەم روشەنلىشىدۇ .

مەن زېمىننى گۈزەللىك ۋە خۇش پۇراقلىق بىلەن بېزىگەن باغۋەنگە ماسلىشىپ ،

ئاسمان يۈزىگە مارجان چاچىدىغان زەر چاچقۇچى بولالىسام ئىدىم ...

4

كىچىكىمدە ، جانسىز تەبىئەتكە ھەيران بولۇپ ، ئۆسمۈرلۈك چاغلىرىم جانلىق

تەبىئەت ئىلمىگە بېرىلگەنىدىم . ياشلىق سۆبھىسىگە ئېرىشكىنىمدىن كېيىن ئۆزۈمنى

يوقاتتىم . مېنى سېنىڭ مىسلىسىز گۈزەللىك ئىچىدە چاقناپ تۇرغان قۇدرەتلىك

مۇھەببىتىڭ ئىختىيارىم راۋىقىدىن ئوغرىلاپ شېئىرىيەت دېڭىزىغا تاشلىدى .

مەن ئۆز ئوغرامنى مەدھىيلەيمەن ، ئۇنىڭ بوينىغا مارجان تىزىقلىرىنى تاقايمەن .

5

كۆزۈڭنى سېھىر بىلەن قاماشتۇرۇپ تۇرغان نەرسە ئېگىز قىيا ئۈستىدىكى گۈزەللىك

راۋىقى .

گۈزەللىك سېنى سېھىر بىلەن مەپتۇن قىلامدۇ ياكى سەن گۈزەللىكنى سېھىر بىلەن

كۆزىتەمسەن ؟ بۇ باغرىڭنىڭ ھەسىبى ھالى (يول قويغانلىرى ، تۈيغانلىرى ، قىممىتى

دېگەن مەنىلەردە)غا باغلىق ...

مېنىڭ بىلىدىغىنىم : بۇ راۋاقنىڭ ئوڭ بىقىنىدا ياخشىلىقلار پەرىشتىسى دىيانەت

شىپاڭى سالسا ، ئۇنىڭ سول بىقىنىدا يامانلىقلار دېۋىسى ھىيلە - مىكىر خەندىكى

كولايدۇ .

دىلىمنى خاتىرجەمسىزلەندۈرۈپ تۇرغان نەرسە گۈزەللىكنىڭ تەقدىرى !

6

ئادەم ئۆزى خاتىرجەم بولغان نەرسىنىڭ ئۆزىدىن خاۋاتىرلىنىدۇ . چۈنكى : كېچە بىلەن كۈندۈزنىڭ ئۆز تىياتىرىنى كۆرستىدىغان سەھنىسى بىرلا ئاسمان .

7

دانىشمەن ئۈچۈن كېچىدە چىراغ ھاجەتسىز .

8

شائىرنىڭ شېئىرى بولمىسا ، گۈزەللىكىنىڭ ئېچىلمىغان ياقۇت خەزىنىسى ۋە ياكى غەرق بولۇپ كەتكەن كېمىنىڭ گەۋدىسى .

سېنىڭ گۈزەللىكىڭ بولمىسا ، شائىرمۇ غوزىسىز چار كېپىنەك ۋە ياكى سىياھسىز قۇرۇق قەلەم .

9

ئادەملەر ئۆمىد قالۇنى بىلەن ئۆتكەن ھاياتنىڭ ھەسرەتلىك مەرسىيىسىنى چېلىپ كەلدى . تارىخنىڭ ئۆمىد بىلەن كۈتىدىغنى ئىنسانىيەتكە بېغىشلانغان زەپەر قەسىدىسى .

10

قەلبىڭدىن ئاڭلىدىم نازۇك سادانى ، ئۇ بەلكى تۈمەن يىللىق كونا مۇھەببەتنىڭ داۋامى .

ھۆسنۈڭدىن كۆردۈم يېشىل گۈلشەننى ، ئۇ بەلكى كەلگۈسى گۈزەللىكىنىڭ ئۆلچىمى .

11

ئاسمان يىراقلىقى بولمىسا يۇلتۇزلار تەكتىكى ئۈزۈم ؛

دېڭىز چوڭقۇرلۇقى بولمىسا مارجانلار بېغىمدىكى بۆلدۇرگەن ؛

ھىجران مۇشكىلى بولمىسا سەن مېنىڭ ئالدىمدىكى ھەيكەل .

12

زاماندىشلىرىڭ سېنى ھەسەت كۆزى بىلەن كۆرۈپ رەشك قىلىشىدۇ .

كېيىنكى كىشىلەر سېنى ئەقىل كۆزى بىلەن كۆرۈپ مەپتۇن بولۇشىدۇ .

كەلگۈسى سەن ئۈچۈن تاش ئابىدە تىكلەيدۇ .

تارىخنىڭ كالېندارى رەھىمسىزلىك چۇقانلىرى بىلەن تولغان . ئۇ يىراقلاشقانچە

ھېكايىلەردەك ئۆزىنى لىرىكا بىلەن بېزەيدۇ .

كەلگۈسىنىڭ خىياللىرى مەھلىيالىق شولىلىرىنى چاقنىتىپ تۇرغان جانانىنىڭ كۆزى ...

13

زىبۇ ـ زىننەت بازىرىنىڭ ئېسىل مۆجىزىلىرىمۇ بىر تال قۇندۇز چېچىڭغا تەڭ ئەمەس .

گۈزەللىكتە ۋايىغا يەتكەن گۈزەلنىڭ زىبۇ ـ زىننەتكە مايىل بولىدىغانلىقىغا

ھەيرانمەن .

14

ۋاقىت ئەجدىھاسىغا قەلەم نەيزىسىنى كۆتۈرۈپ تاقابىل تۇرىمەن . كىشىلىك رەھمىتى

بىلەن ئۇنى يېڭىمەن .

15

ئۇ مېنى شېرىن چۈشلىرى ئارىسىدىلا ناگان ـ ناگاندا ئەسلەيدۇ .

مەن ئۇنى شېئىرلىرىم ئىچىدە مەڭگۈ تەكرارلايمەن .

ئۇ ئۆز جىسمىنى مەرۋايىت ئۈپىلىرى بىلەن بېزەپ مەرمەر ھەيكەل قاتۇرىدۇ .

مەن ئۇنىڭ تەرپىنى ئاددىي قەغەز ئىچىگە پۈتۈپ ياۋا گىياھ تېرىيمەن .

ئاددىي قەغەز ــ ئۆلمەسلىك دەرياسىدا سۇغۇرۇلغان ئېسىل .

16

ھۆسنۈڭگە بېقىپ تىلسىز بۇلبۇل ناخشچى بولدى . سېنى مەدھىيلىپ مەندەك نادان ئىلىم دەرياسىغا چۈشتى . قېنى مارجانلىرىڭ ، قەدرىمنى چۈشەنگىن ، گۈزەل سۇ پەرىسى ...

17

مۇھەببەت ئازاب چېكىدىغان بېھىش . ئۇنتۇلما ، ئالما يەپ لەززەتلەنگەن ھاۋا بېھىشتىن ھەيدەلگەن .

18

ھەممە ئەسىرلەر ئۆز گۈزەللىرىنى كۈيلەشتى . قىيامەت بولغاندا پۈتۈن گۈزەللەر ھايات مەيدانىغا قايتقاندا ، گۈزەللىك تەنتەنىسى قىيامەت ۋەسۋەسىسى ئۈستىدىن غالىب كەلمەسمۇ . سېنى زىۋىس ئېلىنانىڭ ئالدىغا قويىدۇ ، ئالتۇن ئالمىنىڭ ھەققىي ئىگىسى سەن . شۇ چاغدا تروٗيا ئۇرۇشىدىن مىڭ ھەسسە ھەيۋەتلىك رەشك بەيگىسىنىڭ بولۇشىنى تىلەمسەن ...

19

ھەققىي شېئىرىيەت ــ ئەركىن ئازادىلىقنىڭ مەشۇقى .

نوپۇزلۇق پىكىر ئۇنىڭ مۇشتىقى .

20

قۇلۇله دېڭىزنىڭ چوڭقۇر تەكتىدە تۇرۇپ قاتتىق قاپچۇقلىرىغا مارجان يىغدۇ . ئۇ سازاڭدەك مۇلايىم ئەمەس . ئۇنىڭ شەپقەتسىز پوستى قاندەك قىپقىزىل مارجانلار خەزىنىسى .

ئاھ ، مارجان ! سەن قۇلۇلىگە ئايلانمايسەن ، سەن ئۇنىڭ باھاسىز تۇتقۇنى . ھەسرەت ئىچىدە نادامەت قىلمەن : ئالتۇن ئۆز خىسلىتىنىڭ ئەكسى بولغان تاشتەك گۈزەل قىزلار قاراقچىلار غارىغا ، ئىپار كېيىكى ھىيلىگەر سەييات كانارىغا ، بۇلبۇل قەپەس دەرگاھىغا بەند بولۇشنىڭ سىرىنى ئىزدەيمەن .

مارجان بىلەن لىق تولغان قۇلۇله قىپىنى ئالەم ئۇچۇن ئاچمەن . ئۇنى بىلىقچىلار ، ئوتۇنچىلار ، ئورمچىلار ، مالچىلار ، كاھىشچىلارنىڭ ياماق چۇشكەن يەلكىلىرىگە چاچمەن .

تەقدىر خارلانغانلاردىن قۇدرەتلىك ئەمەس .

21

مېنىڭ سېنى سۆيۇشۇم ئەركىنلىكنىڭ ئىلتىپاتى.

مېنىڭ ئەركىنلىكىم مەۋجۇتلۇقۇمنىڭ غۇرۇرى .

مەن سېنى سۆيىمەن ، سەندىن ھېچنېمە تەلەپ قىلماستىن ، تولمۇ مەيۈسلۈك بىلەن سۆيىمەن . مېنىڭ باغرىم گۈللەر تەكچىسى ،   شەيدايىلار مەيخانىسى بولغاندىمۇ ياكى كۆز ياشلىرى بۇلىقى ، قانلارنىڭ زەرداب قاينايدىغان قازنى بولغان چېغىدىمۇ سېنى سۆيىمەن . ئەگەر سۆيگۈم تۈپەيلى سەن ئۇنى چۈشەپ قويساڭ ، ئەتىۋارلىق ئەھمىيىتىڭنى يوقىتىسەن .

22

جسمىم روھىڭ بىلەن غەمكىنلەشكەنىدى . مانا ئەمدى روھىم جسمىڭ بىلەن ئېغىرلاشتى ...

23

ئۇ خەلق چۆچەكلىرىنى ئاڭلىغاندا كۆز يېشى قىلاتتى .

ئۇ قىسمەت توپانلىرى قايىنىمىدا مەجنۇندەك قاقاقلاپ كۈلەتتى .

ساختىپەزلىك بىلەن تولغان ئالەمنىڭ ئادەم ئاتا ۋە ھاۋا ئانا تەبىئىتىنى ئۇنتۇغان مالىمانلىرى ئىچىدە سېھىرلەنگەن ھەممە زەئىپ كۆزلەر ئۇچۇن ئۇنىڭ يىغا ۋە كۈلكىسى ئەقىلغا سىغمايدىغان ھاماقەتلىك ھېسابلىناتتى . لېكىن ئۇ ئادىل ئىدى .

24

غالىب زەپەر چوققىسىغا چىقتى ، ئۇ زېمىن يۈزىگە پەرۋاسىزلىق بىلەن نەزەر سالدى ، ئارقىدىنلا ۋارقىراپ يىغلىدى .

ئەتراپتىكىلەر بۇنى سەزمىدى .

25

سەن ئىبراھىمدەك ئوت ئىچىدە پەرياد چەكمىدىڭ .

سەن يۇنۇس پەيغەمبەردەك ، بېلىق قارنىدا ئۆز ئىشقىڭدىن يانمىدىڭ .

سېنى ئەتىۋارلاپ ، ساڭا ئاتاپ قىزىل مارجانلار بىلەن پىرامىدا ياساتسام ، روھىڭ غەمكىنلەشتى . بۇ پىرامىدانى بۇزۇپ ، ئۇنىڭدىكى مارجانلارنى موھتاجلىق دۇنياسىغا چاچسام خۇشاللىق تەبەسسۇمنى جىلۋىلەندۈردۈڭ .

سېنىڭ قەلبىڭنى چۈشەندىم ، سەن يۈكسەك پەزىلىتىڭ بىلەن قەد كۆتۈرۈپ تۇرىدىغان پىرامىدا .

26

مەن ئۆز ـ ئۆزۈمنى تاماشا قىلىۋاتىمەن .

مەن موھتاجلىقتا ، موھتاجلار ئارىسىدا ، مەن قىستا ـ قىستاڭدا ، توپا ـ چاڭدا ، مەن ھېچكىمنىڭ يادىدا ئەمەس ، ھەممە مېنىڭ نەزىرىمدە . ئالەم مارجانلىرى بىر ـ بىرى بىلەن سۈركىلىشىپ ، ئۇششاقلىنىپ كېتىۋاتقان قۇلۇلە قېپىغا ئوخشاپ كۆرۈندى .

مەن تەمتىرەپ قالدىم . سۇمۇرغلار تۇخۇمى مارجان ئاتالمىسىمۇ يوقالغان نەرسىنىڭ قالدۇق نامى بولۇپ قالمىغىيتتى . بېلىق كۆزلەر مېنى تونۇمايدۇ ، گۆھەر كۆزلەرنى مەن تاپالمايمەن .

تىترەپ تەمتىرەيمەن ، ئېچىنىپ مۆلدۈردەك ياش تۆكىمەن .

ئالەم ئەمدى مېنى تاماشا قىلىۋاتىدۇ .

27

باغۋەن ئۈزۈمنىڭ شېرىنلىكىدىن پەخىرلەنمەيدۇ ، ئۇنى تېتىغانلارنىڭ ماختاشلىرىدىن روھلىنىدۇ . سېنىڭ سۆزلىرىڭ ماڭا ھەممە مېۋىدىنمۇ تەملىكرەك .

28

موھتاجلارنىڭ مورىسىدىن چىققان ئىسنىڭ يېرىمى يېقىلغۇ ، يېرىمى ئاھۇ پەرياد .

كامرانلارنىڭ تۇرخۇنىدىن چىققان تۈتەكنىڭ نىسپى يىلتىز ، نىسپى يوپۇرماق .

29

ئىسكەندەرنىڭ ھەر بىر غەلىبىسى ئۇنى غەمكىن قىلغانىدى . ئۇنىڭ ياشلىق چېكىسگە چۈشكەن ھەر بىر ئاق پامىرنىڭ مەسخىرىسى ئىدى .

ئىسكەندەر تېخىمۇ كەڭ زېمىنغا قول سوزغۇچە ، شۇنچە سىقىلىش ھېس قىلدى . تارىخ ئۇنىڭغا قول سوزغانىدى .

30

سەن ئالتۇن يالاتقان مەبۇد ئەمەس ، ھەقىقىي بەدەخشان ياقۇتى .

سەن كۆزنى قاماشتۇرىدىغان ئەينەك پارچىسى ئەمەس ، چوڭقۇر دېڭىز .

مەن ساڭا نەزەر سالغىنىمدا ھەسرەتلىك بۇلبۇلدەك ئاۋازسىز پىكىرگە غەرق بولىمەن .

مەن سېنى ئويلىغىنىمدا چىراغقا ئېتىلغان پەرۋانىدەك ھەممىنى ئۇنتۇيمەن .

31

ئىنساننى ئاچكۆزلۈك ئەجدىھاسى بىلەن ھەسەتخورلۇق يالماۋۇزى مارجانلار مەيدانىغا

ئىتتىرىپ كەلدى . ساڭا يەنە نېمە يېتىشمەيۋاتىدۇ .

مارجانلارنى موھتاجلار قولىدىن تارتىۋالماڭلار . تارتىۋالغۇچىلارغا تارتۇق قىلىنىدىغىنى

>>مەغپىرەتنامە << ئەمەس ، بەلكى >> مەسخىرەتنامە ! <<

32

شەبنەم چۈشكەن لالىدىن ئىچسەم گۈلرەڭ شەربەتنى ،

توپا ، ئوت ، سۇ ، ھاۋادىن تاۋلىسام ھېس ـ ئىدراكنى .

مەپتۇنلۇققا ئەرزىمەس بىقارار ئىقلىم ماڭا ،

كۈيلىسەم سۆيۈپ قايتا گۈللەيدىغان چېچەكنى .

33

ھاياتنىڭ سىرلىرىنى بىلىش ئۈچۈن قىسمەت كەپتىرىنى ئۇچۇر ؛ ئۆمۈرنىڭ قامۇسىغا

مەنە ئېيتىش ئۈچۈن قېرىلىق راۋىقىغا چىققىن . قارا ، سېنىڭ قولۇڭغا يەتكۈزۈش

ئۈچۈن ، ئەي ئادەم ئەجدادىنىڭ ئەجدادى ، شېئىرلىرىم مارجانلىرى تولغان

ھېكمەت تاۋىقىنى ئېلىپ كېتىۋاتىمەن .

34

گۈزەل سەنەم!

سۇ ئۈستىدىكى نىلۇپەر تەكچىسىنىڭ ئۈستىدە ئۇسسۇل ئوينىغىن . ئۇنىڭ بەرگى ۋە يوپۇرماقلىرى نىلۇپەر شەكلىگە كىرگەن قۇلۇلە قېپى . ئۇ سېنى سېھىر بىلەن ئۆز تەكچىسىگە قوندۇرۇپ ، زەرپۇرۇشلار قولىدا دىنارنى قىسىپ تۇتقاندەك تۇتۇپ ، سېنى قۇلۇلە قېپىغا سېلىپ ، دېڭىز تېگىگە غەرق قىلىدۇ . ئۇ سەندىن ئالەمدە تەڭداشسىز مارجان ياساپ ، جاھان بازىرىدا ساتىدۇ .

سېنىڭ خۇش پۇراقلىق بېغىڭ ئەڭ ياخشى ئۇسسۇل سەھنىسى .

35

مەن سېنىڭ لالە بەرگىڭگە شەبنەم يېشى تۆكىمەن .

مەن بۇنى خىجىللىق بىلەن يوشۇرىمەن .

سەن ئۇنى پۈتۈن ئۇچار قۇشلارغا ھەدىيە قىلىسەن . ئۇلار سېنى كۈيلىشىدۇ .

36

چەكسىز تەبىئەتكە قاراپ مېنىڭ باغرىمدا ھايات پىچىرلايدۇ .

كۆزلىرىم يورۇقلۇق ۋە قاراڭغۇلۇق ئىچىدە ئالەمنى كۆزىتىدۇ . ئۇنىڭدا يورۇق جاھاندىكى سەرخىل ئۈنچە ـ مارجان خەزىنىسى بار . مەن ھەر كۈنى سېنىڭ تىلسىز ، يۇمران ، نازۇك جىسمىڭنىڭ توپا ـ چاڭلار ئارىسىدا يالاڭغىداق يۈرۈپ ، ئۇسسۇزلۇقتىن تىترىگىنىنى كۆرگىنىمدە ، كىرپىكىمنى تىغ قىلىپ ئىككى تىزىق ئۈنچە ـ مارجاننى ئۈزىمەن . ئۇ شورلۇق تەم بىلەن مېنىڭ مەڭزىمدىن ئېقىپ سېنىڭ لېۋىڭگە تامچىلىغاندا ، مۇراببا قاتمىسىغا ئايلىنىدۇ . ساڭا تەئەججۈپلىنىمەن .

37

ئاي ئىلاھى !

تاڭ سەھەردە نېمشقمۇ شەبنەم ياشلىرىڭنى تۆكىدىغانسەن .

كۆز يېشىڭنى شايى رومىلىك بىلەن سۈرتكىنىڭدە ، شەپەق شولىسىدا بۇ شەبنەملەرنىڭ بەدەقشان ياقۇتى ئىكەنلىكىنى بايقىدىم .

ئاي ئىلاھى ! بۇلۇتلار قەسرىگە كىرىپ كېتىۋاتقىنىڭدا لام ـ جىم دېمىدىڭ . بىراق ، ئۈنى ئېغىرلاشتۇرغان سېنىڭ ئاھۇ ـ پەريادىڭ . شەبنەم ياشلىرىنى قامال قىلغان بۇلۇت توسمىلىرى ئېغىرلىقىنى كۆتۈرەلمىدى . ئۇ كۈكۈم ـ تالقان بولغىنىدا زېمىننى قاتتىق يامغۇر باستى . مەن ئالىقانلىرىمنى ھاۋاغا ئېچىپ ، لالە يوپۇرماقلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇپ ، تەرسالىقىدىن ۋەيران بولۇۋاتقان سۆرۈن بۇلۇتنىڭ كېيىنكى سەرگۈزەشتلىرىنى كۈتۈپ تۇردۇم .

لالە يوپۇرماقلىرى ئاستا پىچىرلىدى : كۆز ياشلىرى ئۈلىمپىك تېغىدىكى ئىلاھلاردىن قۇدرەتلىك .

38

سەن بىر پارچە دالا گۈلخانىنىڭ يالقۇنى . سەن پەرۋانىلەرنى بەس ـ بەسكە سالىدىغان مەھلىيالىق چىرىغىنىڭ ئوت تاجىسى . جىمجىتلىق ئىچىدە تەپەككۇر قىلغىنىڭدا ، چاچقان شولاڭنىڭ ھەر بىر زەررىسىنى تالىشىپ ئەتراپىڭدا ھايات جېڭىنىڭ قايناملىرى بۇلدۇقلىغانلىقىنى كۆرىسەن .

39

مەن كىچىككىنە ياۋا رەيھاننىڭ سۇسىرىغان چېچىكى . مېنى سۇغۇرۇپ تۇرۇۋاتقان نەرسە نەچچە مىڭ يىللىق مۇھەببەت شەبنىمى . يوپۇرماقلىرىم ئىشق پىيالىسىدەك

سۆيگۈ شارابىدىن مەست بولدى .

ئالەمنىڭ ئەڭ كونا ، پاك مۇھەببىتىنىڭ شۇئىرلاشلىرى ھەر خىل تىل ۋە ئاھاڭلاردا مېنىڭ قۇلىقىمغا گۈزەللىكنىڭ گارمونىيىسىنى يەتكۈزدى .

مەن كىچىككىنە ياۋا رەيھان گۈلىنىڭ ئەمدىلا ئالەمگە كۆز ئاچقان چېچىكى . ھەيۋەتلىك ئىشق تەڭرىسىنى مەپتۇن قىلىدىغان بۇ شەبنەم زۇمرەتلىرىنى كۆتۈرۈپ چايقىلىشقا قۇدرىتىم يېتەرمۇ . مەن ئودىسسانىڭ ئېغىر ئوقياسىنى ، پەرھاتنىڭ ئالماس بازغىنىنى كۆتۈرەلەرمەنمۇ .

يېنىمدىن يەنە شۇئىرلاش ئاڭلاندى : جاسارەتلىك بولغىن ، مەن ساڭا مەڭگۈ تەئەللۇق .

ھاياجانلاندىم ، ئەلمىساقتىن بېرىقى كونا مۇھەببەت ئۆزىنىڭ پاكلىقى بىلەن مېنى قۇدرەتلىك قىلدى .

40

مەن توي قىلىۋاتىمەن ... ، مۇھەببەت شېخىدا بىخ چىقارغان قىزىلگۈل يۈرىكى بىلەن توي قىلىۋاتىمەن .

تۈن كېچىسى . چىراغ شەيدالىرى — پەرۋانىلەر چوڭ گۈلخان ياسىدى . چىمەنلەر ماڭىمۇ گۈللۈك كىيىم كىيدۈرۈپ بېشىمغا گۈلتاجى تاقىدى .

گۈللەر ئارىسىدىن كۆتۈرۈلگەن ئاي كۈلۈپ تۇرغان ئىشق ئىلاھىغا ئوخشايتتى . شاماللار راۋابىنى ئالدى . شەبنەم شارابلىرى بىلەن مەست بولغان مېھمانلارنىڭ ھەممىسى ، جۈملىدىن پەخىرلىكى مەنمۇ باغۋەنىنىڭ ئىجادىيىتى ئىدۇق . بىزنى يوپۇرماقلار يوپۇتۇپ تۇراتتى .

ئېسىمدە مۇشۇ كۆڭۈللۈك توي كېچىسى . مېنىڭ كۆرگەنلىرىم تىلسىز بۇلبۇلنىڭ ،

ساداسىز ساتارنىڭ كۈيلەنمىگەن مۇقامى بولۇپ ، تىلىم ئۇچىدا ، يوپۇرماقلار ئارىسىدا قالدى .

41

مېنى زوق ۋە تەبەسسۇم بىلەن كۈلمىدى دېمىگىن . مەن مۇلايىم تەبەسسۇم بىلەن كۈلۈشنى قانداق ئارزۇ قىلماي ... مەن تەبەسسۇم ۋە مەمنۇنىيەت بىلەن كۈلۈشكە كۆزۈمنى ئاچقىنىمدا تاقەتسىز توپلانغان ياش مۇنچاقلىرىم يۈزۈمنى قاپلايدۇ . مەن خىجىللىق ئىچىدە ئۈيىلىمەن .

مەن ۋارقىراپ ، پەرياد كۆتۈرۈپ يىغلىمايمەن . چۈنكى ، مەندە ئالەم قايغۇلىرىغا ھەيرانلىق يوق . ئۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا ناتونۇش ئەمەس .

مەن مۇلايىم تەبەسسۇم بىلەن كۈلمەكنىڭ مەستانىسى . ئەمما ، قەلبىم بىلەن كۆز چانىقىم ئاۋازسىز كۆز ياشلىرىنىڭ بۇلىقى .

سەن مېنى مەيۈس پىكىرلەرنىڭ مەپتۇنى دەپ ئەيىپلىمىگىن . ئۆزۈممۇ چۈشەنمەيمەن . پەرۋاز قىلىشقا ئىنتىلىپ قانات قاققان قۇشتەك قەلبىمنىڭ كۆز ياشلىرى دەرياسىدا بېلىق بولۇشقا مۇيەسسەرلىكىنى چۈشەنمەيمەن . ئېھتىمالىم ، بۇ مېنىڭ مۇلايىم راستچىللىقىمدىندۇر .

ئالەم ئۆزىنىڭ سېھىرلىرى بىلەن ئۆز سىرلىرىنى مەڭگۈ يوپۇتالارمۇ ...

42

مەن كۆز ياشلىرىمنى سەبىيلىك بىلەن ئاققۇزۇپ تۆگەتتىم . ئۇنىڭ ئېرىتىلگەن ئۈنچە - مارجان ئىكەنلىكىنى نەدىن بىلەي . ئۇنىڭ ساقىندىلىرىدىن پەيدا بولغىنى يوپۇرماقلار تەخسىسىدىكى شەبنەملەر . ئۇنىڭ كۆل ئۈستىگە چۈشكەنلىرىدىن مەرۋايىت ۋە قىزىل مارجانلار تۆرەلدى . سېنىڭ مەڭزىڭگە چاچرىغانلىرىدىن ساڭا

هۆسن قوشۇلدى ، يۈزۈڭ بەدەقشان ياقۇتدەك ، مەڭزىڭ يۇرتۇمنىڭ گىردە ، توقاچلىرىدەك قىزاردى . ئۇنىڭ ناگان ـ ناگاندا ئاپئاق سەھىپلەرگە تامچىغانلىرىدىن نەزملەر پەيدا بولغانلىقىنى كېينچەرەك بايقىدىم .
مەن كۆز ياشلىرىمنى بىخەستەلىك بىلەن ئاققۇزۇپ تۆگەتتىم . ئۇنىڭ ئېرىتىلگەن ئۈنچە ـ مارجان ئىكەنلىكىنى نەدىن بىلەي . ئۇلار ئافرۇدىت (يۇنان ئەپسانىلىرىدىكى گۈزەللىك ئىلاھى)تىن ئىلگىرى ، قەقنۇستىن مۇقەددەم ، ئادەمنىڭ تۇنجى پەرزەنتىدىن ئىلگىرى يارالغانىكەن . ئۇنىڭدا كۆزنى غىدىقلايدىغان يۇلتۇزلارنىڭ ئايەتلىرى ، ئىزى قالمىغان سۇمۇرغنىڭ ۋەسىيەتلىرى ، زېمىن ئۈستىدە سۇ بىلەن شامالنىڭ هۆكۈمرانلىق تالىشىش توپان تەزكىرىسى ، مۇزىكنى ۋايىغا يەتكۈزىدىغان جىمجىتلىق ۋە قىقاس ـ چۇقانغا تولغان ئۆلۈم دەبدەبىسى ئۆز نەمۇنىلىرىنى مۇميا قىلىپ كەتكەنىكەن .
چوڭقۇر مەيۈسلۈككە غەرق بولدۇم . دېڭىز ياقىسىغا ئۇرۇلغان بۇژغۇنلاردىن كىمدۇر بىرىنىڭ ئىلاھى نەۋھى ئاڭلاندى : كۆز ياشلار ئالەم يۈزىنى يېڭىلايدۇ ، مارجانلار تاۋلىنىدۇ ، ئۇ قۇياشنىڭ پەرزەنتى ، ئىنسانىيەت غەلىبىسىنىڭ بارىمتايى (گۆرۈ ئورنىدا ساقلىنىدىغان شاھزادە ... (

43

ھەقىقەت ۋە ئىلىم بىلەن بېزەلگەن كىچىككىنە تەپەككۇر يەلكىنىگە چۈشۈپ ، قىيا ـ چىيالار دېڭىزىدا داۋالغۇپ ئىلگىرىلەۋاتىمەن . كىچىككىنە تەپەككۇر يەلكىنىگە چۇقانلار تۈتەك يېپىپ مېنى هالسىراتتى .
هالسىزلىقتىن چۈشەكىدىم . مېنىڭ سۆيىدىغىنىم ، مۇھەببەت ۋە هېسسىياتلار گۈلىستانىنىڭ مۇلايىم ، ئىللىق ، لەرزان مۇزىكىسى . ئۇ ئۈمىد تەڭرىسىنىڭ شۋىرلىشى . ئۇ قىيا ـ چۇقانلار بوتقىسىدىن قىزىل شاراب ئىشلەپ چىقىدىغان

ئاجايىپ ھامى . قىزىل شاراب لېۋىمگە تەگمەي تۇرۇپ ئەندىكىۋاتىمەن .

ھېسسىياتسىز ئەقىل ، مۇھەببەتسىز ھەقىقەت مېنىڭ سۆيگۈلىرىمگە مەنسىزلىك بىلەن

يوپۇرۇلمىغىيتتى ، ئۇ خۇددى ئادەم چۆشىدە كۆرىدىغان جانسىز ئەرۋاھتەك ماڭا

يوپۇرۇلمىغىيتتى ... بۇ ئەرۋاھ ئۆز قۇدرىتىدىن قورقۇپ ئۆزىنىڭ زەپەر شارابىدىن

پەرىشانلىق پەريادى چەكمەكتە .

44

مۇھەببەتتىن ئىبارەت ئادەم قەلبىدىكى ھېسسىيات يالقۇنى ئۆزىنىڭ نۇرانە

غۇنچىسىنى ھەمىشە ئۆزىگە ناتونۇش نەرسە ئۈستىدىلا ئېچىلدۇرىدۇ . ئۇ ئالەمنىڭ

ھەمىشە تەكرارلىنىدىغان ۋە پەقەت ناتونۇش مەشۇقىغا ئاتالغان لىرىكىسى .

ئۇ ئادەمنىڭ بارلىق ئەركىن ئارزۇلىرىنىڭ بىرىنچى ئەڭ چوڭ نوپۇزلۇق ھوقۇقى .

مەن ھاياتقا مۇھەببەت بىلەن ، ياشلىق چېچەكلىرى بىلەن قولۇمنى ئۇزاتتىم .

ھايات گۈزەلسىدىكى چېچى ئاقارغان غۇربەت سەرگەردانلىرى ماڭا جاھانكەچتىلىك

سەۋدالىرى بىلەن پىچىرلىدى : بەختسىز سەرگەردانلىق .

45

ئۆزۈم توغرىلىق كۆز ياش ئاققۇزۇشتىن تارتىنىمەن . مەندە مۇنداق كۆز ياشلار يوق !

سەن ئۈچۈن يىغلايمەن ! مېنىڭ ساڭا ئاتىغان ھەممە غەزەللىرىم ، قەسىدىلىرىم ،

رۇبائىيلىرىمنىڭ ھەممىسىلا كۆز يېشىم بىلەن يېزىلغان . مەن ساڭا بەخت مۇئەككىلى

ھۇمانىڭ ئەرۋاھىدەك شەپقەت بىلەن نەزەر سالىمەن . سېنىڭ ئالدىڭغا دۇچ كەلگەن

ئۇپۇقۇڭدىن پەرياد كۆتۈرسەم ، سېنىڭ ھۆسنۈڭگە نۇر چاچىدىغان مەنزىرىدىن

ھۇزۇرلىنىمەن . بۇلار ھەر ئىككىسىلا مېنى يىغلىتىدۇ ...

مېنىڭ كۆز ياشلىرىم ، ساڭا پۈتۈلگەن ، ساڭا ئاتالغىنى ئۈچۈن ، ئۇ شېئىرىيەتتىكى

مەنىڭى مارجان . مەن ئۇنى ساڭا موھتاجلىق بوشۇكىدە قورقۇنچلۇق

چۇشەكەۋاتقىنىڭدا ئاققۇزغانىدىم . سەن يېتىلگىنىڭدە بۇ مارجانلارنىڭ شەرھىسىنى

چۈشىنىسەن . ئۇ چاغدا مەن ئۆزۈمنىڭ ئەرۋاھى سۈپىتىدە سېنى يۆلەيمەن .

46

ساما كۆز ياشلىرىدىن ئۇنچە - مارجان چېچىپ چىرايىنى ئاچتى ، سالقىن شامال

شەپەق مەستخۇشلۇقىدا يېنىك تىنىدى ، مېنىڭ خۇشاللىقلىرىم چېكىگە يەتتى . يۈزۈمگە

ئېغىر نىقاب تارتىپ ئاۋازسىز يىغلاش مېنىڭ ھازىرقى ئەڭ چوڭ پىغانىم .

47

ئارىمىزدا تام - توساق يوق ، بىر پارچە بۇلۇتتىن تامچىغان يامغۇر ئۆگزىمىزنى تەڭ

يۇيىدۇ .

ئارىمىزدا قىسمەتنىڭ تاغ - دەريالىرى بىلەن بورانلار ھۇۋلايدۇ ، قېلىن دېرىزىمىزدىن

باشقا - باشقا پەسىللەرنىڭ يورۇقى چۈشىدۇ .

48

ئېھ ، نۇر قۇچىقىدا ئەركىلەپ تۇرغان گۈزەل يۇلتۇز — چولپان !

سەن مېنىڭ كۆز ياشلىرىمدا ئۆزۈڭنىڭ سان - ساناقسىز ئەكس شولاڭنى كۆرگەنسەن .

مېنىڭ كۆز ياشلىرىم ھەسرەت شارقىراتمىسى ئەمەس ، ئۇ پەقەت پاني ئالەم

ھەقىقەتلىرىنىڭ خىيالىي ئەينىكى . ئەگەر تەمەننالىق بىلەن ئۆزۈڭنى قۇياش

مەلىكىسى دەپ ماختىنىشنى خالىساڭ ، بۇ ئەينەككە يولۇقما . ئەگەر ئۆزۈڭنىڭ

چىنلىقى توغرىسىدا ساختىسىز دېرەك ئالاي دېسەڭ بۇ ئەينەككە قارا .

سەن گۈزەل يۇلتۇز . سېنى گۈزەللىكىڭنى مەدھىيىلەش بىلەنلا مۇكاپاتلىغىلى ، مەن

ساڭا ئۆز لەززىتىگە گۈزەللىكنى قۇربان قىلىۋېتىدىغان ھۆسن ئاچكۆزلىرىدەك نەزەر

تاشلىغىنىم يوق . گۈزەللىكنى ئەقىل كۆزى بىلەن ، ئەقىل كۆزىنى دىيانەت قارچىغىسى ، دىيانەت قارچىغىسىنى نومۇس نۇرى بىلەن بېزەپ ، ئۇنى غۇرۇرنىڭ روھى بىلەن تولدۇرۇپ ساڭا تىكىلىمەن .

مېنىڭ كۆزۈم پانىي ئالەم ھەقىقەتلىرىنىڭ خىيالى ئەينىكى ، ئۇنىڭ ئىللىق ياشلىرىغا تاقەت قىل .

49

...شەپقەت ئىلاھى .

ئالەمدە ئاندىنمۇ مۇقەددەس ، پاك ۋە تاقەتلىك ؛ ئاندىنمۇ يۈكسەك ، ئاق دىل ۋە شەپقەتلىك ئىلاھنى تەسەۋۋۇر قىلالمىدىم . ئۇ ھايات زەنجىرىنىڭ ھالقىسى .

شەپقەت ئىلاھلىرى ئىستىقامەت ۋە ئىلتىجا ، ھەمدۇسانا ۋە مۇناجات تەلەپ قىلىدۇ . ئانا ــ بالا ئارزۇسىغا ئاشىق بولغان ، ئۆز قارنىدا پەرزەنت تۆرەلمىسىنى قان ۋە ھايات جەۋھىرى بىلەن تەييارلىغان ، ھاياتلىق سەلتەنىتى بولغان بالىنى ئۆز ھاياتىدىن ئەتىۋار بىلىپ بېشىدا كۆتۈرۈپ ئۆستۈرگەن ، پۈتۈن ئەقىل ۋە ئەندىشىسىنى پەرزەنت ئۈچۈن سەرپ قىلغان ، ئۆزىنىڭ نادان ئوغلىنى ياكى تەنتەك قىزىنى تەڭدىشى يوق ئىشتىياق بىلەن ھەمىشە سۆيگەن ، ئۇنىڭ تۆپەيلى ۋاپاسىز مەھبۇبىنىڭ ئازاب ۋە ئېغىرچىلىقلىرىنى كەچۈرۈپ ، ھايات چاڭگىسى بولغان ئائىلىنى جانلاندۇرغان ئەجىرلىك ۋە مىننەتسىز ئىلاھ .

مەن ھەيرانمەن : ئاسمان گۈمبىزى بۇلۇت ئىلاھى بىلەن چاقماق تەڭرىسىگە تارلىق قىلغۇاتسا ، ئولۇمپىك تېغى يۇنان خۇدالىرىنىڭ رەشكچىلىك مەيدانى بولۇپ تۇرۇۋاتسا ، دېڭىز ـ ئوكيانلاردا سۇ پەرىلىرى بىلەن دەريا مۇئەككەللىرى چۇقان سېلىپ تىنجىمىسا ، زېمىن ئۈستىدە جەڭ قەلەملىرى بىلەن قان سىياھلىرى نەرە تارتىپ ، سانسىز ئوتلۇق توپانلار پەلەككە ئەرۋاھتەك قول سوزۇپ ، قۇشلارغا ئورمان ،

دەرۋىشلەرگە ئېھرام قالدۇرماي كۆيدۈرۈپ تۇرسا ، يەنە ئاسمان ، زېمىن ، دېڭىز ـ

ئوكيانلاردىنمۇ كەڭرەك پاناھلىق جاي قالدىمۇ ...

ئانا ! سەن كۆكسى كەڭ ، ئۈمىدى پاك ، قەلبى ئىللىق ، تاقىتى تولۇق ، دىيانىتى ئۇلۇغ

شەپقەت ئىلاھى .

سەنسىز ئالەم چاقى ئۇچۇپ كەتكەن ھارۋا ، ئەقلى كۆتۈرۈلگەن دانا ، ھاۋا

قاپچىسىدىن ئايرىلغان بېلىق ، قانائەتسىز بۆركۈتتەك قىيا ـ چىيالىق قىيامەتكە بەند

بولغان بولاتتى .

مەن ئايال جىنسىنى ئىززەتلەيمەن . شەپقەت ئىلاھىنى خاتىرىلە . ئۇنىڭ شەنىگە داغ

تەگكۈزمە . ئۇنى ئۇلۇغ قىلغان نەرسە قان ئەمەس ، ئوتلۇق مۇھەببەت !

50

مەن قاقاقلاپ كۈلمەن . مەن ياخشىلىقلار ئىلاھىنىڭ ئالەمشۇمۇل كۈلكىسىنى

تەكرارلايمەن .

ئۇ كائىنات قەلبىنىڭ گەۋدىسى !

ئىنسانىيەتنىڭ شاھىتى !

كەلگۈسىنىڭ ئۈمىدى !

ئۇ ئۆز ئىشىنى ئاخىرلاتقان جەھەننەمنى جەننەتكە ئايلاندۇرىدىغان ھەقىقىي

باغۋەن !

ئۇ دېڭىز قارىنىدىكى مارجانلارنىڭ جۇلاسى !

مەن موھتاجلىق ۋە قۇلچىلىق دۇنياسى ھېچقانداق ساختا نىقابسىز ئۇلۇغ ئىنسانىيەت

باھارىغا ئايلىنىپ تارىخنىڭ تەنتەنىسىنى ئۆتكۈزگىنىدە بۇ كۈلكىنى يەنە

تەكرارلايمەن .

بۇنىڭغا گۇمانلىنىش ئالەمنى ئۇنتۇغانلىق .

51

ئۇ بىر پارچە ئوت . ئوتنىڭ ۋەزنى بولمايدۇ . ئۇ ئۆز ـ ئۆزىنى تۇغدىغان ، پەرىزات شەكلىگە كىرگەن دالا گۈلخىنى . ئۇ ۋەزنى ئېغىر ۋە ئۆز ـ ئۆزىنى كۆپەيتەلمەيدىغان سۇ ئىلاھىنىڭ ئاتىسى .

ئۇ بارلىق گۈزەللىكلەرنىڭ جەۋھىرى ! ئۇ يەنە بارلىق گۈزەللىكلەرنىڭ ئۆلۈم مەبۇدىسى ! ئۇ ئۆز ـ ئۆزى بىلەن جەڭ قىلىدىغان بەت جۇدۇن ئىككى باشلىق ئەجدىھا !

سەن ئەقىل ۋە دىيانىتىڭ بىلەن ، نومۇس ۋە ئىپتىخارىڭ بىلەن بۇ پاراسەتسىز قەھرىمان ، شەپقەتسىز قوتازنى نوختىلا . ئەقلىڭ ئۇنىڭ پەرىزات ھۆسنى ، سېھرىلىك كۆزى ۋە ئەۋرىشىم چاچلىرى تەرىپىدىن يۇگەنلەنمىسۇن .

ھايات ـ مامات ئېلىشىشىدا ، سېنىڭ ئالدىڭدا ئالەم ئېغىر ھالسىرايدۇ ...

52

ئالەم مۇرەككەپلىكلىكىنى سىغدۇرالمىغانلىقى تۈپەيلى جاراھەتلەنگەن سىنەم ئازابلىنىدۇ . مېنىڭ ھېسسىياتلىرىم مۇھىتىنىڭ سىگنالى !

ئەقلىيە سۆزلۈكلىرى ئۆز مەشۇقىنى يوقاتقان كىشىنىڭ ئاچچىق ھەسرەتلىرىنى داۋالالارمۇ ...

53

سەن ھېسابسىز ئۇنچە ـ مارجان بىلەن قوينى تولۇپ مەغرۇر بۇژغۇنلار چاچرىتىپ ئۇيۇقۇندىغان دېڭىز سەن .

ئىللىق كۆز ياشلىرىم بىلەن نېمىگىدۇر بىردىن پەسىيىپ ھەسرەتكە چۆمدۈك .

سەن جىمجىت پىكىر سۈرۈشكە باشلىدىڭ .

54

سەن غەزەپ ئىچىدە يانغىنىڭدا قىزىل ياقۇتتەك چولپانىسەن .

سەن قاقاقلاپ كۈلگىنىڭدە گۈلشەنگە چاپقان قۇلانىسەن .

سەن جىمجىت خىيال سۈرگىنىڭدە ھېكمەتكە تولغان ئوكيانىسەن .

سەن تەبەسسۇم بىلەن سۆزلىگىنىڭدە سېھرنى يېشىدىغان ئىرپانىسەن .

55

ھومېرنىڭ ئىككى داستانىدىن پىتنە ئىلاھى ئىرىدا بېشارەت قىلىپ ماڭا سەگەكلىكنى ھاۋالە قىلدى . ھىندىلارنىڭ >> ماخاپخاراتا << ، >> رامايانا << داستانىدىن ئۆزۈمگە ئاگاھ بولۇشنى ئۆگەندىم . روھىيەتتە مۇشەققەت چەكمەي تۇرۇپ ، مەنىۋى يۈكسەكلىككە ئېرىشكىلى ، مەنىۋى يۈكسەكلىكسىز ئۆزۈڭنى چۈشەنگىلى بولمايدۇ .

ساڭا بۇرۇلۇپ قارىغىنىمدا قەلبىمدە ئايان بولغىنى مۇنۇ : ... سەن مۇشكۈللۈكنى يېشىدىغان ۋە قايتا تۇغۇلدىغان راما *دەك ساھىبقىرانىسەن ؛ سەن بىشما *دەك نازۇ نېمەتتىن ۋاز كەچكەن تەقۋاسەن ؛ سەن قارا مەلىكدەك مېھر ـ ساداقەت نەمۇنىسى ، ياندۇ * پەرزەنتلىرىدەك قەيسەر ـ قەھرىمانىسەن . (* راما ، بىشما ، ياندۇ ــ ھىندى ئەپسانىلىرىدىكى تەڭرىلەرنىڭ نامى .)

سېنى چۈشەنمەي ئۆزۈمنى بىلەلمەيمەن .

56

پاھ ! ئاققۇغا مىنىۋالغان تۆت باشلىق ئالەم بىنا قىلغۇچى براخما .

ئاھ ! دېڭىزدىكى ئەجدىھاغا مىنىۋالغان ھامىيلىق مۇئەككىلى بىشنۇ * .

ۋاھ ! يىلان شارپىنى بوينىغا ئورىغان ، ئاچكۆزلۈك ھالاكەت مەبۇدى سىۋا * . (*

بىشنۇ ، سىۋا ــ ھىندى ئەپسانىلىرىدىكى تەڭرىلەرنىڭ نامى . (

مانا بىر تىزىق تەڭرىلەر ...

ئۇسسۇل ئىلاھى ، جەڭ خۇداسىنىڭ ئاتىسى ۋە سېغىنىش مەبۇدى ئۆزىنىڭ زىددىيەتلىك

ئىقتىدارلىرىنى بىر گەۋدىگە مۇجەسسەم قىلغان .

مەن ئەكسەدىيەت بىلەن تولغان قەدىمكى ئالەم ئەپسانىلىرىگە ، تۈنۈگۈنكى

چىنلىقتەك تەئەججۇپلىنىمەن .

57

سەن سۇنغان گۈلرەڭ مەيزاپ ئۇنتۇلۇپ كەتتى .

سەن كۆيدۈرگەن ياغ كۆيۈكى ساقىيىپ كەتتى .

سەن سانجىغان تىغ زىدىسى ئىزسىز تىندى .

سېنىڭ شېرىن شۇئىرلاشلىرىڭ ۋە مەنىلىك سۆزلىرىڭ تۇماندەك تارقىلىپ كەتتى .

بىراق ، بىۋاپالىقىڭ ۋە ئۇنىڭ بوران ـ چاپقۇندا سالماق ـ سالماق تۆگۈلگەن

ئاچچىق ـ ئاچچىق تەنىلىرى خۇددى باللىق چېغىدا تۇرۇپ قالغان قوغۇشۇن ئوقتەك

سانجىپ ئاغرىتىدۇ . ئۇ نېمىندۇر پىچىرلايدۇ ، چۈشەندۈرمەكچى بولىدۇ . ئۇنى

قايتۇرىدىغان داۋا يوق . مەن ئاق دىللىقىم بىلەن مۇشۇ خىياللىرىمغا خىجىللىق ھېس

قىلىمەن ...

58

ئىنسانىيەتنىڭ ھەر بىر تەنتەنىسىگە پۈتۈن قەلبىم بىلەن مەمنۇن بولىمەن .

چۈيىيۈەن >> توققۇز نەزىم<< نى يازغاندا خۇش پۇراقلار ئىچىدە ئۈمىد شادلىقىدىن

مەستلىك ھېس قىلىمەن . ئاجۇنا (ھىندى رىۋايەتلىرىدىكى پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى)

ئاددىي پۇقراچە ياسىنىپ مۇجۇۋاڭ ئۆتكۈزگەن كۈيئوغۇل تاللاش مۇسابىقىسىدە

نىشاننى چىنەپ قارا مەلىكىنى ئالغىنىدا ئەتراپتىكى ئاددىي جامائەت بىلەن بىللە

تەنتەنە قىلىمەن .

ئودىسسا ئون يىللىق دېڭىز سەرسانلىقىدىن ئۆز يۇرتىغا قايتىپ ، ۋاپادار قېرى ئىتنى

سىلىغاندا كۆزۈمگە ياش ئالىمەن ، ئۇنىڭ رەقىبلىرىنى يېڭىپ رەپىقىسى ۋە پەرزەنتىنى

باغرىغا باسقاندا يۈرىكىم كۆكسۈمگە سىغمايدۇ .

>>قۇرۇق شەھەر ھىيلىسى << ئالدىدا خىيالغا چۆكىمەن ، >> مۇملانغان ساراي

قەستى<< گە خاۋاتىرلىنىمەن ، >> ياغاچ قۇلان ھىيلىسى<< دىن چۆچۈيمەن ،

مەنسۇر ئەللاجنى دارغا ئاسقاندا پەرياد كۆتۈرىمەن .

ئەخرەمەن بىلەن جەڭ قىلىمەن ، ئاخرۇمازدا بىلەن يورۇقلۇققا تەلپۈنىمەن . مانا بۇ

مېنىڭ ئېتىقادىم ...

59

گۈزىلىم ، شەپەق ئۈستىگە چىقىپ ، ئالەمنىڭ ماھىيىتىگە قارا . بۇلۇت سۈپىسىدا

تۇرۇپ زېمىنغا نەزەر سال . دۇنيا زىددىيەت بىلەن ، زىددىيەت بىۋاپالىق بىلەن ،

قۇرۇقلۇق سۇ بىلەن ، كۈلكە كۆز ياشلىرى بىلەن چايقىلىپ تۇرىدۇ . ئۇ كۈلكىلىك

پاجىئە ، پاجىئەلىك كۈلكە ئويۇنى . ئاچچىق يىغلاپ ئارقىدىنلا قاقاقلاپ كۈلگىن . بۇ

ئۇنىڭ زاتىغا مۇناسىپ ھېكمەت ...

60

ھاياتنىڭ ھەر بىر پائالىيىتىدە ، ھەر بىر مەنپەئەتدارلىق بوسۇغىسىدا ، ھەر بىر

ياخشىلىق ۋە يامانلىق ئارىسىدىكى جەڭدە بىلىم ئەخلاققا ، ھەقىقەت پەزىلەتكە

ئايلىنىپ تۇرىدۇ .

چۈنكى ، ئۇ ئۆز غۇرۇرىدا كەمتەر ، ئۆز ئىززىتىدە مەغرۇر .

61

كۆزنىڭ شاھىتلىقىنى پەرۋاسىز تاشلاپ ، قۇلاقنىڭ دەلىللىرىگە ئىشىنىپ كەتمە . كۆزنىڭ نوپۇزىنى بېسىپ چۈشكەن قۇلاق شۈبھىلىك شاھىت .

كۆزنىڭ يېڭىلىشىگە ئىشەن .

كۆڭۈلنىڭ ئېزىقتۇرۇشىدىن چۆچۈيمەن . ئۇنىڭ يېنىدا ئاتىللانىڭ ھازىسى مېنى ھەسرەت شارابى بىلەن سەگەك قىلىدۇ .

62

مۇھەببەتنىڭ مەھلىيا كۈچىدىن سېھرىلەنگەن چېغىمدا ئۈمىدۋارلىق ھېس قىلىمەن . بۇنداق ماگنىتتىن ئايرىلغىنىمدا ئۈمىدسىزلىك تەرىپىدىن جادۇ قىلىنىمەن . جەزب قىلىنىمەن .

63

بەخت مەبۇدى >> قۇتلى << بىلەن گۇلزار ئاشىقى >> بۇلبۇل << دىئالوگلاشتى .

قۇتلى : ساڭا بەخت كېرەكلىكىنى بىلىپ تۇرۇپتىمەن .

بۇلبۇل : شۇنداق ، مەن ئۇنىڭغا تەقەززا .

قۇتلى : مەن ساڭا شۇنداق سائادەت ئەڭگۈشتىرى ئىنئام قىلايكى ، ئۇنىڭ شاراپىتى سەن خالىغان چېغىڭدا ئەرشكە ۋە بېھىشكە چىقىپ ، ئۆلمەسلىك كەۋسەرلىرىنى ئىچىپ ، ھۆر ۋە رىزۋانلار بىلەن ئىشرەت سۆھبىتى قۇرالايسەن . ئۇنىڭدا ۋاقىتنىڭ تەھلىكىسى يوق .

بۇلبۇل : بۇ مەن ئۈچۈن ئۈمىدسىزلىك ياكى ئۆلۈم ئالدىدىكى خىيالىي ئۈمىد . مېنىڭ ئارزۇ قىلغىنىم بۇنىڭ ئەكسى .

قۇتلى : بۇ قانداق بەخت ؟

بۇلبۇل : قايغۇ ۋە شادلىقلار ئىقلىمى ، باھار ۋە زىمىستان دۇنياسى ، ئۈمىد ۋە كۈرەش مەيدانىدىكى قىسمەت ۋە جاسارەت بىلەن تولغان مۇشۇ ئىنسانىيەت ئالىمىنىڭ بەختى .

قۇتلى : ئەجەبا ...

بۇلبۇل : چۈنكى ، ئۇنىڭدا ھادىسىلەردىن خالىي بولمىغان ۋە مېنىڭ سىنەمنى لەرزىگە كەلتۈرىدىغان ئىنسانىيەت تەقدىرى پەلەك بىلەن شاھمات ئوينىماقتا . مەنمۇ ۋاقىت ۋەھىمىسى بىلەن قاتار تۇرۇپ ئويناي مەن . ئۇ مېنى ھالاك قىلىدۇ ، مەن ئۇنى قۇل قىلىمەن .

قۇتلى : خالىغىنىڭ بولسۇن .

64

سەن تەڭدىشى يوق گۈزەل .

سەن ئۇرۇقى يوق يېگانە تۇغما گۈزەل .

گۈزىلىم ، ئەدىپنى بېرىش ۋە رەھىمسىز غەزەپ ئىنسانىيەتنى بالايىئاپەتكە گىرىپتار قىلىدىغان ھالاكەت مەبۇدىنىڭ خاسىيىتى ئىكەنلىكىنى سېزەمسەن . ئۇ ئاپەتنىڭ ئۇرۇقى ، داۋالغىلى بولمايدىغان بۇنداق تەبىئەت زىننەتلىگىلى بولمايدىغان يەر يۈتۈش دەزى ئالدىدىكى يارلىق . ئۇ مەغرۇرلۇقنىڭ توپان بالاسى ، ئۇ كائىناتنىڭ ئەڭ تەشۋىشلىك كالا دىۋىسى .

ئوتنىڭ كەينىدىن يۈگۈرمە ، ئۇ ئەرۋايىڭنى ئاسمانغا ئېلىپ كېتىدىغان ئەزرائىلنىڭ ئېتى ، ھالاكەت تەڭرىسى قىرغىنغا چۈشىدىغان قان سەھنىسى .

65

هايات سۆيىنى مەنىسىز ئىسراپ قىلىسەن .

ئۇ ئاز قالغاندا ھەسرەتلىنىپ كۆز يېشى قىلىسەن .

ۋاقىت ئارقىدا پۇشايمان قىلىش ئورۇنسىز ، ئۆلۈم ئالدىدا ئېچىنىش پايدىسىز .

66

قۇشلار سايرىدى ، سەن تېخى ناخشاڭنى باشلىمىدىڭ .

شاماللار ئۇچۇرقىدى >>) چاپتى ، يۈگۈردى ، ئۇچتى << دېگەن مەنىلەردە) ، سەن تېخى نىگاھىڭنى ئاچمىدىڭ .

گۈللەر ئېچىلىپ سولدى ، سەن تېخى تەبەسسۇم بىلەن كۈلمىدىڭ .

67

سېنىڭ ھەسەتخور قەلبىڭگە ئاق كۆڭۈللۈك زەپەر مەشئىلىنى ياققاندا ، سېنىڭ نادان ۋە جاھالەتلىك تەلۋە كۆكسۈڭدە نۇر مالائىكىسى تەبەسسۇم قىلىدۇ . سەن رەشكى تۈزىقىدىن قۇتۇلغاندا ، تۆت ئەتراپ ساڭا سۆيۈملۈك گۈزەل گەۋدىسىنى ئاچىدۇ . شۇ چاغدىلا سەن مۇھەببەتنى ۋە ئىززەتنى نومۇس ئىچىدە ھېس قىلىسەن . بۇنىڭ يولى بىر : مەغلۇبىيەتكە ھازىرلىنىش .

68

شېئىرلىرىم ئالەمنىڭ چوڭقۇر تەكتىدىن شۇۋىرلايدۇ .

مەن مەشۇقۇم بىلەن ئىككى شەبنەم تامچىسىدەك بىر لالە يوپۇرمىقى ئۈستىدە ياتىمىز .

ئۇ ماڭا : ئاڭلا ئەزىزىم ، سېنىڭ يۈكسەكلىكىڭنى شاماللار تەرىپلىمەكتە ، دېدى .

مەن ئۇنىڭغا : تىڭشىغىن ئامرىقىم ، سېنىڭ گۈزەللىكىڭنى يوپۇرماقلار قوشاق قىلماقتا ، دېدىم .

ئۇ قىزىرىپ كەتتى . ئۇ شۇنداق قىزاردىكى ، بىر پارچە چوغقا ئوخشايتتى . مەن ئۇنىڭدىن تەسىرلىنىپ قىزاردىم . مەن بىر قەدەھ قىزىل ئۈزۈم ھارىقىغا ئوخشاپ قالدىم .

69

قۇربىتىم يەتسە سەن توغرۇلۇق يېڭى >> رامايانا << داستانى (ھىندىلارنىڭ قەدىمكى خەلق داستانى) يازسام .

سېنىڭ قەلبىڭ يەر ئانامنىڭ چوڭقۇر تەكتىدە تۇغۇلغان مىسلىسىز گۈزەل قىز شىدۇدىنىڭ ساداقەتلىك ۋە مېھرلىك .

سېنىڭ سەرگۈزەشتىلىرىڭ ئاسمان ئاتىنىڭ بەلەن يېرىدىكى قۇياش دۆلىتىدىكى نۇرانە ساھىبقىران يىگىت رامانىڭ قىسمەتلىرىدىنمۇ تەسىرلىك .

مەن مەپتۇن بولىمەن . مەپتۇنلۇقتىن يىقىلسام ھوشۇمغا كېلىش يولىدا ئىلھام مەبۇدىسى مۇسىي ياكى كۈمۈش تارلىق ۋىنا چالغۇسىنى كۆتۈرۈپ يۈرگەن سامانىۋى مۇزىكانت نارۇت (ھىندىلارنىڭ >> ماخاپخاراتا << داستانىدىكى قەھرىمانىنىڭ نامى) قاچان لەگلەك قۇشىنىڭ پېيىدىن قەلەم قىلىپ ، مېنىڭ لىۋىم ئۈستىگە سەن توغرىلىق لەرزان شېئىرىيەتنىڭ ئۈنچە مىسرالىرىنى تىزاركى ...

پاھ ! ھالاكەت مەبۇدى سىۋا . ئەمدى سەن مېنى پىلە قۇرتىدەك قارىلىقتىن ئاققا ئايلاندۇرۇپ ئاندىن ۋەلى قىلماقچىمۇ ؟

ئېھ ! شېئىرىيەت مەبۇدىسى نارۇت ، سەن مېنى قاراقچىلىقتىن شائىرغا ئايلانغان ئاق چۈمۈل ساھىبى رودناكا (بارمىچ)دەك تۇپىدا كۆمۈپ (رودناكا ـ ھىندىلارنىڭ >> ماخاپخاراتا << داستانىدىكى قەھرىمانىنىڭ نامى) ، يامغۇردا يۇماقچىمۇ ؟

ئاھ ! گۈزىلىم ، غوزەك ئېچكە بەند بولۇپ قالمىساملا ياكى چۈمۈلە تېغىدا كۆمۈلۈپ قالمىساملا سېنى كۈيلەيمەن . چۈنكە مەن رامانىڭ ۋارىسى .

70

مەن سېنى سېغىنغاندا كۆز يېشىمنى دەريا قىلىمەن .

ئۇ تامچىيدۇ ، تاراملايدۇ ، سۇرەن سېلىپ ئاقىدۇ ، ئۇپقۇن كۆتۈرىدۇ .

سەن ئۇپقۇنلار قاينىمىدىن خۇددى بېلىق پەرىسىنى سۇ ئىلاھىدەك مەرۋايىت بۆژغۇنلار

چاچرىتىپ قەد كۆتۈرۈپ چىقىسەن . سېنىڭ ئاپئاق قاشتېشىدەك ئوڭ قولۇڭدا ئۈستىگە

زەر قاپچۇق يېپىلغان مەرمەر قۇتا تۇرىدۇ . بۇ ماڭا ئاتىغان >> سۆيگۈ سۈيى <<

قاچىلانغان قۇتا !

ئۇ پرومىتۇسنى زەنجىر باغلاقتىن خالاس قىلىدىغان ، تاشقىزنى ئەسلىگە كەلتۈرىدىغان

، ھەممە تەتۈر ئەفسۇنلارنى ياندۇرىدىغان ئادالەت ھېكمىتىنىڭ كىميالىق زەمزىمى .

چاچ ، بۇ >> سۆيگۈ سۈيى<< نى ، ئالدى بىلەن موھتاجلارغا چاچقىن .

ئۇنتۇما ، مەن سېنى ئۇلار ئۈچۈن سۆيىمەن ۋە سېغىنىمەن !

71

بەخت مەلىكىسى ، مەنمۇ رامادەك سېنىڭ ئالتۇن قەبرەڭدە شىپۇ (ھىندىلارنىڭ >>

رامايانا << داستانىدىكى قەھرىمانىنىڭ نامى)نىڭ كارامەتلىك ئوقياسىنى قولۇمغا

ئالدىم . ئەمدى مېنىڭ مەشۇقۇم بولۇشۇڭ ئىلكىمدىكى ئىش .

مېنىڭ كۆتۈرگىنىم جاپا ـ مۇشەققەتلەرنىڭ كىشىنى چۆچۈتىدىغان ئېغىر ئوقياسى .

سېنىڭ ماڭا ئۆلپەت بولۇپ مۇشەققەت چېكىشكە رىزا بولغانلىقىڭ قەلبىڭدىكى

بەخت .

سەن مېنىڭ ماھارىتىمدىن خۇشال بولۇپ كۈلگىنىڭدە ، مەن سېنىڭ مەن بىلەن

چېكىدىغان قىسمەتلىرىڭدىن ئەنسىرەپ تىترەيمەن .

ئۇنتۇما : زوقلۇق خۇشاللىقلىرى بىلەن پاجىئەلىك مۇشكۇللۇكلەر بىر - بىرىنى قۇچاقلىشىدۇ ۋە بىزگە باش ئېگىدۇ .

72

ئېھ ، ئۇچار قاناتلار .
ئورمان سىلەرنىڭ شېئىرىيەت مەدرىسىڭلار .
ئاھ ، تىزىلىپ ئۇچقان تۇرنىلار .
سىلەر يېزىلغان ، يېزىلىۋاتقان داستان . سىلەر سانسىز پەي قەلەم بىلەن ئۆچمەس سىياھنى كۆتۈرۈپ ئۇچقان شېئىرىيەت يۈرىكى .
مەن سىلەرنى خۇشال ئارزۇلار ئىچىدە ئۇزىتىمەن .

73

ئۇ ئۆزىنىڭ قاچىلاپ تولمايدىغان خەزىنىسى ئۈچۈن مارجان ئوۋلايدىغان تۆمۈر تورلىرىنى دېڭىز ئاستىغا تاشلىدى .
ئۇ تورغا چۈشكەنلەر ئۈستىدىن مەسخىرە بىلەن كۈلدۇ .
مارجانلار ئالدانماڭلار .

74

ئالەم ماڭا نىدا قىلدۇ : مەن ساڭا سەرخىل نان ھەدىيە قىلىمەن .
مەن خۇشاللىق بىلەن قولۇمنى سوزىمەن .
ئۇ ماڭا : بىراق ھەرقېتىمقىسىنىڭ بىر پۇچۇقى كەم ، دېدى .
مەن بۇنىڭغا ھەيران بولۇپ ، قالغان پۇچۇقنى ئىزدىگىنىمدە ، ئۇ ماڭا : مانا ماۋۇنىمۇ ئال ، بىراق كەم قالغان پۇچۇقنى ئىزدىمە ، بۇنىڭمۇ بىر پۇچۇقى يوق ، دەيدۇ . بۇنىڭغىمۇ ھەيران بولىمەن .

ئالەم قاقاقلاپ كۈلدۇ ۋە بىردىن جىمجىت بولۇپ ، يېقىنلاپ شۋىرلايدۇ :

سۈرۈشتۈرمىگىن ، مەن ھەمىشە شۇنداق ھەدىيە قىلىمەن . بۇ ئىگىسىنىڭ دائىملىق

ئادىتى . مەڭگۈلۈك مەخپىيىتى ...

چوڭقۇر ئويلىدىم . ئۇنىڭغا تەقلىد قىلىشنى خالىمايمەن . مېنىڭ ئۆزگىلەرگە ئاتىغان

مۇھەببىتىم مۇكەممەل ھەم مۇجەسسەم .

75

ئېھ ، مېنىڭ گۈزىلىم ، ئالەم گۈزەللىكىنىڭ كۆزى .

ئاھ ، مېنىڭ ئىلاھىم . مېنىڭ سۆيگۈمنىڭ مۇرەببىي .

مەن سېنى ئەڭ ئۇلۇغ نەرسە بىلەن ــ مۇھەببىتىم بىلەن قەدىرلەيمەن . بىراق مەن

سېنىڭ قولۇڭ ئەمەس .

سەن ئۆزىنى >> سېنىڭ چاكىرىڭ << ، >> سېنىڭ قولۇڭ << دەيدىغان ھەر

قانداق كىشىنى مەھبۇب شەكلىگە كىرىۋالغان ئېزىتقۇ دەپ چۈشەن . چۈنكى ، ساڭا

ئېرىشىش نىيىتىدە ئىنسانىي قەدىر ـ قىممىتىنى ئاياغ ئاستى قىلغان كىشى ، سەندەل

ياغىچىدىن ئىسرىق چىقىرىش غەرىزىدە پۈتۈن ئورمانىنى ھالاك قىلىشقا ھازىرلانغان

كىشىدۇر ، ئۇ سېنى قۇل قىلىش ئۈچۈن ، ئۆزىنى قۇللۇق ئورنىدا كۆرسىتىدۇ .

گۈزەللىك چۆرىسىدە ھىيلە ـ مىكىر بۇلۇتلىرى خۇددى ئاي چۆرىسىدىكى تۇتەك

قوتاندەك ئۆزىنى كۆرسىتىپ ئۇنى خىرەلەشتۈرىدۇ .

گۈزىلىم ، سەن ــ ئىنسانىيەتنىڭ يۈكسەكلىكى ، ئۇنىڭ ھاياتىنىڭ خوشاللىقى ، ئۇنىڭ

قەدەملىرىنىڭ ئىلھامى ، ئۇنىڭ ئىجادىيىتىنىڭ ئۈلگىسى ، ئۇنىڭ ئۈمىدىنىڭ

غايىسى .

مېنىڭ ئىلاھىم . مەن سېنى غۇرۇر بىلەن سۆيىمەن . ئۇنىڭ ئالدى گۈل ، ئارقىسى قان !

76

ئۇ ۋىجداننى بىلمەيدۇ ، ئۇنىڭ بىلىدىغىنى پەقەت پايدا ـ زىيان .

ئۇ ئىنساپنى بىلمەيدۇ ، ئۇنىڭ بىلىدىغىنى ھىيلە ـ مىكىر .

ئۇ نومۇسنى بىلمەيدۇ ، ئۇنىڭ بىلىدىغىنى مەنپەئەت قاپقىنى ئالدىدىكى غەنىيمەتنى

چۆچۈتۈپ قويىدىغان >> تەسىر . <<

ئۇ ئىچ ئاغرىتىشنى بىلمەيدۇ ، ئۇنىڭچە بۇنداق پەزىلەت مەنپەئەت نۇرىنىڭ

بېجىرىملىكىگە ئېۋەن سالىدىغان ھاماقەتلىك .

ئۇ ئۆز ـ ئۆزىدىن خىجىل بولۇشنى بىلمەيدۇ ، شۇڭا ئۇ ھەمىشە غالىب .

ئۇنىڭ ئېرىشكەنلىرى خىيالىي قەھرىمانىنىڭ ھەقىقىي ھەسرىتى .

77

مەن سېنىڭ گۈزەللىكىڭنىڭ مۇنازىرىسىز شاھىتى .

مەن سېنىڭ مۇھەببىتىڭنىڭ ھەسرەتسىز قۇربانى .

78

ئۇ مەغرۇر ، شۇڭا ئۇ سېنىڭ مەغرۇرلۇقۇڭ توغرىسىدا ۋايسايدۇ .

ئۇ ئالدامچى ، شۇڭا ئۇ سېنىڭ سېخىي ئەمەسلىكىڭدىن كايىيدۇ .

ئۇ گۇناھكار ، شۇڭا ئۇ ئىستىغپار ئوقۇشنى ساڭا يۈكلەيدۇ .

ئۇ ئۆزىنىڭ >> سىرلىق << قىياپىتىنى ھەمىشە ئاشكارىلايدىغان ھەۋەسكار .

ئۇ ئالەمشۇمۇل مەسخىرىگە كۆڭلى سۇنماس قەيسەر .

79

ئېھ ، شامال تەگرىسى . سەن كۆيۈپ تۇرغان شامنى ئۆچۈرىسەن ، سەن جىمجىت

ئۈچقۇندىن چەكسىز ئوت دېڭىزى ھاسىل قىلىسەن . سەن يوقلۇقنىڭ ئوغلى ،
موللۇقنىڭ ئاتىسى .

80

ئەكس سادا چىقارمايدىغان ئاۋاز ، يامغۇر بولۇپ قۇيۇلمايدىغان ھور ، ئۆزىگە
يانمايدىغان ساداق بولمايدۇ ، سەن ئەڭ بىزار بولغان نەرسە ، سەندىنمۇ ئەڭ بىزار .
قايىنامدەك مۇرەككەپ ھاياتتا ئەقىللىقىم ، ياخشىلىقلارنىڭ ئۇرۇقىنى چاچ ، ۋەھىمە
ئايۋىنىدا غال - غال تىترىمە !

81

ۋاقىت ، سەن يىلپىز ئۈستىدىن ئۇنىڭ شاھانە لىباسىنى ، شىر ئاغزىدىن ئۇنىڭ
دەھشەتلىك چىشىنى ، تۇتى كۆكسىدىن ئۇنىڭ رەڭدار كۆڭلىكىنى يۇلۇۋالىدىغان
قۇدرەت - كارامەتسەن .
بىراق ، مېنىڭ شېئىرلىرىم زېمىن بىلەن ئاسمان ئوتتۇرىسىدا مەڭگۈ سادا چىقىرىدۇ . ئۇ
ئادەم بىلەن ھاۋانىڭ شېرىن پىچىرلاشلىرىنىڭ داۋامى .
مېنىڭ ئىلاھىم ، مېنىڭ شېئىرلىرىم بىلەن بىللە سەنمۇ كېيىنكى يۈرەكلەرگە
ئايلىنىسەن .
مېنىڭ ھامىيىمنى سورىساڭ ئۇ ئەجەل مەبۇدى .

82

سەن قىسمەت ھىيلىگەرلىكلىرىگە ماسلىشىپ مەندىن غالىب بولدۇڭ .
سەن زەپەر راۋىقىغا چىققىنىڭدا ئەقدە شوتىسىنى سۇندۇردۇڭ .
قاقاقلاپ تەمەننا كۈلكىسىگە بېرىلگىنىڭدە ، مەنمۇ مەنىلىك مۇلايىم كۈلدۈم . سەن
ئۆزۈڭدىن كىبىر قىلغىنىڭدا مەن ئالەم سىرلىرى بىلەن سېنى كۆزەتتىم .

شۇنداق ئويلىدىم : مېنىڭ چوڭ كۆلكەم ئالدىدا تەمترەيسەن . ئېھ ، ھېكمەت دەرياسى تارىخ . ئالەمدە مەسخىرە كۆلكىسىدىنمۇ ئۆتكۈر نەرسە بارمدۇ .

83

سالام ، ئانا زېمىن !

سەن تەسەۋۋۇر ۋە تەپەككۇر ماكانى ، ئىنسانلارنىڭ مەھبۇدلارنى ياساپ چىقىدىغان نەققاشلىق دۇكىنى .

سالام ، ئانا زېمىن !

سەن كىچىككىنە سەييارە ، خۇددى مېنىڭ يۈرىكىمدەك كىچىك ۋە سىرلىق مۆجىزە .

مەن يامغۇرلىرىڭ بىلەن تەڭ يىغلايمەن ، چېچەكلىرىڭ بىلەن تەڭ كۈلىمەن . مەن سېنىڭ غەرەرسىز پەرزەنتىڭ ، نىقابسىز شاھىتىڭ .

84

مەن ھەيرانمەن : غالىبىيەت تۇغلىرى ھەيۋەتلىك تاغلار ئۈستىگە قادالغاندا ئېرىشكەنلىرىڭدىن خاۋاتىرلىنىسەن . زەپەر چېچەكلىرى كۆكلۈل سىنلىرىدا بەرگ ئاچقاندا سەمەرىلىرىڭدىن خاتىرجەم بولىسەن . زەپەر دەرۋازىسى سېپىل ئەمەس ، دىل بىلەن باشلىنىپ ، مەشئەل بىلەن ئەمەس ، مۇھەببەت بىلەن تەنتەنە قىلىدىغان

>>زەپەرنامە<< نى ئىزدەيمەن .

تەئەججۈپ قىلىمەن : ئۈنىڭ گۈزەل تۇرقى ، خۇش پۇراق بوستان چاچلىرى ، ئوتلۇق تەپتى ، مۇلايىم شۇئىرلاشلىرى ، مۆلدۈرلەپ تۇرغان ئوماق كۆزلىرى ماڭا ھىندى شاھلىرىنىڭ پىل قوشۇنلىرى ، پىرسىيىلىكلەرنىڭ نەيزىكەشلىرى ، تۈركلەرنىڭ ئوقياچىلىرى ، ئىسكەندەرنىڭ تاش ئاتار ئەسكەرلىرىدىن مىڭ ھەسسە قۇدرەتلىك

تۆيۈلدى . ئۇنىڭ غەلبىسى مېنىڭ مەغلۇبىيىتىم بىلەن ئەمەس ، ئەكسىچە ، مېنىڭمۇ غەلبەم قوشۇلغاندى ...

85

زېمىندا يۈز مىڭ يىل ئۆمۈر سۈرۈپ كېسەللىكلىرىمنى ئېغىرلاشتۇردۇم .

ئېھ ! ئاسمان جىسىملىرى ! ساڭا ئايغىم تېگىشى بىلەن تۈزۈكرەك شىپا تاپالارمەنمۇ ياكى ئېغىر كېسەللىكلىرىمنى ساڭىمۇ يۇقتۇرۇپ قويارمەنمۇ ...

86

مۇھەببەت ئىلاھى (Cupid تەڭرى دېگەن مەندە) ! سەن ئادەمنى ئۆزۈڭگە ئوخشىتىپ ياسىدىڭ . كۆزلەرنى بىر جۈپ قىلدىڭ ، كالپۇكلارنى شېرىن ھىجران چوغىدا قىزارتىپ تاۋلىدىڭ ، ئادەمنى ئوت بىلەن سۇنىڭ ، گۈزەللىك بىلەن سۆيگۈنىڭ ، ۋىسال بىلەن ھىجراننىڭ ئارىسىغا تاشلىدىڭ ، قىسمەت شاماللىرى بىلەن ئۇنى توپىدەك توزۇتتۇڭ .

مەن سېنىڭ كارامەت تىياتىرىڭنى مەدھىيىلەيمەن .

ئۇنىڭ كۆز ياشلىرى ئۈنچە - مارجان ، ئۇنىڭ كۈلكىلىرى شېرىن مەي .

مېنىڭ قەسىدىلىرىمنى داۋاملىق تىڭشا .

87

كۆزلىرىڭ بىلەن مەپتۇن قىلىپ ، تەبەسسۇملىرىڭدىن مەھلىيا قىلدىڭ . كىرپىك ئوقلىرىنى ئېتىپ ، مېنى بىھوش قىلدىڭ . شۇنىڭدىن كېيىن ئەقلىمنى ئوغرىلاشقا چۈشتۈڭ .

سەن ئوغرى ، يۈرەك ئوغرىسى . مەن باغۋەن ، سۆيگۈ باغۋىنى .

مەيلى سەن مېنى ئېلىپ كەت . كۆكرەك قەپىسىگەدە بۇلبۇلدەك سايراپ ، كۆكسۈڭ گۈلشىنىدە كاككۇكتەك قان قۇسارمەن ...

88

سەنسىز رېئال جەننەتمۇ ئەپسانىلىك چۆچەككە ئايلىنىدۇ .

سەن بىلەن خىيالىي جەھەننەم رېئال گۈلشەنگە ئايلىنىدۇ .

سەنسىز مەن ھېچنېمىنىڭ ئېنىقلىمىسىنى يېشەلمەيمەن . سەن مېنىڭ قەلبىمدىكى ماھىيەت ، مەن ئۇنىڭ بەندىسى ، ئۇنىڭ ئىپادىسى .

89

تەقدىر بورانلىرىدا غازاڭدەك دومىلاپ يۈرگىنىڭدە ، ئۈستۈڭگە ئوقتەك يامغۇر تۆكۈلدۇ . يۈزۈڭنى پەرىشانلىق تۇتىكى قاپلىغاندا ، ئالەم قارا نىقابىنى تارتىپ قاراڭغۇلىشىدۇ . مانا بۇ سېنىڭ قىسمىتىڭ ، سېنىڭ ھالىڭ .

ئاي بۇلۇت كەينىگە ئۆتۈپ ، پەنجىرەم تۈۋىدىن قىيا كۆرۈنۈپ ، سېنىڭ ئۇنسىز يىغاڭ توغرىلىق ئىزگۈ مالائىكىدەك بىتاقەتلىك بىلەن ئۆكسۈپ مونولوگ قىلىدۇ . مېنىڭ يۈرىكىم يوپيۇرماقتەك تىترەيدۇ . ھېسداشلىق بىلەن مېنىڭ سىنەمنىڭ بىرىنچى خاھىشى ...

90

مەن يىغلىمايمەن . پۈتۈن زېمىن مەن ئۈچۈن يىغلايدۇ . تەبىئەت چەكسىز چوڭ ئىسكىرىپكىسى بىلەن مۇڭلۇق ، ئىزگۈلۈك ، ھەسرەتلىك كۈيلەيدۇ . مەن خىيال سۈرىمەن . مېنىڭ پىكىرلىرىم ئۇنىڭ تېكىستى .

91

ئۆمد ــ دېڭىز سۈيىدە جىلۋىلەنگەن شەپەق شولىسى .

ئۆمد ــ بۇژغۇنلار ئارىسىدىن قەد كۆتۈرۈپ چىققان ئارزۇ پەرىشتىسى .

ئۆمد ــ يالقۇن باغرىدىن پەيدا بولغان شەپقەت ئىلاھى .

ئۆمد ــ قەلبىڭدىكى بوشلۇقلارنى ، ھاياتىڭدىكى ، موھتاجلىقلارنى تولدۇرۇپ تۇرغان خىيالىي سۈرەت .

ئۆمد ــ ئۆلۈم دەرياسىدىكى نىجادىيەت كۆۋرۈكى ، مۇسانىڭ كارامىتى .

ئۆمدنىڭ ھەجمى يوقلۇق بىلەن ئارزۇنىڭ قوشۇلمىسىغا تەڭ .

پەقەت ئۆمدسىزلىكلا ھاياتنىڭ سۈرەتسىز ، شولىسىز ، زىننەتسىز ئەسلى گەۋدىسى .

مەن ئۇنىڭ بىلەن چېلىشىمەن .

92

كېچىدە قاقاقلاپ ئاڭلاپ كەيىپ ـ ساپا ، بەزمە ساداسى ، سەھەردە گۈپپۈرلەپ ئاڭلانغان ئات تۇيىقى ئاۋازى ، يىراقتىن شامال ئۇچۇرۇپ كەلگەن قىيا ـ چىيا ، يېقىندىن ئۇرغۇپ تۇرغان ھەسرەت ، خىيالىڭدىكى ۋەھىمە ، چۈشۈڭدىكى دەھشەت ...

دىۋە ۋە ھۆر ـ پەرى ھېكايىسى ...

مەيلى ، تەقدىرىيەت ! ھەممىنى بىر ـ بىرلەپ جۇدا قىل .

مەيلى ، قىسمەت ! بارلىقنى بىر ـ بىرلەپ يېگىن .

چۈنكى ، بۇلارنىڭ ئەڭ ئاخىرقى چېكى خارلانغانلارنىڭ قايتا تۇغۇلۇشىنىڭ ھارپىسى !

93

بېشىمغا ئاق قىراۋ چۈشكەندە ، قېرىغانسەن ، دېمە .

يوپۇرماقلىرىم سارغايغاندا ، خازان بولغانسەن ، دېمە .

هايات ــ نەسل ! ئۇنىڭ گۈزەللىكنى پەرزەنت ئېلىپ كېتىدۇ . مېنىڭ هاياتىم ياخشىلىقلار ئەلچىسى رامانىڭ ئالەمگە كۆپ تۇغۇلغىنىدەك كۆپ قىسمەتلىك ، كۆپ تۈسلۈك . بېشىمغا قىراۋ چۈشكەندە مەن پەرزەنتىمنىڭ ئىسمىنى >> باهار << دەپ ئاتىدىم . ئۇمۇ ئەسىرلەپ شۇنداق ئات قويىدۇ . ئىنسانىيەت قېرىمايدۇ . قېرىيدىغىنى ئۇنىڭ بوغۇن دەپ ئاتالغان پەسىللىك يىپپىنچىسى ۋە ئەلەملىرى .

يامانلىقلار دىۋىسى ، قاقاقلىما . ئالدىڭغا قارا ، كۆتۈرۈلۈپ كېلىۋاتقىنى ئالەمنىڭ نۇرانە مەلىكىسى ۋە ئىنسانىيەتنىڭ زەپەر مەرىكىسى .

94

گۈزىلىم ، مەيۈسلەنمە . سېنىڭ روهىيىتىڭ ئالەمنىڭ شولىسى .

چىرايلىقىم ، تارتىنما . سېنىڭ موهتاجلىقىڭ جاهاننىڭ سايىسى .

پەرىشتەم ، كۆز يېشى قىلما . سېنىڭ مۇڭلىرىڭ دۇنيانىڭ ئەكس ساداسى .

سەن تەڭرى ئەمەس . سەن تەقدىر ۋە قىسمەتنى ، قايغۇ ۋە هەسرەتنى ياراتمىغان ، بەلكى ئۇنىڭ دەردىنى تارتقان ، سېنىڭ ئىقتىدارىڭ ئەينەكنىڭ ئىقتىدارى .

مەيۈسلۈك ، خىجىللىق ۋە مۇڭلىرىڭ سېنىڭ مۆجىزەڭ ئەمەس ، ئۇ جاهاننىڭ هۈنىرى .

سەن مەيۈسلۈك ئىچىدە گۈزەل ، موهتاجلىق ئىچىدە چىرايلىق ، قايغۇ ئىچىدە يۈكسەكسەن . بۇ سېنىڭ مۆجىزەڭ .

مەن سېنى ئالەمچە قەدىرلەيمەن ...

95

شەبنەملىرىم تۆكۈلۈپ پۈتكەن بىر پارچە غازاڭمەن .

كۆز ياشلىرىم ئېقىپ قۇرۇغان بىر پارچە مارجانمەن .

96

سېنىڭ شېئىرلىرىڭ بىر سېۋەت ئەتىرگۈلدەك لەرزان ۋە لىرىك .

سېنىڭ شېئىرلىرىڭ بىر دۆۋە گۈلخاندەك رېئالىستىك يالقۇن .

ئۇنىڭ دېكوراتسىيىسى رومانتىك ، قەھرىمانلىرى چىن ، سەھنە شەرھلىگۈچىسى سەۋدا

، تاماشىبىنلىرى زەكى ...

97

سۆيگۈ دېڭىزى قىسمەت بورىنىدا قوزغار ئۇپقۇننى ،

ھىم ساداقەت كېمىسى بۆسۈپ ئۆتەر دولقۇننى .

رومانتىك ھېكايەتلەر جەزىب قىلسىمۇ قەلبىڭنى ،

تۇرمۇش ــ ھايات چىنلىقى ئۆستۈرىدۇ زېھنىڭنى .

ئىشق شېئىرىيتى ــ شامال ئىلاھى ئېتى ، مۇھەببەت ھېكايىتى ــ ئوت مەبۇدى

سۈرىتى .

سۆيگۈنىڭ كۈنچىلىكى ئوت ئۈستىدە كۆيگەن ئوت ،

ھادىس دېڭىز ماياكى ــ مەشۇقلار ساداقىتى .

98

مەن تېخى سەبىي ، تېخى تەنتەك ، تېخى رومانتىك ...

مەن تېخى سەن بىلەن لالە يوپۇرمىقىنى ئىلەڭگۈچ قىلىپ ، بىر تاۋاقتىكى ئىككى

زۇمرەت شەبنەمدەك ئىرغاڭلاپ تۇرۇۋاتىمىز . شاماللار گۈل بەرگىلىرى ئارىسىدا ئۇپۇر -

توپۇر قىلغاندا بەزىدە قوشۇلۇپ ، بەزىدە ئاجرىلىپ كېتىۋاتىمىز .

مەن ئەندىشە قىلمەن : لالە غازاڭ بولۇپ كەتمەسمۇ .

سەن ئەندىشە قىلىسەن : شەبنەم قۇرۇپ كەتمەسمۇ .

بۇ زېمىنىنىڭمۇ ، ئىنسانىيەتنىڭمۇ ۋەھىمىسى .

بىز ھەر بىر خۇشاللىقىمىزنى ئەندىشە ئىچىدە ئۆتكۈزىمىز . چۈشلىرىمىزدە بۇنى كۆشەيمىز . بىز ئوكياندىكى ئارال ، دېڭىزدىكى يەلكەن ، يوپۇرماقتىكى شەبنەم . ئېھ ، خۇشاللىق ! سەن بارلىقنىڭ مەمنۇنىيىتى ، ياخشىلىقنىڭ مۇكاپاتى ، گۈزەللىكنىڭ زوقى ، ئۈمىدنىڭ تەلپۈنۈشى ...

99

ئاھ ، ئەندىشە ! سەن قۇدرەتلىك يۈكسەك قورقۇنچ ئىلكىدىكى ئەركىنلىكنىڭ ئەيمىنىشى . ئۇنىڭ قوشۇنلىرى جاھاننى قامال قىلغان ، ئۇنىڭ پەرمانلىرى شادلىق جامىڭ تېگىگە يېزىلغان . ئۇنىڭ جاللاتلىرى ھېچقانداق ئېغىرلىقى بولمىغان ۋاقىت قۇيۇنلىرىدا تىغ ياساپ تەڭلەپ تۇرغان .

مەن خىيال سۈرۈپ قالدىم : ئەندىشىنى ھالاك قىلغىلى بولمايدۇ ، ئۇنى تۇتقۇن قىلغىلى بولماسمۇ . يەنە نېمىلەرنى ئويلىغىنىمنى بىلمەكچى بولساڭ ، ئۆزۈڭمۇ خىيال سۈرگىن ...

پىكىر دېڭىزى چوڭقۇر . ئۇنىڭدا رەڭگارەڭ مارجانلار چاقنايدۇ . ئۇنىڭسىز ئالەم ئۆزىنىڭ جاھالىتى ۋە دەھشىتىدىن يانمايدۇ .

100

پىيالىگە چۈشكەن ئىككى تامچە يېشىم قىزىل مارجاندەك چاقناپ كەتتى . ئۇنىڭغا بېقىپ سەۋدايى خىيالغا غەرق بولدۇم . ئەنە سوقرات ھېكىم . ئۇ زېمىن ھەممىزنىڭ

ئورتاق ئانىمىز ، دېدى . مەن مەمنۇنلىنىپ : پايانسىز ئانا كۆكسىدە يەنە ساڭا نېمە يېتىشمەي يىغلايسەن ، دېدىم . كۆز ئالدىمدىكى پىيالە چەكسىز دېڭىزدەك چايقىلىپ ، ئۇنچە ـ مارجانلار پەرىلەردەك ئۇسسۇلغا چۈشتى ، مەن روھلاندىم .

سوقرات ھېكىم بىردىنلا : ئىنسانغا كەلسەك ، ئۇ ئالتۇن ، كۈمۈش ، مىس ۋە تۆمۈردىن ئىبارەت تۆت تەبىقىلىق سۈپەتتىن تۈزۈلگەن ، ئورتاق ئانىمىزنىڭ ئورتاق باللىرى ئەمەس ، دېدى . مەن دەرغەزەپلىنىپ ۋارقىرىۋەتتىم : ئاھ ، پرومىتۇس ، بۇ رېشاتكىلارنى كۆيدۈر . گراكلېتنىڭ ئوتلۇق قانۇنى ئالەمگە زىيا چاچقاندا ، ئۇلۇغ ئانىمىز پەرزەنتلىرىنى يەكلىمەيدۇ . بىردىن خىيالغا چۆكتۈم : پرومىتۇس تېخى زەنجىردىن خالاس بولمىدىمۇ . ئالەم مېنى سېنىڭ بىلەن بىللە يەنە گۇناھسىز دەپ ئېلان قىلغۇسى .

ئۈچىنچى باب

سۇمۇرغنامە

1

ئاھ ، سۇ . ئالىمى قاسراقلىرى بىلەن تولغان دېڭىز قەبرىستانى .

سەن قەدىمكى ئالەم رېئاللىقى ، ھازىرنىڭ گۈزەل ئەپسانىسى . مەن ئۇلۇغ ئىران

شائىرى سەئدىنىڭ بەختىيار داستانى >> گۈلستان<< دىكى مۇنۇ جۈملىلەردىن ھاياجانلىنىمەن >> : سۇمۇرۇغلارنىڭ تۇخۇمى قۇرىغان ھالەتتىمۇ ، كىشىلەر ھۇۋقۇش قانىتى ئاستىدا ئارام ئېلىشنى خالىمايدۇ . <<

مەن كاككۇكنىڭ سۆزلىرىدىن تەسرلەندىم ، مارجانلار قىسمىتىگە تەئەججۈپ قىلدىم ، جاھاننەماغا قىزىقتىم .

كەل سۇمۇرغ ، ساڭا ئالتۇن كۇكۇلىلىق بالدەك مىنىپ ئۇچاي ، ئاسمان قەرىدە تۇرۇپ زېمىنغا قارايلى . بەلكى ، زېمىن ساماۋى ئالەم مۆتىۋەرلىرىگە باشقىچە كۆرۈنىدىغاندۇ ...

2

سۇمۇرغقا مىنىپ ئۇچقىنىمنى كۆرۈپ ، گۈزىلىم ، مېنى تاشلاپ كەتتى دېمىگىن . مەن سېنى تاشلىيالمايمەن . يۈرىكىم پىلتىڭلاپ ، كۆزلىرىم مىدىرلاپ تۇرغىنىدىمۇ ، ھەتتا ھاياتىم ياۋا گىياھتەك قايتا ئۈنۈپ ، قايتا تەكرارلانغىنىدىمۇ سېنى تاشلىيالمايمەن .

سۇمۇرغقا مىنىپ ئۇچقىنىمنى كۆرۈپ ، گۈزىلىم ، مېنى ساما خەزىنىسىدىكى گۆھەر سايلىقىغا كەتتى دېمىگىن . مەن موھتاجلىق دەشتىدە ھالسىراپ يىقىلغىنىمدىمۇ گۆھەر تاشلارغا قول ئۇزاتمايمەن .

سۇمۇرغقا مىنىپ ئۇچقىنىمنى كۆرۈپ ، گۈزىلىم ، مېنى ئاققۇغا مىنگەن براخماغا ياكى توزغا مىنىپ يۈرگەن جەڭ ئىلاھىغا تەققاسلاپ ماختانما . مەندە شۆھرەت شەپىقىدە ئويناپ ، كىبىرلىك بۇلۇتىدىن ھالقىش نىيەتلىرى يوق .

گۈزىلىم ، سۇمۇرغقا مىنىپ ساماغا كۆتۈرۈلگىنىمدە ، كۆزۈمدە مۆلدۈرلەپ تۇرغان ئىككى تامچە ياشنى كۆرگەنسەن . ئۇ مېنىڭ شۆھرىتىم ، ئۇ مېنىڭ گۆھەرلىرىم ...

3

ماڭا پەرىدوننىڭ بايلىقى ، جەمشىتنىڭ ئەيش - ئىشرىتى ، كىلىتېمنېسترانىڭ گۈزەللىكى ، خادىنتاينىڭ خەير - ساخاۋىتى كېرەك ئەمەس .

ماڭا كېرىكى سېنىڭ قەلبىڭ . ئۇ ، يەر بىلەن كۆك ئارىسىدىكى چىنلىق ، ياخشىلىق ، گۈزەللىك .

4

گۈزىلىم ، ئالتۇن سۇتىدە پەرزاتتەك چۆمۈلۈۋاتامسەن .

ياق ، سامان ئىچىدىن دان تېرىۋاتىمەن .

5

مەن سېنى سۆيىمەن . سېنى سۆيمەسلىك ئېغىر گۇناھ . مېنىڭ ساڭا بولغان مۇھەببىتىمدە سەممىي - ساداقەت ، مەردانە شەيدالىق ، شېرىن لىرىكا ۋە چەكسىز ئۇماق تەلپۈنۈش يوشۇرۇنغان . ئۇ ئوتلۇق گۈل ، قانلىق چېچەك ، كۆز يېشى غۇنچىسى ...

مەن سېنى سۆيىمەن . باشتا بارلىق گۈزەللەردىن — ئەپسانىۋى ياكى ھەقىقىي ، شېئىر ياكى ھاياتتىكى باشقا بارلىق گۈزەللەردىن زوقلىنىپ تەسىرلىنىمەن . بىراق ، مېنىڭ سۆيىدىغىنىم جىگدە پۇرىقى ئىچىدە ئۆسكەن ، قاراقۇمچاق ۋە ماڭا ئاھاڭداش بولغان يېگانە سەنلا . مۇھەببەت قۇشى ئۆز ئورمانلىقىدا خەندان ئۇرىدۇ .

6

سەن ئاياللىق يۇلتۇزى . سەن ئۇسسۇل ئىلاھى .

سېنىڭ تەپەككۇرۇڭ تەبىئەتنىڭ مونولوگى ، سېنىڭ ئۇسسۇلۇڭ تۇرمۇشنىڭ تراگېدىيىسى ، سېنىڭ ھاياتىڭ ئەركىنلىكنىڭ شەجەرىسى .

سۆيۈملۈكۈم ، خۇپپيانە سۆزۈمنى ئاڭلا : مېنىڭ سۆيگۈم تۈنجى ئۇچرىششىنىڭ لەرزىسى

ئەمەس ، ئۇ مۇھەببەتنىڭ پىشقان قىيامى .

مېنىڭ ئارزۇيۇم سېنىڭ بىلەن شادىيانە خورنى ئەۋجگە كۆتۈرۈش .

7

مۇھەببەت بوستانىدا غەلىبىگە ئېرىشكەن چېغىڭدا مۇسەللەس ئىچكىن .

مۇھەببەت مەيدانىدا پاجىئەگە يولۇققان ۋاقتىڭدا هومېرنىڭ ئىزىدىن ماڭ .

شېئىرىيەت ماددىي ۋە مەنىۋى موھتاجلارغا ئاتالغان هامىيلىق .

8

گۈگۈم قويندا كەنجى ئوتقاش . بۇلۇت كەينىدە تۈنجى گۈلدۈرماما بېشارىتى . ئېقىن

سۇلار هالسىزلانغان ، قىرچىن تاللار شامالنىڭ مەيلىگە تۇتقۇن بولغان ، تۈن

يېقىنلاشقان . مەن ۋەھشەت ئىچىدە ۋارقىرايمەن ، يېنىپ - يېنىپ ۋارقىرايمەن .

يىراقتىن كوچەيگەن ئەكس سادا ، سىرلىق ۋە دەھشەتلىك ئەكس سادا ۋارقىرايدۇ ،

يېنىپ - يېنىپ ۋارقىرايدۇ . ئۇ ئېھتىمال قامچىلانغان پرومېتۇس ...

9

خارلىغۇچىلارنىڭ خارلانمىغىنىنى كۆرەي ! خارلىق ساقلىنىپ تۇرغان ئالەمدە

خارلىغۇچىلارمۇ خارلىنىدۇ . خارلانماسلىقنىڭ يولى خارلىماسلىق .

10

مۇھەببەت پەرىشتىسى ئافرۇدىتا قەلبىمدىن ئۈمىد چىرىغىنى ئېلىپ كەتسە كۆڭلۈم

قاراڭغۇلىشىدۇ . تېڭىرقايمەن ، تەمتىرەيمەن . ئۈمىدسىزلىك مۇھەببەتتىن

ئايرىلغانلىقىمۇ ...

ھاۋا گۈلدۈرلىگەن كېچىسى قەلبىمگە ئىلھام مۇئەككىلى موسىيىنىڭ چىرىغى يېقىلىدۇ ، مەن ئىشق مەجنۇنلۇقىدىن ئىجادىيەت ئاگاھلىقىغا كۆتۈرۈلىمەن . مۇھەببەتسىز ئىلھام بولالتتىمۇ … مەن شۇ چاغدىلا ئافرۇدىتا نامىغا مۇھەببەت ۋە ئەرك ، ھېسسىيات ۋە ئىدراك كەشتىسى توقۇيمەن .

ئىشق مەغلۇبىيىتىدىن ئىلگىرى ھەقىقىي ئىلھام غەلىبىسىنى كۈتۈپ بىھۇدە ئاۋارە بولمىغىن !

11

ئۈمىدسىزلىكنى نۆل قىلىپ ، سەن مۇھەببەتكە نەزەر سالغىنچۇ .

ئۇ ــ مۇھەببەت ــ تولغان روھىي خەزىنە !

ئۈمىدسىزلەرگە ۋارقىرايمەن : مۇھەببەت ئاداشقان يەلكەننىڭ ئالدىدا كۆرۈنگەن ئالتۇن قىرغاق !

ئۈمىد خىيالچىلىرىغا پىچىرلايمەن : ئۈمىد چەكسىز ئۈمىدسىزلىك مازغاپلىرىدىن ھاسىل بولغان زۇمرەت قەلئە …

12

گۈزەل كۆزلەر ، نازىنىن كىرپىكلەر ، شېرىن كۈلكىلەر ، ئاچچىق ياشلار …

بىللە كۈلگىنىمىز تېخى مۇھەببەتنىڭ شاھىتى ئەمەس ، پەقەت بىللە ئاققان ياشلىرىمىزلا ئۇنىڭ ئالامىتى …

سەن بىر گەۋدىدىن ئىككىمىزنى ھاسىل قىلغانلىقىنى چۈشەنگىنىڭدىلا ، ئاندىن مېھرىبانلىق ۋە ساداقەت ھېس قىلالايسەن . مۇھەببەتنىڭ ئۇلى ساداقەت .

13

تىنچ ئاۋغۇست كېچىسى . ماموق بۇلۇتلار قۇچىقىدا ئاينىڭ مۇلايىم شولىسى .

سەن شرداق ئۈستدە تەبەسسۇم قىلدىڭ ، ئېغىر تىندىڭ ، كۆزۈڭگە ياش ئالدىڭ .

مەن بەزىدە ئاق رەنا گۈلدەك ئاقىرىپ ، بەزىدە قىزىل ئەتىرگۈلدەك قىزىرىپ

كەتتىم .

سەن ئاينىڭ مۇھەببەت ھېكايىسىدىن بىھوش ئىدىڭ .

مەن ئاي شولىسى ئاستىدىكى شېرىن چۈشۈڭدىن مەستۇن ئىدىم .

14

گۈل بەرگىدە قان شەبنىمى تۇراتتى .

رەشك ئۇنىڭ قەلبىنى كۆيدۈرەتتى .

سۆيگۈ ۋە ھەسەت گۈزەللىك ئۆلگىسىنى دەۋر قىلاتتى .

15

كۆپ ئەجىر قىلدىڭ ، ئۇزۇن يوللارنى كەزدىڭ ، ئاجايىپ مۆجىزىلەرنى ياراتتىڭ ،

ھەشەمەتلىك قامۇسلارنى يازدىڭ ...

ئادەم ئۆز پەرزەنتلىرىگە پەخىرلىنىپ شۇنداق پىچىرلىدى .

ئالدىڭغا قارا ، ئالەم مۆمكىنلىكلىرى ، كامالەت غايىلىرى ساڭا ئىلھام بېغىشلىماقتا .

قىلغانلىرىڭ تېخى بوۋاقنىڭ سۈتتىن ئاجرالغىنىچىلىكقۇ ...

ھاۋا ئۆز پەرزەنتلىرىگە يىراقنى كۆرسىتىپ شۇنداق دېدى .

16

باھار — تەبىئەتنىڭ گۈزەل پەسلى .

باھار — جانلىق تەبىئەتنىڭ مۇھەببەت مەۋسۇمى .

سەن قوزغايسەن ، ئۈمىد ـ ھەۋەس ، مۇھەببەتنى ،

قوزغايسەن دەردلىك دىللاردىكى جاراھەتنى ...

17

سەن بۇلبۇل ، ئاۋازسز ، تىنجىق كېچىدە سايرىغان تەنها بۇلبۇل .

سەن يۇلتۇز ، ئايسز ، بۇلۇتسز كېچىنى يېرىپ چىققان يۇلتۇز .

ئاي چىقتى ، دېڭىز تاشتى ، قۇلۇلىلەر لەرزىگە كەلدى ، ياپراقتا شەبنەم مارجانلىرى چۈشتى .

تاڭ ئاتتى ، لالە يۈزىدە ھەرە ۋە كېپىنەك ماجىرالىرى قوزغالدى .

مانا بۇلبۇل نامىسز دەريا لېۋىدە گۈل ھەققىدە مەرسىيە ئوقۇدى .

يۇلتۇزلارمۇ يىقىلغان چىنار بىلەن بىللە يەرگە سىيرىلغاندۇ ...

18

سەن مۇھەببەتنىڭ مۇناسىپ مەشۇقى ، ئۇنىڭ تەمەنناچىسى ئەمەس .

خۇشاللىقنىڭ يېنىك تەبەسسۇمى لېۋىڭنى سۆيۈپ ئۆتكەندە نېمىلەرنىدۇر ئويلىدىڭ ،

كۆز يېشىڭ ئوماق مەڭزىڭگە چۈشۈپ تىترەپ كەتتى . تەبەسسۇم ۋە كۆز يېشىڭ

ئۇچراشقان جايى تېڭىرقاشنىڭ تۆت كوچا ئاغزى . تاغ سۈيى شەھەر ئارىسىدىن

ئۆتكەندە كۆۋرۈك ئۈستىدە تۇرغانلىقىڭنى كۆردۈم . خۇشاللىقلىرىڭ ئاخىر كۆز

ياشلىرىڭ ئىچىگە غەرق بولدى .

مەن مۇھەببەتنىڭ مۇناسىپ ئاشىقى ، ئۇنىڭ خۇشامەتچىسى ئەمەس .

پەرىشتەم ، كۆز ياشلىرىڭ يۈزۈڭنى ياشارتىدۇ . ئۇ خۇشاللىقلارنىڭ خەۋەرچىسى !

19

زەھەردەك سۆزلىرىڭ ئىسلار دىلىڭنى ،

بال بىلەن يۇساڭمۇ ھەتتا تىلىڭنى .

ئىزگۈلۈك جەۋھىرى بەخت دەپ بىلمەس ،

مىنسەخمۇ ئالتۇندا قاپلاپ پىلىڭنى .

ئادەمنىڭ ھايۋاندىن بەخت بويىچە پەرقى مەئىشەتتە ئەمەس ، مەنىۋى لەززەتتە .

ئۇ ۋىجدان ساپلىقى ھەققىدىكى ئىشەنچ ، ئۇ ۋىجدان يۈكسەكلىكى توغرىسىدىكى

خاتىرجەملىك ، ئۇ ۋىجدان ئازادىلىكى خۇسۇسىدىكى شاھىت ، ئۇ ۋىجدان ئازادلىقى

ھەققىدىكى جىمجىت مەمنۇنىيەت .

سەن بەختسىزلەرنى نوقۇل ساخاۋەتكەشلىك بىلەنلا بەختىيار قىلالمايسەن .

20

ئېھ ، گۈزىلىم !

سەن گۈزەللىكنىڭ نادىر ئۈلگىسى ! سېنىڭ قەددى ـ قامىتىڭ ، ھۆسن ـ چىرايىڭ ،

چاچ ۋە زىننەتلىرىڭ ، سۆز ۋە سۆلكەتلىرىڭ ، كۈلكە ۋە تەبەسسۇملىرىڭ گۈزەل ،

گۈزەل .

سەن گۈزەللىكنىڭ نادىر ئۈلگىسى ! سېنىڭ قەلبىڭ ـ زېھنىڭ ، ھېس ۋە تۇيغۇلىرىڭ ،

مىجەز ۋە رىتىملىرىڭ گۈزەل ، گۈزەل .

سەن تىنىق ئاسماندەك روشەن ، تەلپۈنۈپ تۇرغان گۈلدەك سۆيۈملۈك .

سەن مەنىۋى گۈزەللىكنى ھاجەتسىز كەمتەرلىكى بىلەن يوشۇرۇپ تۇرغان سىپايە

ئادەمدەك ۋە ياكى ئۆز گۈزەللىكىدىن تەمەننا قىلىپ كىرپىك ئۇقدا كىبىر ئوينىتىپ

تۇرغان سەتەڭلەردەك ئەمەس ، بەلكى بۇژغۇن چېچىپ تۇرغان تاغ سۈيىدەك ئوچۇق ـ

يورۇق گۈزەلسەن .

مېنىڭ يارىتىۋاتقىنىم ھەيكەل ئەمەس ، سېنى ئەندازىلىغان تەسۋىري ئىلاھ .

مېنىڭ سۆيگىنىم تەسۋىري ئىلاھ ئەمەس ، ئۇ ماڭا ئۈلگە بولغان ھەقىقي ئادەم .

21

سۇمۇرغلار ئۇزاق ئۆمۈر كۆرۈپ ئۆلگىنىدە ئەسىرلەرگە شاھىت بولىدۇ .

سۇمۇرغلار ئوت ئىچىدە قايتىدىن تۇغۇلغىنىدا ئەسىرلەرنى شەرھلەيدۇ .

سۇمۇرغلارنىڭ ماكانى ئەقىل ئورمانلىقى ، تەپەككۇر تاغلىقى ...

22

كەل مېنىڭ سۇمۇرغىم ، زامان ئىچىدە ئۇچۇپ ، ماكان ئىچىگە نەزەر سالايلى .

سېنىڭ قاناتلىرىڭ تۈزدىن كۆركەم ، سېنىڭ گەۋدەڭ ئاقفۇدىن گۈزەل ، سېنىڭ قەلبىڭ

مەغرۇر سفىنكىس (سىرى ئېچىلمىغان قەدىمكى مىسىر خارابىلىرى)تەك دەھشەتلىك

تېپىشماقلاردىن خالىي ، سېنىڭ ئىرادەڭ شىر سۆڭىكىدىن مەھكەم .

كەل سۇمۇرغىم ، بىز ئۇچايلى ، تەپەككۇر ئاسمىنىغا ، سېنىڭ كارامەتلىك ئۇۋاڭغا قاراپ

ئۇچايلى !

سەن مېنى كىشلەر تەپەككۇرىدا ساقلانغان تارىخ قامۇسىغا ئېلىپ كۆتۈرۈلگىنىڭدە

كەلگۈسىنى ئۇنتۇماي ...

سەن مېنى ساما بوشلۇقى قەرىگە ئېلىپ ئۇچقىنىڭدا ئانا سەييارىنى ئۇنتۇماي ...

مەن ئىنسانىيەتنى نەزەردە تۇتىمەن . ئۇ مېنىڭ جىسمىمدا تىنىمسىز سوقۇۋاتقان

ھەقىقىي يۈرەك . مەن زېمىننى نەزەردە تۇتىمەن . ئۇ مېنىڭ يۈرىكىم جايلاشقان

جىسىم .

23

مانا تارىخنىڭ چىن ئەپسانىسى !

مانا تارىخنىڭ تۈنجى سەھىپىسى !

ئاھ ، ئادەم ! ۋاھ ، ھاۋا !

مەن ملتون (غەرب ئەدەبيات تاربخدا ئۆتكەن مەشهۇر شائىر)نىڭ داستانىنى سۆزلمەيمەن ، تەۋرات ۋە ئىنجىل ئەپسانىلىرىنى تاشلاپ كېتەلمەيمەن .

سەن يىلان شەكلىگە كىرگەن ئېزىتقۇنىڭ ئاداشتۇرۇشى بىلەن ئېرەم بېغىدىن زېمىنغا سۈرگۈن بولغىنىڭغا سەۋەب بولغان ئالما ھېلىمۇ ئالدىمدا تۇرۇپتۇ . بۇ يىلاننىڭ ئىسمىنى سەنمۇ بىلمىدىڭ ، مەنمۇ بىلمەيمەن .

مۇشۇ ئالمىغا ئالتۇن يالتىپ تروُيا ئۇرۇشىغا سەۋەب ، ئىلاھلار ئارىسىغا رەشك سالغان پىتنىخورلۇق ئىلاھى ئىرىدا شۇ يىلاننىڭ ئۆزى ئەمەسمىدۇ ؟

ھىندى دەريا ۋادىسىدا گۈزەل مەلىكە شىدۇنى ئۆزىگە جەزب قىلىپ ، ئۇنى رامادىن ئايرىپ مايمۇنلار پادىشاھىغا ئەسىر قىلغان زۇمرەت مۈڭگۈزلۈك كېيىك قىياپىتىگە كىرىۋالغان ئالۋاستى مارىجۇ ئاشۇ ئىرىدانىڭ ئۆزى ئەمەسمىدۇ ؟

>>ئاۋىستا << دەستۇرىدىكى ئەخرەمەن دىۋە ، >> مىڭ بىر كېچە << ھېكايىلىرىدىكى ئاق دىل ئامانىنى تايغان قىلىپ قويغان جادۇگەر ۋەزىر ، فائۇست (نېمىس شائىرى گيۇتېنىڭ >> فائۇست << داستانىدىكى قەھرىمان)نى ئازدۇرغان موفىست >>) فائۇست << داستانىدىكى قەھرىمان) ، رۇستەم بىلەن ئاتىسى زالنى بىر ـ بىرىگە خەنجەر ئويناتقۇزغان ئازغىن ھەسەت ، مېنى ساڭا خۇنۇكلەشتۈرۈپ تەسۋىرلىگەن غەرەز ھېلىقى ھاۋانى ئالداپ كەتكەن يىلاننىڭ ئۆزى ئەمەسمىدۇ .

بۇ يىلاننىڭ ئىسمىنى بىلمەيمەن . ئۇنى سەن بىلمىگەندەك ئەۋلادلىرىڭمۇ بىلمەيدۇ .

كىشىلىك ئۇيقۇسىدا ئۇنىڭ زىيانكەشلىكلىرىدىن كۆپ قېتىم داغدا قالغان .

كىشىلىك ئۇنى ئىزدەيدۇ . ئۇنى چۈشەنمەي ، ئۇنى يەڭمەي ، خاتىرجەم بەختنىڭ بولۇشى مۇمكىن ئەمەس .

ئېھتىمالىم ، ئۇ كىشىلەر ئارىسىدىدۇر . كىم بىلسۇن ، ئۇمۇ ھېس بىلەن تەپەككۇر ، نىيەت بىلەن قىلمىش ئارىسىدىدۇر ...

24

يەھۋەنىڭ ئېرەم بېغىدا ئاجايىپ ئىككى تۆپ مېۋە دەرىخى كۆزگە تاشلىنىدۇ . ئۇنىڭ بىرى << بىلىم >> دەرىخى ، ئۇنىڭ مېۋىسىنى تېتىساڭ ياخشى ـ ياماننى پەرق ئېتىسەن . ئۇنىڭ يەنە بىرى << ھايات >> دەرىخى ، ئۇنىڭ مېۋىسىنى يېسەڭ ئۆلمەيسەن .

يەھۋە ئۆزى ياراتقان ئادەم بىلەن ھاۋاغا بۇ دەرەخكە يېقىنلاشماسلىقنى بۇيرۇدى . ھاۋا << بىلىم >> ئالمىسىنى يېدى ، بىلمەكلىك ئىقتىدارىغا ئېرىشتى . ئادەمۇ ئۇنى يېدى ، چىنلىق ، ياخشىلىق ، گۈزەللىك ھېكمىتىنى سەزدى .

يەھۋە غەزەپلەندى ، ئۇلار زېمىنغا ھەيدەلدى .

يەھۋە ئەندىشە قىلدى : ئۇ << ھايات >> دەرىخى ئەتراپىغا تىكەنلىك قاراۋۇل قويدى .

ھەيرانمەن : تەپەككۇر كورلۇقى ، ئەرك قۇللۇقى ، كۆڭۈل بەندىلىكى ، جەننەت پاراۋانلىقىنىڭ شەرتىمىدۇ ؟

مەن روھلىنىمەن : ئۇلار جەننەتتىن ئايرىلدى ، بىراق مۇھەببەتلىرىدىن ئايرىلمىدى . ئۇلار ئاپىرىدە بولۇپلا ئىنسان مەشئىلىنى يېقىپ ، ئەقىل تۇغىنى كۆتۈرۈپ ، ئەرك تۇلپارىغا مىنىپ ، ۋىجدان ئېپتىخارىنى جاسارەتلەندۈرۈپ ، ئەرشتىن چۈشتى . زېمىن ئۇلارنىڭ جەڭ مەيدانى !

25

ئاھ ، نۇھ ! ئىنسانىيەتنىڭ ئىككىنچى ئاتىسى .

سەن ئادەمنىڭ بىرىنچى ئەۋلادلىرىنىڭ قازا نامىزىنى ئۇزاتتىڭ ، ئۇنىڭ ئىككىنچى بوغۇنىنىڭ ئىسمىنى قويدۇڭ .

بوي ئەگمىگەنلەردىن شۇنچىلىك بىزار بولۇپ ، ئۇلارغا توپان ھالاكىتى تىلىگىنىڭدە

يۇرىكىڭ تىترىمىگەنمىدۇ . تىترىمىگەن بولسا ، ئۆزۈڭ ياسىغان كوزىلارنى بىر ـ بىرلەپ
چېقىشقا ئەجەبا كۆڭلۈڭ قىيماي بىئارام بولدۇڭ . ئۆز ئىجادىيىتىڭگە قىيماي ئۇنى
سۇندۇرۇشقا پېتىنالماي تۇرۇپ ، تەڭرى ئىجادىيىتى بولغان ئادەم ئەۋلادىنى غەرق
قىلىشقا بەل باغلىغان سەزگۈلىرىڭگە ھەيران بولمەن .
مانا ــ سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭ ــ ساپال ۋە تۇچ ياساپ پىشقان ــ يېڭى ئىنسانىيەت .
ئەمدى دەھشەتلىك توپان ئىچىدە سېنى ساقلىغان كېمە ، ھەيۋەتلىك ئوتلۇق دېڭىز
ئاستىدىن ئەمنلىك تاپالارمۇ ؟ مەن ۋەھىمە قىلمەن . ئېھتىمال يەھۋە ئۆزىلا بۇ
كوزىلارنى چېقىۋاتقان بولسا كېرەك . مەن ۋەھىمە قىلمەن . ئىنسانىيەت دۇچ كەلگەن
بالايىئاپەت ئالدىدا بۇ ئوت ئۇچقۇنلىرىنى يەھۋە ئىلكىدىن ئوغرىلاپ قاچىدىغان
پرومىتۇس چىقماسمۇ .
ئېھ ، پرومىتۇس ! گەرچە سەن تەۋراتتا يېزىلمىساڭمۇ ئىنسانىيەت سېنى ئۇلۇغلايدۇ .

26

ئەنە ، سېرىق دەريا بويىدىكى ئەزىمەت گۇڭگۇڭ (خەنزۇ خەلق ئەپسانىلىرىدىكى
قەھرىمان) . ئۇ ئاسمان تاۋىقىدا يۇلتۇزلارنى بىر تەكشى كۆتۈرۈش غېمىنى
يەۋاتامدىكىن .
ئەنە ، ھىندى ۋادىسىدىكى شەپقەتلىك راما . ئۇ ئىنساننىڭ غېمىنى يەپ ئاجايىپ
مايمۇ پادىشاھى كىنۇمان بىلەن سۆزلىشىۋاتامدىكىن .
ئەنە ، قەھرىمان رۇستەم ، سياۋۇش ، ئەپراسىياپ ۋە بۇغراقاراخان . ئۇلار تەقدىر
سەھىپىلىرىگە يېڭى ئىرىگىلىغلار سىزىۋاتامدىكى .
ئەنە ، گىراكىل ، يازون ، ئودىسسا . ئۇلار ھېلىمۇ زەھەرلىك يىلاننى سىقىمداپ ،
ئاپەت ئۇرۇقلىرىنى تازىلاپ ، ئېزىتقۇ ئالۋاستىلارنىڭ ھىيلىسىدىن ئىنساننى
مۇھاپىزەت قىلىۋاتامدىكى .

ئەنە ، يەھۇدىلارنىڭ مۇساسى تەۋراتقا تۇتۇنۇپ ، مۇزىكانت سۇلايمان ئۆز

قەسىدىلىرىنى بېزەپ ، داۋۇت ئاجايىپ مەخلۇقنى يېڭىپ ، ئىنسان بەختىنىڭ ئۇلىنى

قوغداۋاتامدىكى .

سۇمۇرغ ئىتتىك ـ ئىتتىك ئۇچۇپ كەتتى .

تەئەججۇپ قىلدىم ، ئۇنىڭ كۆڭلى يەنىلا غەش .

يىراقتىن كۈلكە ئاۋازى ، رومكا جاراڭلىشى ، يىغا ـ زار ، مۇناجات نالىسى ئاڭلاندى .

ئەزىمەتلەر ماكانى بولغان گۈزەل زېمىندا ئىنسان غېمىنى قىلىش پەقەت تالاۋەت

مۇئەككەللىرىنىڭ ئىقتىدارسىز نامىغىلا مەنسۇپ بولۇپ قالغانمىدۇ ...

ئەزىمەتلەرگە ئىنسانىيەت موھتاج .

ئەزىمەتلەرنى ئىنسانىيەت ياساپ چىقىدۇ .

ئەزىمەتلەرنى ئىنسانىيەت نۇھنىڭ كۆزىنى ئۇرۇپ چاقىنىدەك ئۇرۇپ چاقىدۇ .

ئەزىمەتلەرنى ئىنسانىيەت كىچىكىپ مەدھىيىلەيدۇ .

27

قېنى هاراق پىرى باللوس (گرېك ئەپسانىلىرىدىكى هاراق ـ شاراب ئىلاھى) .

توشقۇزۇپ قۇيغىن ، يۇرتۇمنىڭ مەيزىپىنى سىغىندىم .

گانگى دەرياسىنىڭ گۈزىلى ئۇسسۇزلۇقۇمنى قاندۇرمىدى . جامىمغا قۇيۇلغىنى >>

ماخاپخاراتا) << هىندىلارنىڭ قەدىمكى داستانى) جەڭلىرىدىكى هېسابسىز

قانلارنىڭ تامچىلىرى بولدى .

چۈيىيۈەنىنىڭ >> ماندارىن قەسىدىسى<< دىن زوقلىنىپ مەيگە تەلمۈرسەم ، گۇيخۇا

شارابى) چۈيىيۈەنىنىڭ شېئىرلىرىدا تىلغا ئېلىنىدىغان بىر خىل شارابنىڭ نامى)نى

كۆتۈرۈپ چىققىنى شياڭجۈن (خەنزۇ ئېغىز ئەدەبىياتىدىكى قەھرىمان) بولمىدى ،

مەن دەريا ئىلاھىنىڭ كۆزىدىن ئاققان مۇلۇجياڭ ئۆركەشلىرىدىن بىئارام بولدۇم .

يىراقتا ، ئۇلۇمپيە تېغىغا ئۇچۇپ كەتتىم . كۆلكىلىرىدىن مۇزىكا ياراتقان ئىلاھلار

ئارىسىدىكى ھەسەت مېنى سەسكەندۈردى .

مىسىرغا بېرىپ كىلوپاتېرا (قەدىمكى مىسىر مەلىكىلىرىنىڭ بىرى)نىڭ زىبا جامالىنى

كۆرمەكچى بولدۇم . بىراق ، سفىنكىس تېپىشماقلىرىدىن خاۋاتىر قىلمىسامۇ ، زىبانىڭ

يۈزىدە پىتراپ يۈرگەن ھۆسن ھەرىلىرى رايىمدىن قايتۇردى .

يەنە سۇمۇرغ بىلەن تارىخنى ياقىلاپ ئۇچتۇق . زېمىن خۇددى تارىخنىڭ سۈرەت

ئالغۇسىدەك ئۆزىنى نامايان قىلىشقا باشلىدى . تارىخ ئالدىدا شەيتاننىڭ

ھىيلىگەرلىكى ، سۇلايمان تىلسىمى ئۆزىنى يوشۇرالمىدى .

قېنى ھاراق پىرى باللوس ، ماڭا ئۈزۈم شەربىتى قۇي . شېئىرىيەت ئىلاھى مۇسىي مېنى

ئافىنا شەھىرىنىڭ ئوچۇق تىياتىرىغا چىللاپ تۇرۇپتۇ . يېپىق دەھشەتلەردىن

يەتكۈدەك تويدۇم .

28

مەن قانۇن ئىلاھى ئافىنا (گرېك ئەپسانىلىرىدىكى باش قەھرىمان) ئالدىدا

تۇرىمەن .

ۋاپاسىز كىلتىمنىسترا (گرېك ئەپسانىلىرىدىكى باش قەھرىمان) خۇپپىيانە مۇشتىقى

ئېگىس ئۈچۈن قەھرىمان مەھبۇبى ئاگامنۇن (كىلتىمنىسترانىڭ ھامىيسى)نى

ئۆلتۈردى . كىلتىمنىسترا ئاگامنۇننىڭ ئوغلى ئورىست تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلدى .

ھامىيلاردىن ئېرىن (گرېك ئەپسانىلىرىدىكى باش قەھرىمان) كىلتىمنىسترانى ،

ئاپوللو ئورىستنى ئاقلاشتى .

ئىسخولىس) قەدىمكى گرېك پەيلاسوپى ، درامچىسى ، غەرب دۇنياسىدا

تراگېدىيىنىڭ ئاتىسى دەپ قارىلىدۇ)نىڭ تراگېدىيىلىرى ھاياجانغا سالسا ،

سوفكلىس) دۇنياغا داڭلىق >> ئورپېئوس << درامىسىنىڭ ئاپتورى ، قەدىمكى
گرېك پەيلاسوپى)نىڭ >> ئورپېئوس << درامىسى مېنى مەيۈسلەندۈردى .
ئىرۇفىدۇس (قەدىمكى گرېك شائىرى ، دراماتورگى ، داڭلىق ئەسەر >> مىدۇيا
<<نىڭ ئاپتورى >> (مىدۇيا<< سى كۆزۈمدىن يامغۇردەك ياش تۆكتى .
ئوچۇق تىياتىر ئالدىدا تۇرىمەن . تەقدىرنىڭ خۇپپىيانە سىرلىرىدىن ھەسرەتلىنىمەن .
ئافىنادىن رىمغا كەتتىم . قەيسەر (رىم ئىمپېرىيىسىنىڭ ئىمپېراتورى) زامانىدىمۇ ،
ھەتتا ئاتىللا (ياۋروپانى ئىستېلا قىلغان ھونلارنىڭ مەشھۇر ئىمپېراتورى (قوشۇنلىرى
بېسىپ كىرگەندىمۇ يەنىلا قولۇمدا ئىنسانىيەت تەقدىرى كۆتۈرگەن چۇقان تىترىكى
ئاڭلىنىدۇ . چوڭقۇر زېھىن سالغىنىمدا ئۇنىڭ يەنىلا ئاناكرىئون بىلەن ھومېرنىڭ ،
ۋېرگىل بىلەن فىلاكۇسنىڭ شېئىرىيتى ، يۇنانلىق ئورپېئوس بىلەن رىملىق مىنېرۋا
(يۇقىرىقىلار ئىنسانىيەت تارىخىدا ئۆتكەن داڭلىق سەنئەتكارلار)نىڭ مۇزىكىسى
ئىكەنلىكىنى پەرق ئېتىمەن . ئۇنىڭدىن پرومىتۇس بىلەن ئاتلاسنىڭ زارى كېلىدۇ .
ئۇنىڭغا قانۇن ئىلاھى ئافىنا نېمىشقىدۇر پەرۋاسىز .
تەبىئەت قانۇنى ، تەبئىي ھوقۇق قانۇنى توغرىسىدا خىيال سۈرىمەن . سولۇن ۋە مانۇ
سوتى ھەققىدە ئويغا چۆكىمەن .
پرومىتۇسنىڭ قانۇنى قاچان سامادىن چۈشەركى ، ئۇنىڭسىز مۇسىي ئۆز ھۈنىرىنى
كۆرستەلمەيدۇ .

29

مەن سۇمۇرغقا مىنىپ قەدىمكى بابىل ئۈستىگە كەلدىم .
قىزىل دېڭىزدا ئاسورىيىلىكلەرنىڭ تۇلۇم قېيىقلىرى جاھانكەچتىلىك غېمىدىكى ئادەم
بىلەن ھاۋانىڭ جاسارىتىنى كۆرسەتتى .
ئەنە ئورارتو . خورما يوپۇرمىقى ئاستىدىكى ئەرەبلەر ئىبراھىمنىڭ ھېكايىلىرىنى

ئاڭلىماقتا . بابىل خۇددى زېمىندىكى ياقۇتتەك تاۋلاندى . ھەشەمەتلىك بابى قەلئەسى بىر دەمدىلا كۆزدىن غايىب بولدى . ئۇنىڭ خارابىسىنى مىسوپوتامىيە ئورمانلىرىنىڭ پاجىئەسى تېزلەتتى . قەيەردىندۇر يەھۋەنىڭ نىداسى كەلدى : پولات قورغانلارنىڭ ۋاقىت مىزانىدىكى مۆھلىتى نازۇك چېچەكلەرنىڭ قەرەلىدەكلا مەزگىللىك .
بىردىن غەمكىنلەشتىم . ئالدىمدا مەدىنىيلىكلەر بىلەن پىرسىيلىكلەرنىڭ تۆرەلمىگەن چېغىدىكى روھىي ئەۋرىشكىلىرى يالىت قىلىپ قالدى .

30

مانا خارەزىم ، مۇقەددەس >> ئاتار خۇررا << ئوتى (زاراتوئاسترا دىنىدىكى مۇقەددەس ئوت)نىڭ ماكانى .
ئەنە زاراتوئاسترا . مەن ئۇنىڭ >> ئاۋستا << كىتابىنى ۋاراقلىدىم . زاراتوئاسترا ھېلىمۇ ئىلگىرىكىدەك كۆتۈرۈلۈپ چىقىۋاتقان كۈنگە قاراپ سۆيۈنۈپ سۆزلىمەكتە :
>>ئېھ ، قۇياش ! ئەي سەلتەنەت يۇلتۇز ، ئاخرۇمازدا (زاراتوئاسترا دىنىنىڭ مەھبۇبى)نىڭ ئۇلۇغ سىماسى ! نۇرۇڭنى چاچىدىغان زېمىن بولمىغىنىدا بەختىيار ھېسابلىنارمىدىڭ . ئەگەر سېنى ئۇلۇغلىغان مەن ، مېنىڭ بۈركۈتلىرىم ۋە ھەسەن - ھۈسەنلىرىم بولمىغاندا ، سەن ئۆز قامىتىڭ ۋە نۇرۇڭدىنمۇ بىزار بولاتتىڭ - ھە ... !
>>
زاراتوئاسترا ئۆز غارىغا كىرگەندە قۇياشمۇ ئۇپۇق ئارقىسىغا پاتتى . قۇياش قىزىرىپ ھۆپپىدە زورايدى ، ئۇ مۇلايىم كۈلۈپ >> : خەير ، ئوت دىنىنىڭ ئەنبىياسى . مەن ھارارەت تۆپەيلى ھالسىدىن كەتتىم ، دېڭىزغا غەرق بولۇشۇم كېرەك . بۈنىڭسىز ھالىمغا كېلەلمەيمەن ... خەير ، خەير << دېدى .
دېڭىز شەلپەردەك قىزاردى ، قۇلۇللەر ئىچىدىكى مارجانلار تاۋلاندى ، ئۇلار قۇياش بىلەن تەڭ ئۆرلىيەلمەيدۇ ، ئۇلارنى ئېغىر ئوكيان دولقۇنلىرى بېسىپ تۇرىدۇ .

زاراتۇئاسترا >> ئاتار خۇررا << گۈلخانلىقىغا كەلدى . يېنىۋاتقان ئوت ،
سۇمۇرغنىڭ قايتا تۇغۇلىدىغان جايى .

31

سۇمۇرغ بىلەن قەدىمكى ئارچا ، مامونت ، دۇپ دەرەخلىرىنىڭ ئۈستىدىن ئۇچتۇم .
نەچچە مىڭ يىل ئۆمۈر سۈرىدىغان بۇ دەرەخلەر ھىرىدۇتۇسنىڭ بوۋىلىرى ئىدى .
سۇمۇرغ بىلەن سەيلە قىلىۋاتقىنىمدا مېنىڭ ئالدىمغا >> تەڭرى كومېدىيىسى
<<دىكى دانتى ئالىگىرىغا ئوخشاپ شېئىرىيەت مۇرەببىسى ۋېرگىل ياكى سۆيگۈ
ئىلھامچىسى بىدىلىس رەھنەمالىق قىلغىنى يوق . مېنىڭ رەھنەمايىم تارىخنىڭ تۇنجى
شاھىتى سۇمۇرغ ! ئۇ تۆۋەنلىدى ، زېمىن ئۈستىگە چۈشتى . كەچقۇرۇنلۇقى ، خورما
يوپۇرمىقىدىن مەست بولۇپ خۇددى فائۇستەك چۈشەكەپ ئۇيقۇغا كەتتىم . چۈشۈمدە
ئارچا ، مامونت ، دۇپ دەرەخلىرىنىڭ ياشارغان سالنامىچىلاردەك ئۆز پوستلىرىغا
تارىخ پۈتۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم .
تاڭ سەھەر . يەنە ئۇچۇپ كەتتۇق . سۇمۇرغ مېنى ھېلىمۇ ياشىرىپ تۇرغان بۇ مىڭ
يىللىق >> سالنامىچىلەر << ئۈستىدىن ئېلىپ ئۆتتى . ئۇلار ئۈچۈن جاۋلىن ۋاڭنىڭ
ئاتلىق قوشۇن تۈزۈشى ، ئىسكەندەرنىڭ ھىندى دەرياسىدىن ئۆتۈشى ، ھونلارنىڭ
دونايدىن ئۆتۈشى مامونت دەرىخىنىڭ پوستىدا تېخى يېقىنقى ئىشلار . كۇڭفۇزىنىڭ
جەستى قاچانلا توپىغا ئايلىنىپ كەتكەن ، ئەمما چۈيپۇدىكى كۇڭفۇزى
ئىبادەتخانىسىدىكى ئارچىلار ھېلىمۇ ياشىرىپ : بىز ئۇنى كۆرگەن ، دەپ كۈلمەكتە .
نۇھ كېمىچىلىك بىلەن كونا دەرەخلەرنى مېيىپ قىلدى ، قالغانلىرىنى توپان
ئېقىتىۋەتتى .
لى سى كىتابلارنى كۆيدۈرگەن ، ھەقىقىي يىلنامىلەر رىۋايەت ، ئەپسانىلەرگە
ئايلىنىپ كەتكەن بولسىمۇ ، ئىنسانىيەت پائالىيىتىنىڭ يورۇق سايىسى بولغان تارىخ

ئۈنىڭ بىلەن بىللە كۆيۈپ تۈگىگىنى يوق .

ۋالاقتەگكۈر تارىخ ياسىغۇچىلارنىڭ ساختا ھۈنىرىگە كەلگەندە بىز يەنە سۈمۈرۈغ بىلەن بىللە كىنايە قىلىمىز .

32

يەنە ھېلىقى ئافىنا قەلئەسى .

دار ياغىچى ئالدىدا سوقرات (قەدىمكى گرېك پەيلاسوپى ، مۇتەپەككۇرى)
ھېكىمنىڭ دەرغەزەپ ئاۋازى >> ... : ئافىنالىقلار ! سىلەر ئۆز مۇتەپەككۇرۇڭلارنى ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلغىنىڭلاردا قانچىلىك تەپەككۇر قاراڭغۇلۇقىغا پاتىدىغانلىقىڭلارنى تەسەۋۋۇر قىلمىدىڭلار . بۇ ئادىششىش دۈشمەنلىرىڭلارنىڭمۇ مەسخىرىسىنى قوزغايدۇ . مەن ئۆلۈم ئالدىدا سىلەرگە ئېچىنىمەن . چۈنكى ، ئۇۋال قىلماق ، ئۇنىڭغا دۇچار بولماقتىنمۇ ئېغىر ھەسرەتنىڭ توغىنىنى بۆسدۇ << ...
سوقراتنىڭ سۆزلىرى شىكايەتچى مىلېسس (گرېكلارنىڭ قەدىمكى تارىخىدىكى مۇۋەپپەقىيەت قازانغۇچىلارنى ، تالانتلىقلارنى كۆرەلمەيدىغان ، دائىم ئۇلارغا ھىيلە - مىكىر ، سۇيىقەست ئويلايدىغان ئادەم)نى يەرگە قاراتتى . سوقرات يېنىك كۈلدى . ئۇنىڭ ئاخىرقى سۆزى >> : ئاق كۆڭۈل ئادەمگە داغ تەگكۈزۈشتە ھايات قانداق لاياقەتسىز بولسا ، ئۆلۈممۇ شۇنداق ئىقتىدارسىز . خەير ، ئافىنالىقلار << دېگەندىن ئىبارەت بولدى .
ئەفلاتون ئاگاسىن ئۆيىدىكى بىر قېتىملىق سوقراتنىڭ مەشھۇر سۆھبىتىنى ئەسلىتىپ ئۆتتى .

سوقرات ئۆلمىدى ، ئۇ ئۆلۈمنى تاللىۋالدى .

33

ساھىبخان مەشھۇر تراگېدىيە ئاكتىيورى ئاگاتىن (قەدىمكى گرېك تارىخىدا ئۆتكەن تىياتىر ئاكتىيورى) ئىدى . مېھمانلار قاتارىدا تراگېدىيىچى ئارستوفان ، ئېرىشمۇك (قەدىمكى گرېك تارىخىدا ئۆتكەن دراماتورگ) ، سوقرات ۋە ئۇنىڭ مۇرتى ئارستۇتىماس (سوقراتنىڭ شاگىرتى) بار ئىدى .

ئەنە يازغۇچىلار تراگېدىيە ۋە كومېدىيە ھەققىدە مۇنازىرىلەشمەكتە . ھەممە نەرسىنىڭ مەنبەسى بولغاندەك ، سۆھبەت ئۆز بۇلىقىغا ــ گۈزەللىك ، مۇھەببەت ۋە ئۇنىڭ مۇئەككىلى ئافرۇدىتاغا يۆتكەلدى . ئېرىشمۇك سۆزلىمەكتە .

مەن خىيالغا چۆكتۈم . گۈزىلىم ، سەن مۇھەببەت شارابىنىڭ ھەقىقىي ساقىيسى . سەن مېنىڭ مۇئەككىلىم ، مەن سېنىڭ شەيدالىقىڭ شاراپىتىدىن سېنى سۆيىمەن ، سەن ئۈچۈن كۈلىمەن ، يىغلايمەن . مەن ئۇلۇغ ھاياتنى مۇشۇ شەيدالىق بىلەن كۈيلەيمەن . چۈنكى ، ئۇ مېنى شۇنداق ياراتقان ، شۇنداق ئۆستۈرگەن ، شۇنداق ئۆگەتكەن .

مەن خىيالدىن ئۆزۈمنى يىغدىم . كۈلكە ــ ئەقىل چېچىكى ، يىغا ــ زېھن شەبنىمى .

34

پاھ ، غەمكىن ئىلاھ ــ ئافرۇدىتا !

قايسى مەرتىۋە ھەققىدە ھەسرەت چېكسەن ، ئۇنى خالاش ھاماقەتلىك ، ئۇنى كۈيلەش بىمەنىلىك . ئاگۇستۇسنى كۈيلەپ سپارتاكنى روھلاندۇرالمايسەن ، كاتو)يۇقىرىقلار غەرب ئەدەبىياتىدىكى تارىخي قەھرىمانلار)نى مەدھىيىلەپ >> يۈكسەكنامە<< گە مۇئەللىپلىك قىلالمايسەن . ئۇ بارغانسېرى قېرىۋاتقان ھەم ھەمىشە ياشلىق ئۆركىشى بىلەن مەڭگۈ ئۇرغۇپ تۇرغان چەكسىز ۋاقىت دەرياسى ئالدىدا ئۆز ـ ئۆزىگە قىلىنغان بىر مەسخىرىۋازلىق .

قايسى بايلىق توغرىسىدا غەمگە چۆكسەن . هاراق پىرى باللوسنىڭ ۋەدىسىگە

ئاساسەن تۇتقانلىكى نەرسە ئالتۇنغا ئايلىنىدىغان ھېكمەتكە مۇيەسسەر بولغان

مىراس ئېسىڭدىمۇ ، ئاڭلا ، ئۇنىڭ ئالتۇن دۆۋىسى ئىچىدىكى ئاچلىق نالىسىنى ،

ئاندالوشىيا (گرېك ئەپسانە ـ رىۋايەتلىرىدىكى قەھرىمان)نى خەتەرگە ئىتتەرگەن

سەركەردە قاسىمنىڭ تىلەمچىلىكتە ئۆز مەھەللىسىدە ئۆلگەنلىكىنى ئۇنتۇدۇڭمۇ .

قايسى شۆھرەت خۇسۇسىدا ۋەسۋەسە قىلىسەن . ترويادىكى يانغىن ، كىرىت

ئارىلىدىكى ۋابا ، ھۆنەر ئۇستىسى دىدالوس (گرېك ئەپسانە ـ رىۋايەتلىرىدىكى

قەھرىمان)نىڭ سىڭلىسى قىزىدىن قىزغانغانلىقى تۈپەيلى ئۇچۇشتىن دېڭىزغا غەرق

بولغان ئوغلى سېنى ئويلاندۇرمامدۇ . شۆھرەت شەخسىنىڭ خەلقتىن يۈز

ئۆرۈگەنلىكىنىڭ بېشارىتى . ئىشەنمىسەڭ تۆمۈرلەڭنىڭ ئادەم بېشىدا ياسىغان

مۇنارىغا قارا .

ئىلاھىم ، غەمكىنلەشىسەڭ ئاشىق ۋە مەشۇقلىرىڭنىڭ پاجىئەلىرىدىن بىئارام بول .

مەن ھومېر داستانلىرىدىن ، سافۇ لىرىكىسىدىن ، سۇلايمان قەسىدىسىدىن ،

چۈيىيۈەننىڭ >> توققۇز نەزمە<< سىدىن ، ئوۋىدنا سونىڭ >> مۇھەببەت سەنئىتى

<<، >> سۆيگۈ شپاسى<< دىن كۆز ياشلىرىنىڭ يەنە بىر قىزىل دېڭىزىنى

ئۇچرىتىمەن .

سەن ياخشى كۆرۈشكەنلەر تەقدىرىنى قايتىدىن ئەش ...

35

مەن مۇھەببەتكە ھاميلىق قىلىمەن ، مۇھەببەت بىلەن ھاميلىق قىلىمەن . چۈنكى :

ئۇ تۇنجى ئەركىنلىك تۇغىنى تىكلىدى ! ئىختىيار مەشئىلى ، قارشىلىق نەيزىسىنى

كۆتۈردى !

ئۇ تۇنجى قېتىم پىداكارلىق ـــ باشقا بىرسى ئۈچۈن قۇربان بولۇش ئۈلگىسىنى تىكلىدى !

ئۇ تۇنجى ئەخلاق ۋە پەزىلەت پەردىسىنى ئورناتتى !

ئۇ نومۇس ۋە غۇرۇر ، ئار ۋە پەخىرنى پەيدا قىلدى ! باشقا جايدا خارلىنىشقا ، تىل ـ ھاقارەتكە تاقەت قىلغان ئىنسان ئۆز سۆيگىنى ئالدىدا تاقەت قىلالمايدۇ .

ئۇ تۇنجى قېتىم يۈكسەكلىك تۇيغۇسىنى ئوماقلىق تۇيغۇسىغا قوشتى !

مۇھەببەت ئەڭ گۈزەل ، ئەڭ كۆڭۈللۈك ، ئەڭ نۇرانە قۇدرەت . ئۇ ئەڭ شېرىن ، ئەڭ خۇشال ، ئەڭ مۇنەۋۋەر ئارزۇ .

ئۇ ئەزەلدىن زوراۋانلىققا يۆلەنگەن ئەمەس !

ئۇنى زوراۋانلىق ئەزەلدىن ئۆزگە قۇل قىلالىغان ئەمەس !

ئۇ بارلىق زوراۋانلىقنىڭ دەھشەتلىك تىغىنى قايرىغان ، قۇدرەتلىك قوشۇننى چېكىندۈرگەن ، شاھى تاجلارنى يەرگە رۇكۇ قىلدۇرغان ، مەغرۇر قەلبلەرگە ھەسرەت دېغى سالغان ، چەۋەنداز قولىغا قەلەم ئېلىشقا ئىلھام بەرگەن قۇدرەت !

ئۇ ئادالەتنىڭ كىنايىسى ! بارلىق تاقەتسىزلەر ، تەكەببۇرلار ، زورلۇق غالىبلىرى ئۈستىدىكى ئىنسانىيەت قەلبىنىڭ ئاچچىق مەسخىرىسى !

ئۇ ئەڭ ئۇلۇغ ئىلھام مۇئەككىلى ، شېئىرىيەت مەكتىپى ، ئەڭ بىرىنچى شېئىرىيەتنىڭ تارىخىي خاتىرىسى !

ئۇ دەسلەپكى ۋە ئاخىرقى دوختۇر ! ئۇ ئىلمشۇك ، لوقمان ، بەقرات (ھىپوكرات) ، گالىن ، ئەررازى ، ئىبنى سىنا (يۇقىرىقىلار ئىنسانىيەت تارىخىدا ئۆتكەن ئەڭ مەشھۇر دوختۇرلار)دىنمۇ ماھارەتلىك ھېكىم . ئۇ ئىنسان كۆزىدىن تىكەننى ، يۈرەك قېنىدىن ئارماننى ئالىدۇ . كۆڭۈل قاينىمىغا چۆككەن گۆھەر سىرىنى ئاچىدۇ . ئۇنىڭ شەپقىتى ھايات دۇنياسىغا كېچە ـ كۈندۈز ئۈمىد چىرىغىنى يېقىپ تۇرىدۇ .

ئۇ بەخت قامۇسىنىڭ مۇئەللىپى ، ھاراق ئىلاھى ۋە توققۇز مۇسىنىڭ ئۇستازى .

ئۇ ئادەم بىلەن ھاۋا ئېرەم بېغىدا يېگەن ئەقىل مېۋىسىنىڭ ھەقىقىي جەۋھىرى !

ئۇ تارتالوس غارى (جۇغراپىيىلىك نام ، ھازىرقى ئورال تېغىدا دەپ رىۋايەت قىلىنىدۇ)نىڭ تۆپىسىدە تاشلىق قىياغا زەنجىرلەنگەن پرومىتۇس (ئىنسانىيەت ئۈچۈن ئاسماندىن ئوت ئوغرىلاپ چۈشكەن قەھرىمان)نىڭ ئۆلمەس يۈرىكى ! ئۇ ئەپسانە تونى كيگەن ھەقىقىي ھايات ئېقىمىنىڭ زاھىر گەۋدىسى !

مۇھەببەت بولمىغاندا ئىدى ، زېمىن نەزىرىدە جازا لاگېرى ھېسابلانغان يورۇق زېمىن ماڭا مۇنچىلىك قەدىرلىك بولماس ئىدى . مۇھەببەت تۈپەيلى ، پرومىتۇس جىگىرىنى چوقۇپ ھارمىغان قاراقۇشمۇ ، ئاخىر زېمىنسىقا قارشى ئىسيان ئىلھامى بىلەن چېنىقىدۇ .

مۇھەببەت ئىنسانىيەتنىڭ ئەڭ ئۇلۇغۋار تېمىسى ۋە سەنئىتى !

36

قۇياش پۈت ـ قوللىرىمنى چارچىتىپ ، ئاي ئۇيقۇلۇق ئارامى بەرگىنىدە مەن سېنى سېغىندىم .

تەۋرات سەھىپىلىرى قولۇمغا چىقتى . ئالەمنىڭ بىنا قىلىنىشى ؛ ئالتە يۈز ياشقا كىرگەن . نۇھنىڭ بىر يۈز ئەللىك كۈنلۈك توپاندىن كېيىن تۇر تېغىغا چىققانلىقى ، مۇسانىڭ پىر ئەۋىن بىلەن قىلغان مۇنازىرىسى ، سۇلايمان نەزمىسى كۆزۈمگە چۈشتى .

تەئەججۈپلەنمەڭ ، مانا بۇ تەۋراتنىڭ ئۇزۇندىلىرى .

كىشىلەر مىڭ يىللاپ ئىبادەت قىلغان ئېھرامدىن يەھۋە قىياپىتىگە كىرىۋالغان ئافرودىتانىڭ سۈرىتىنى ، ھېلىمۇ سېنىڭ تار كوچاڭدىن كۈندىلا ئۇچرىتىمەن .

تەۋراتنى ۋاراقلايمەن ، سېنى سېغىنىمەن .

37

مەن ئۇنى ، ئۇنىڭ قەلبىنى ، ئۇنىڭ گۆزەللىكىنى ، ئۇنىڭدىكى ۋىناسىنىڭ ئىپادىسىنى سۆيىمەن .

مەن ئۇنىڭ ئۇرغۇپ تۇرغان كىرپىكلىرىگە ، ئۆزۈلۈپ - ئۆزۈلۈپ چۆشكەن قىسمەتلىك كۆز ياشلىرىغا ئۆلمالار مۇقەددەس كىتابلارغا ، زەرپۇرۇشلار ئۆنچە - مارجانلارغا بېرىلگىنىدەك زېھن ۋە ئېھتىيات بىلەن نەزەر سالىمەن .

ئايالنىڭ كۆز يېشىدا بېجىرىم بەدىنىم شىكەستىلىنىدۇ .

قىزنىڭ كۆلكىسىدىن ئۆز رەنجىمنىڭ شىپاسىنى تاپىمەن .

ئۇلارنىڭ ھاياتىدا ئالەم ھاياتىنىڭ چوغلۇق يۆرىكى يوشۇرۇنغان . ئۇلارنىڭ كۆز يېشى ياكى كۆلكىسىدە پەلەك رايىنىڭ سىرلىرى ئاشكارىلانغان .

ئاھ ، ھاۋا ! پاھ ، پاندورا ! ئېھ ، ۋىناس !

38

يازنىڭ سالقىن كېچىسى . بۇلۇتلار زېمىنغا ئۆنچە تۆكتى .

تاڭ سەھەر . ئېتىز ئارىلاپ ئۇنى ئىزدەپ كەتتىم . نەمخۇش ، ئىزغىرىن شامالدا قىچىلىق ئېدىرغا چىقتىم . قىچىنىڭ ئالتۇندەك سېرىق چېچىكى مېنى مەھلىيا قىلىپ خۇددى زېمىندىن يىراقلاشتۇرغاندەك بولدى . مەن ساپسېرىق گۆللۆك ، مىليون - مىليون گۆل پايىلىرى ۋە مىلياردلىغان گۆل تاجلىرىدىن ئۆركەشلىگەن گۆللۆك دېڭىزغا غەرق بولدۇم . كۆكسۆمنى ئېچىپ ، شامال ئۇرغان تەرەپكە يۆزۆمنى قىلدىم . يامغۇردىن كېيىنكى ئىزغىرىن شامالدا دولقۇنلىغان قىچا دېڭىزى ئۆزىنىڭ مىسلىسىز خۇش پۇرىقى بىلەن مېنى بىھوش قىلدى .

ئاھ ئىپار دولقۇنى ! كېيىنەكلەر قىچا چېچىكى رەڭگىگە كىردى ، ئۇلارنىڭ قەلبى خۇش پۇراق بىلەن تولدى .

مەن كۆركەم مەنزىرىدىن ھۇزۇرلاندىم ، ھۇزۇر لەززىتى مېنى ئىلھام بۇلاقلىرىدىن يىراقلاشتۇردى !

قەلبىمنى چېچەك ، چېچەك ھىدى قاپلىۋالدى . سەھىپىلىرىم چېچەكسىز قالدى !

پەسىللەر ئالماشتى . بورانلىق كۈز كۈنلىرىدىن كېيىن ئەندىشىلىك قىش تەختكە چىقتى . مەن سوغۇق قېتىش بوراندا ھەيدىلىپ تاشلانغان ھېلىقى قىچىلىقتا چىقتىم . كۆزۈمگە كۆرۈنگىنى كەڭ كەتكەن ئاختاملىق ! ئۇنىڭدا سېرىق چېچەك دېگىنى ، نە قىچا پۇرىقىنىڭ دولقۇنى ...

يالغۇز بىر كېپىنەكنى ئۇچراتتىم . ئۇمۇ قىچىلىق دېگىنىدىكى ئىپار دولقۇنىنى ئىزدەيدۇ ، بوراندا قېقىلىپ ، ئۆز قىسمەتلىرىگە ئىشەنمىگەندەك يەنىلا ئاختاملىقتا چۆشۈپ ، سۇسىز دەريادا قالغان بېلىقتەك ئازابلىناتتى .

ئۇ بارغانسېرى چىلان تۇپراق رەڭگىگە كىردى . ئۇنى توپىدىن پەرق ئېتىش قىيىن ئىدى . ئۆز مەشۇقىدىن ئايرىلغان كېپىنەك بۇگۈن قەھرىمان ئىدى . ئۇنىڭ كۆز ياشلىرى ئاختاملىق تېگىگە سىڭدى .

ئۇنىڭ نەزمىسى ــ كېلەر يىلى ئۆركەشلىنىدىغان ئىپار دېگىنىدىن ھۇزۇرلىنىدىغان ھەممە كېپىنەكلەرنىڭ >> ھايات قەسدىسى . << دىلمنى ئۇنىڭ قىسمىتى ئېرىتتى . ئىلھام شامى ئوت تاجىنى قادىغاندا ، قەلبىمدە شامدىن چاچرىغان مايدەك سېنتىمېنتال (ھەسرەتلىك ، قايغۇلۇق) يىغا دولقۇنى كۆتۈرۈلدى . ئەنە ، قىچىلىق ئىپار دېگىنى ، ئەنە كېپىنەكلەر بەيگىسى ...

سەھىپىلىرىم تېخىچە تېرىلمىغان قىچا ئۆركەشلىرى ئارىسىدا چېچەكلىدى .

39

يەھۋە >> ــ ھايات << دەرىخىدىكى ئۆلمەسلىك مېۋىسىنى يېگەن تەبىئەت .

ئەگەر ئۆلمەسلىك مېۋىسىنى يەھۋەدىن باشقا يەنە بىرى يېگەندە ئىدى ، ئىنسانىيەت

ۋە ئۇنىڭ خىيالىي ھەم ئىلمىي تەپەككۇرى ، ئۇنىڭ تەسەۋۋۇر سەمەرىسى بولغان

يەھۋەمۇ بولمىغان بولاتتى .

40

موھتاجلىق !

مەن ساڭا شۈرلاپ سۆزلەيمەن . سەن ماڭا سۇرەن سېلىپ قاقشايسەن .

مەئىشەتتە بەھرەم گۆردەك ، راھەتتە جەمشىتتەك ، كەيپ ـ ساپادا پىرئەۋنىدەك ،

شۆھرەتتە ئىسكەندەردەك بولغىنىڭنىڭ ماڭا ھۇزۇرى يوق .

ئۆلمەسلىك دەرىخىدىن مېۋە ئۈزمىسەڭمۇ ، ئۇنىڭ يوپۇرماقلىرىدىن كىيىم كىيىپ ،

پۇلنىڭ ئالتۇن ھارۋىسىغا چۈشۈپ مەغرۇرلانما ! مەن بۇنىڭغا قىزىقمايمەن .

مەن پىرامىدانىڭ ئاستىدا ياتقان مىسىر پىرئەۋنىنىڭ مۇمىياسىغا قىزىقمايمەن ؛

قىزىقىدىغىنىم ، پىرامىدانى ئىشلەشكە كەتكەن ئەقىل ۋە سەنئەت .

مەن ئۇلۇغ چىن سېپىلى قەلئەلىرىگە قىزىقمايمەن ؛ قىزىقىدىغىنىم ، ئوغۇزخان

ھەققىدىكى تەسىرلىك خەلق داستانى .

مېنىڭ قىزىقىدىغىنىم ئورالتۇ شاھى ساردورى ئىككىنچىنىڭ تاش ماۋزۇلى ئەمەس ،

بەلكى پۈتۈن ئابىدىنى قاپلاپ ئويۇلغان خەتلىك تارىخ .

موھتاجلىق !

گەرچە سەن ئۆلمەسلىك دەرىخىدىن يىراق تۇرساڭمۇ ئەقىل مېۋىسى بىلەن تويۇنغان

ئىكەنسەن ، ئادەم بىلەن ھاۋانىڭ تەنتەنىلىك ئىشلىرىغا مۇناسىپ سەن !

41

يېشىل زېمىن ، گۈزەل سەييارە . سېنىڭ باغرى ھايات گۈلستانى ؛ سېنىڭ ھەمراھىڭ

چىرايلىق ئاي نىگارى . سەن كۈندۈزى قۇياشتىن ، كېچىسى ئايدىن يورۇقلۇق

ئالىسەن . سەن ھەمراھسىز سەييارىلەر ، تۇمانلىق يۇلتۇزلار ، يالقۇنلۇق ئاسمان جىسىملىرى ، مۇزدەك پلانېتىلاردىن بەختلىك .

يېشىل زېمىن ، گۈزەل سەييارە . مېنىڭ پېشانەمدىكى ئىروگىلىفلارغا قاراپ نېمىشقا قايغۇرىسەن . مەن نېمىشقا سېنىڭ ھۇزۇرۇڭدا يىغلايمەن .

42

ۋاھ ، رەھىمسىز تارىخ ! ئالەمنىڭ شەپقەتسىزلىكىگە سېنىڭ رەھىمسىزلىكىڭ نېمدېگەن تەققاس ! سەن سېنى رەھىمسىزلىكتە دەبدەبە قىلغان كىشىلەرگىمۇ خۇددى سېنى رەھىمسىزلىكتە مەسخىرە قىلغان كىشىلەرگە ئوخشاشلا رەھىمسىز !

سېنىڭ ۋاقىت توزانلىرىڭ شاھانە پىرامىدالارنى ، چويۈن ھەيكەللەرنى ، زەر يوپۇق مۇمىيالارنى ، شۆھرەتلىك قەلئەلەرنى غەرق قىلدۇ .

سېنىڭ زامان توپانلىرىڭ ھەممىنى چىرىتىپ ئۇنتۇلدۇرىدىغان پايانى يوق تىلسىم . سېنىڭ رەھىمسىزلىكىڭنى بىلگەن كىشىلەرنىڭ ئىچىدە دەرىجەڭنى راسا چۈشەنگەنلىرى ئاز .

سەن ، ئەي ۋاقىت زومىگىرى ، ھېچ نەرسىگە شەپقەت ئورنى قالدۇرمايسەن . مەئىشەتلىك دۇردۇن داستىخىنىدا پاقلان قۇيرۇقى بىلەن ياپىلاقلانغان جىگەر تائامنى يەۋاتقان بەختىيار ئادەم قانچىلىك مەغرۇر بولمىسۇن ۋە ياكى گۈل دەستىلىرىنى ئوينىتىپ مەشۇقلار باغرىغا رەشك پەيدا قىلىپ يۈرگەن گۈزەل سەتەڭلەر قانچىلىك تەمەننالىق بولمىسۇن ، ئۇلارنىڭ ئۆزىمۇ خۇددى بوغۇزلانغان پاقلان ۋە ئۈزۈلگەن چېچەكنىڭ نام ـ نىشانسىز ئۇنتۇلغىنىدەك رەھىمسىز ۋاقىت دەرياسىدا غايىب بولىدۇ ! ئۇلارنىڭ ئۆزىمۇ ، تىرىشچانلىقلىرىمۇ خۇددى بىر تال چۆمۈلىنىڭ ۋە ياكى بىر تال گىياھنىڭ ئالەمگە كەلگەن ـ كەلمىگەنلىكىنىڭ ئېتىبارى بولمىغىنىدەك ئۇنتۇلىدۇ . تارىخنىڭ رەھىمسىزلىكىنى سەن تېخى راسا چۈشەنمەيسەن . سەن پەقەت ئۇنىلاپ

ئەسىر ئىچىدە ، ھەر قانداق تەنتەنىلىك سەلتەنەتلەر ياكى پاجىئەلىك ھېكايەتلەر بىردىنلا ئۇنتۇلغاندىن كېيىنلا ، بۇنىڭدىكى رەھىمسىزلىكنىڭ ئىنتايىن ئاددىي ، تولىمۇ تەبىئىي ، ناھايىتى قۇدرەتلىك ئىكەنلىكىنى تەخمىن قىلالايسەن .

ئۇنتۇلمايدىغانلار توغرىسىدا نېمە دېسەم بولار ... ھېس قىلالىغىنىم شۇكى ، ئۇلارنىڭ تولىسى ھايات ۋاقىتلىرىدا ئۇنتۇلغان ...

43

قەدىمكى ئافىنادا گىراكلىت ، سوقرات ، ئەفلاتون ، ئارىستوتېل ... بارمىدى . شۇنچە پاراغەتتىن رىمنى چۆشكۈنلۈككە پاتۇرغان ، شۇنچە ھەسەت ۋە جەڭگى - جېدەللىرى بىلەن سېرىق دەرياني قانغا بويىغان ، شۇنچە دەھشەتلىك سەلىپ يۈرۈشلىرى بىلەن ئالەمنى دەپسەندە قىلغان مەغرۇرلارنىڭ نام - نىشانى قېنى ؟ !

ئۇلار ئۆز دەۋرىدىكى ئەزىمەس ھايۋانات ۋە چوقچىيىپ تۇرغان تاشلار بىلەن بىللە ئەسىرلەر ئۇپۇقىدا يوقالدى .

مەن ھەيرانمەن . نوپۇس تاشقىندەك تېشىپ تۇرىدىغان زېمىندىن ئەسىرلەر مابەينىدە ئىنسانىيەت خاتىرىسىگە كىرگۈزۈلگەنلىرى تولىمۇ ئاز . ئۇنتۇلماس كىشىلەردىن مىڭ رەقەمنى تولۇق ۋە ھەقىقىي تولدۇرۇش ئۈچۈن قېرى زېمىن ئون مىڭ قېتىم ھامىلدار بولۇشى ۋە ھەر قېتىمى يۈز مىليون رەقەمگە ھامىلدار بولۇشى لازىم .

تارىخ مۇسلىسىز رەھىمسىز !

ئۇنىڭ تاللىشى ئىختىيارسىز .

44

مەن سېنى سۆيىمەن . سەن تېخى بۇنى چۈشەنمەيسەن . مەن ئۇنتۇلۇپ كېتىمەن .

مەن سېنى سۆيىمەن . سەن تېخى بۇنى چۈشەنمەيسەن . مەن يۈرەك - دىلىمنى

قەغەزگە پۈتۈپ ساڭا تاشلاپ كېتىمەن .

مەن سېنى سۆيىمەن . سەن بۈنى چۈشەنگىنىڭدە ، مەن ئۆزۈمنى بەختىيار ھېس

سېزىمەن . ئۈنىڭ ئۈچۈن ساڭا ئىشقىمنى ئىزھار قىلىدىغان جىمىكى مۈشەققەت ياكى

راھەتنى قەدىرلەيمەن .

45

تەئەججۈپ قىلىمەن . نەپەس دەرگاھىغا ــ ھايات بوسۈغىسىغا چىرقىراپ چۈشكەن

بوۋاق ، نېمىشقا ئەقىل پەيدا بولغىنىدىن كېيىن موھتاجلىق ۋە پىرقەتچىلىك دەشتىدە

قاقاقلاپ كۈلۈشنى ئۆگىنىۋالدى .

تەئەججۈپ قىلىمەن . چىرقىراپ تۇغۇلغانىدىم ، ئەقىل شەربىتىنى ئىچكىنىمدىن كېيىن

يىغلاپ كۆرمىدىم . كۈلكىلىرىمگە قاراپ مېنىمۇ بەختىيار دەيدىغانسەن ـ ھە !

46

گۈزىلىم چەش باغلىدى . مەن سول تارتتىم .

شادلىق ئىچىدە كۆزۈمگە كۆرۈنگىنى : ئوتتەك ئاپتاپ ، مۈزدەك بۇلاق سۈيى ،

ئالتۇندەك بۇغدايلىق ، ئۈنىڭ تەبەسسۇملۇق كۆزلىرى ، ھاياتنىڭ گۈزەللىكى ...

ئۆزۈمچىلا غودۇڭشىدىم : ھەي بۇغداي ! مەن سېنىڭ تۈپەيلىڭ جەننەتتىن

ھەيدەلگەن ئادەمنىڭ ئەۋلادىمەنغۇ . ئەمدى مېنى قاغجىراق ئالەمگە تاشلاپ قويۇپ

نېمانچە كەم ھوسۇل بولۇپ كەتتىڭ ياكى مېنى تاشلاپ جەننەتكە كۆتۈرۈلۈپ

كېتىۋاتامسەنا ؟

گۈزىلىم چۆچۈپ كەتتى . ئەنە يىلان ، ئەنە يىلان ! چۆپ ياقىلاپ قاچتى ...

مەن قاقاقلاپ كۈلۈپ كەتتىم . ئۇ ماڭا ئىلىپ كېلىۋاتقان بىر كوزا بۇلاق سۈيىنى كاھىش

ئاھاڭدا يەرگە تۆكتى ـ دە ، غودۇڭشىدى : يىلان چىققۋالسا مەيلىمدى ، نېمدېگەن

كۈلكە بۇ ...

مەن تېخىمۇ قاقاقلاپ كۈلۈپ كەتتىم . مۇشۇ بۇغدايىنى ئادەم بىلەن ھاۋاغا يېگۈزۈپ ئۈلارنى جەننەتتىن سۈرگۈن قىلدۇرغان بۇ چار يىلان ــ ئىبلىسنىڭ بېشارىتى بولمىسۇن يەنە . ئۇنىڭ قېچىپ كەتكىنى ياخشى ، كىم بىلىدۇ ، ئۇ ھېلىمۇ بىزنى دوزاخ ئازابىغا سېلىشنىڭ قەستى بىلەن يۈرگەندۇ ...

ئۇمۇ كۈلۈۋەتتى ، ئارقىدىن قاقاقلاپ تەڭ كۈلۈشتۇق . ئۇ نېمىگىدۇر خىجىل بولغان چېغى ئارقىسىغا يېنىپ بۇلاقتىن ئۇرغۇپ چىققان يېڭى شەربەتتەك سۇ تولدۇرۇلغان كوزىنى كۆتۈرۈپ كەلدى . ئۇنىڭ بىلەن ئىككىمىزنىڭ قوشۇلغان شولىسى كىچىككىنە كوزا يۈزىدە ھاياجانلىقتا تىترەپ تۇراتتى .

47

قەلبىڭدە مەڭگۈ ھاياتلىق قىممىتى سۆيۈنىدىغان جەۋاھىر بولمىسا ، سېنىڭ ھەر قانچە پاراغەتلىرىڭمۇ يەنىلا پاجىئەدىن ئىبارەت .

پاراغەتلىرىڭدىن مەغرۇرلانغۇچە ، مەنىسىزلىكىڭدىن نومۇس قىل .

48

سېنىڭ كۆز ياشلىرىڭ تاراملاپ چۈشكەن بۇ گۈل سېۋىتىدە مېنىڭ كىچىككىنە يۈرىكىم ياشىرىپ تۇرۇپتۇ . بۇ مېنىڭ بەختىم . قەلبىمدىكى پۇچەكلىكلەرنى چىقىرىۋېتىشكە ئالدىرايمەن . ئۇنىڭسىز يۈرىكىمدە ھەقىقەت مەشئىلى يورۇمايدۇ .

پاكلانغان قەلبىم سېنىڭ كۆز ياشلىرىڭنى بەخت ۋادىسىغا ئېلىپ بارىدىغان ئۈمىد سۇمۇرغى ...

49

دۇئا قىلغانلارنىڭ ئالقانلىرىغا زەن سېلىپ قارىدىم . قوللارنىڭ سەرگۈزەشتلىرى ئۇنىڭ

هالىدىن روشەن ئىدى .

دۇئا قىلغانلارنىڭ ئۈستۈڭىشىغا زەن سېلىپ قارىدىم . قوللىرى قانچە قاپارغانلارنىڭ كىيىملىرى شۇنچە ۋەيرانە ...

دۇئا قىلغانلارنىڭ رەڭگىرويىغا زەن سېلىپ قارىدىم . خاراباتلىرىنىڭ تەڭرىدىن تىلەيدىغانلىرى شۇنچە ئاز ، شۇنچە تۆۋەن ئىدى .

نىجادىيەت ئۈمىدلىرىمىز ئوخشىمىسىمۇ ، ھاياتلىق سەرگۈزەشتلىرىمىزنىڭ بىردەكلىكىنى سېزىۋاتىمەن . مۇشۇ تاپتا بېشىمنى كۆتۈرۈپ ئۆزۈمدىن ئامەتلىكلەرگە خۇشامەت قىلىشنى ياكى ئۆزۈمدىن ئاپەتلىكلەرگە كىبىر كۆرستىشنى نومۇس بىلىمەن . بېشىمنى چۆكتۈرۈپ خىيال سۈرگىنىمدىن باشقا نېمە نېسىۋەم بولسۇن .

50

بارلىق شۆھرەت ۋە پاراغەت خاھىشلىرىم كۆيۈپ تۈگىدى . ئۇنى كۈل قىلغان سېنىڭ نۇرانە يۈكسەكلىكىڭ .

بارلىق نادانلىق ۋە تېڭىرقاشلىرىم نومۇس ئىچىدە ئۆلدى . ئۇنى نابۇت قىلغان سېنىڭ ئادالەتلىك ئۇلۇغلۇقۇڭ .

قومۇش نەيزىدەك پۈچەك گەۋدەم بىلەن ئاۋارىگەرچىلىككە تولغان سەرگەردان ھاياتىمدا سېنىڭ ئىشقىڭ تۈپەيلى شۇنداق پىكىر دېڭىزىغا غەرق بولدۇمكى ، بۇ ئاددىي قومۇش نەيزىنى ئۆلمەس ئىلھام مۇئەككىلى مۇسىي ئۆزى چالغاندەك بولدى .

بۇ سېنىڭ قۇدرىتىڭ ، سەن ئۇلۇغلۇقنىڭ يېگانە گەۋدىسى . سەن ــ ئاسمان ـ زېمىن ئارىسىدا تارىخ كەشتىسىنى ياراتقان خەلق .

51

مېنىڭ خىياللىرىم سەن بىلەن بېزەلگىنى ئۈچۈن گۈزەل ؛

مېنىڭ سەۋدالىقىم سېنىڭ ئىزىڭدا يۈرگەنلىكىم ئۈچۈن زوقلۇق ؛

مەن پەقەت سېنىڭ قىسمەتلىرىڭ ئۈچۈنلا يىغلايمەن ۋە كۈلىمەن .

ئۆزۈمنى سەندىن زەررىچە يىراق تۇتۇش مەن ئۈچۈن قىيامەت !

52

مەن سېنى كۈتىمەن ، ئۈۋاللىق ۋە خارلىق ئىچىدىمۇ سېنى كۈتىمەن .

مەن سېنى تېخى كۆرمىدىم ، ئەمما ھەر كۈنى كۆرىمەن ، سەن چەكسىز تونۇشلار ئىچىدە چاقنايسەن .

مەن ئاۋازىڭنى تېخى ئاڭلىمىدىم ، ئەمما ھەر كۈنى ئاڭلايمەن ، سەن قىيا - چىيالار ئارىسىدا ئىڭرايسەن .

مەن سېنى كۈتىمەن ، يېنىمدا تۇرغىنىڭدىمۇ كۈتىمەن . چۈنكى ، سەن مېنىڭ ئايەملىرىمگە ساقىيلىق قىلمىدىڭ . سېنىڭ بەختىڭ مېنىڭ ئۈمىدىم . گۈزەل ھۆسنۈڭ ھەر بىر گىياھ ، ھەر بىر يوپۇرماق ، ھەر بىر چېچەكتە جىلۋىلىنىدۇ . سېنىڭ كۈلكەڭ ئىنسانىيەت تەقدىرىنىڭ تەنتەنىسىنى جاكارلايدۇ . سېنىڭ تەبەسسۇمىڭ بەخت باھارىنىڭ ھۇزۇرىنى نامايان قىلىدۇ .

سېنى كۈتىمەن ، تەقەززالىق ئىچىدە كۈتىمەن ...

53

تەسەۋۋۇر — ھېسسىياتلىق تەپەككۇر ، تەپەككۇرلۇق ھېسسىيات تەسەۋۋۇر ئەينىكىگە باقمەن ...

ئېھ ، ئۈمىدسىزلىك ! چەكسىز ئۈمىد دېڭىزىغا غەرق بولۇۋاتقان يەلكەن !
سېۋەتلىرىم گۈلسىز قۇرۇق ، ئۇنى پاخال بىلەن بېزىمەيمەن .
سۇمۇرغلىرىم پەيسىز ئاقساق ، ئۇنى خوراز پەيلىرى بىلەن زىنىنەتلىمەيمەن .
تىلسىز ، جىمجىت ، ئېغىر تىنىقلىرىڭدىن باشقا ئۈمىد نىشانىسى يوق .
ئۈمىدسىزلەنمەيمەن . ئۈمىد ئۈمىدسىزلىك تۈپرىقىدا ھەشەمەتلىك زەپەرنامىسىنى ھازىرلىماقتا .
ئېھ ، ئۈمىدسىزلىك ! سېنى مەسخىرە قىلمەن . ئىشەنمىسەڭ باھارغا ھامىلدار بولغان زىمىستانغا ، ھاياتقا ھامىلدار بولغان ماماتقا ، زەپەرگە ھامىلدار بولغان پاجىئەگە قارا . سېنىڭ ئاچچىق ، چېقىر ئۈجمىلىرىڭدىن چىققان ھايات شەربىتىنىڭ سۈزۈك ۋە شېرىنلىكىگە نەزەر سال .

54

كۆز يېشىڭنى ئاققۇزمىغىن . سېنىڭ قەلبىڭ تۇتاشتۇرۇلمىغان چىراغ . سېنىڭ قەلبىڭ ئۈمىد ئوتى بىلەن جاسارەتنىڭ نۇرانە چىرىغىغا ئايلانغىنىدا ، سەن قاقاقلاپ كۈلىسەن .
ھۇزۇرلىنىپ كۈلگىن . سېنىڭ كۈلكىلىرىڭ بۇرۇقتۇرما بولغانلارغا ئىلھام ، خارلانغانلارغا نىجادىيەت . ئۇ مۇناجات قىلىۋاتقان نامراتلارغا ساما قۇچىقىدىن كەلگەن يەھۋەنىڭ نىداسى ، براخمانىڭ شاپائىتىدىن قەدىرلىك ...

55

گۈزەل خىياللار ، شېرىن چۈشلەر ، جەلپكار ھېكايىلەر ...
رومانتىك تەسەۋۋۇر دۇنياسىنى شۇڭا قەدىرلەيمەنكى ، ئۇنى نۇرلاندۇرۇپ تۇرغان نەرسە ھايات چىنلىقىنىڭ ھازىرقى ياكى بولغۇسى گەۋدىسى . جانسىز ، گەۋدىسىز ،

ھېس - سەزگۈسىز رومانتىك خىيال — يۇلتۇزسىز تۈن ، چىراغسىز لەخمە !

مەن سېنىڭ تەسەۋۋۇر زىنىنەتلىرىنى چىنلاشتۇرغان پەرىنىڭكىدەك ھۆسنۈڭنى قاچانمۇ

كۆرەرمەن . گەۋدىسىز خىياللىرىڭ مەن ئۈچۈن سېغىنىشلىق تەسەۋۋۇر .

56

ئوت — تۆت زات (قەدىمكى ئۇيغۇرلار ماددىنىڭ تۈزۈلۈشىنى تۆت تەركىبكە بۆلگەن :

ئوت ، ھاۋا ، سۇ ، تۇپراق)نىڭ ئەڭ يەڭگىلى .

ئوت ، ئوت تۈرلىرى تولا . پەرۋانىنىڭ زوقى ئۈچۈن پەقەت چىراغ ئوتىلا مۇقەددەس !

چىراغ ئوتى ! پەرۋانىنىڭ مۇھەببەت شەيدالىقىدىن دېرەكسىز بىرەھىم مەشۇقە . سېنىڭ

ئاشىققا بېغىشلىغان ئىلتىپاتىڭ ئۆلۈم خاتىرجەملىكى .

ئوت — تۆت زاتنىڭ ئەڭ يەڭگىلى .

ئوت ، ئوت تۈرلىرى تولا . ئىنسانىيەتنىڭ زوقى ئۈچۈن پەقەت ئالەم مۇھەببىتى ،

ھايات سۆيگۈسى ، زېمىن ئىشقى ئوتىلا مۇقەددەس !

زېمىن ئوتى ! ئەي ، ئانا تۇپراق .

ھايات ئوتى ! ئەي ، پۈتكۈل ئىنسانىيەت .

ئىنسانىيەت مۇھەببىتىنىڭ پەرۋانىدەك تەقدىرىنى تۈزەيدىغان ئەڭگۈشتەر يوقمىدۇ ؟ !

57

ھاياتلا ئىكەنمەن ، سەن مېنىڭ بارلىقىم .

سەزگۈچانلا ئىكەنمەن ، سەن مېنىڭ يېنىمدا .

مېنىڭ بەختىم : ماكان بىلەن زامان ئىچىدە سېنىڭ — مەلىكەم ، نازىنىن —

كۆلكىلىرىڭنى ھۇزۇرلىنىپ تىڭشىماق ...

58

ئېغىر ـ ئوقۇبەتلىك كەچۈرمىشلىرىم سېنىڭ تەبەسسۇم ۋە كۈلكىلىرىڭدە
مەمنۇنىيەتلىك ئورۇن تۇتالىسىلا ، قىسمەتلىرىمنىڭ ئەجرىدىن پەخىرلىنەتتىم .

59

قاباھەتلەردىن سەسكىنىمەن . بىر تامچە ئۇۋاللىق كۆز يېشى ئەتراپىدا پەرياد
چېكىمەن . ئاۋازىم پۈتكەندە خىيال سۈرىمەن : كىشىلەرگە ئۇۋال قىلماسلىق
ئاسان . ئۇنىڭدىن ساقلىنىپ ئەمىن قېلىش قىيىن . سۈيىقەستلەر غارىدىن ئادالەت
قۇدرىتى بىلەن ئازاد بولۇشتىنمۇ مۈشكۈل نەرسە بارمۇ ، ھەممە كۈلكىلەر ئىچىدە ئەڭ
گۈزەل ، ئەڭ يۈكسەك ۋە ئەڭ مەنىلىكى ، ئۇۋاللىق كۆز يېشىنىڭ چەشمىسى بولغان
سېنىڭ كۆزۈڭنىڭ ئەڭ ئاخىرقى تەبەسسۇمى .

60

سەن ئالتۇن تەختىڭدىن چۈشۈپ مېنىڭ قومۇش كۆلبەم ئالدىدا توختاپ قالدىڭ .
بەلكى ، سەن مەڭگۈ پاشاشنىڭ نىجادىيىتىنى ئىزدەۋاتقانسەن !

61

...ئۆيىمۇ ئۆي قاتراپ قەلەندەرلىك قىلدى . بەزىدە يەككە ـ يېگانە ، بەزىدە
شېرىكلىشىپ قەلەندەرلىك قىلدى . خەزىنىدارلار كېلىپ قەلەندەر تۈركۈمىنىڭ يولىنى
توستى ... قەلەندەرلەردىن تىلەشكە باشلىدى . قەلەندەرلەر قاقاقلاپ كۈلۈشتى .
خەزىنىدارلار ھەيۋە قىلىشتى : سىلەرنىڭ ئالقىنىڭلاردا پۇل بولمىسىمۇ ، ئۇ سىلەردە ،
سىلەرنىڭ قېنىڭلاردا ، تېنىڭلاردا ، تېرىڭلاردا ،ۋاقتىڭلاردا ، شۇنى تىلەۋاتىمىز !
قەلەندەرلەر ئالتۇن چىقىرىۋېلىش >> چىغىرىق<< لىرىغا تاشلاندى .

62

گۈل تېرىيمەن ، قەلەندەر سېۋىتىنى كۆتۈرۈپ ، ئۆيمۇ ئۆي يۈرۈپ گۈل تېرىيمەن .

ئۇنىڭ زوقىدا ئالتۇنغا نەزەر سېلىش مەن ئۈچۈن گۇناھ !

63

مەن سېنى سۆيىمەن ، خىياللىرىم تەسۋىسىدىن ئىسمىڭنى مىڭلاپ ئۆتكۈزىمەن .

مۇلايىم پىچىرلايمەن ، جۇنۇنلۇقتىن چۇقان سالىمەن . ئىسمىڭنى ۋارقىراپ

قىچقىرىمەن .

مەن سېنى سۆيىمەن . بىراق ، كىملىكىڭنى ئېسىمگە سېلىش خىيالىدا ئەمەسمەن .

64

ئاھ ، ئىستىقامەت مۇئەككىلى مۇقەددەس تەڭرى .

سەن مېنىڭ يۈرىكىم بىلەن ھېسسىياتلىرىڭنى جۇشقۇنلىتىپ ئۆز ئىجادىيەتلىرىڭنىڭ

نادىرى بولغان ئىنسانىيەت تەقدىرىگە نەزەر سالچۇ . ئۇ چاغدا سەن ئەرشنىڭ

مەنىسىزلىكىنى سېزىپ بەندىلىك شاپائىتىنىڭ ھامىيسى بولۇشقا ئىنتىلەتتىڭ . بىراق

سەن ئۆز ئىجادىيەتلىرىڭگە كىبىر بىلەن قارايسەن .

65

ئۈمىد بىلەن ئۈمىدسىزلىك ئارىسىدىكى دالىدا مېنىڭ ھۇجرام بار .

قايغۇ ۋە خۇشاللىقلار ماڭا ھايات ئىمتىھانلىرىنى بېرىپ تۇرىدۇ .

پۈتۈمنى تۇتىيا تۇپراقتىن ئايرىمايمەن ، گىياھلار مېنىڭ سىردىشىم .

ئەمما ، غۇرۇر ۋە ئىپتىخارغا كەلگەندە بېشىمنى ئاسماننىڭ ئەڭ يۇقىرى قاتلىمىدا

تۇتىمەن . چۈنكى ، كۆزۈم مىليونلار ئۈمىدى ، سۆزۈم مىليونلار لەۋزى .

بۇ نىسپىيلىك ئالەمدە مۇتلەق قايغۇ ۋە مۇتلەق خۇشاللىق تەسەۋۋۇرى ھەققەتەن ئۇمىدسىزلىكنىڭ پاتقىقى !

66

ھايات ــ ئۆلۈم ۋە ياشاش كوچىسىغا تاشلانغان زاكىلانغان بوۋاق ؛

ھايات ــ دائىم ھايات ۋە مامات بۆشۈكىدە تەۋرەنگەن پەرزەنت !

ھايات ــ ئۆلۈم ۋەھىمىسىنى قەلبىگە يوشۇرغان ئەزرائىلنىڭ تۇغقىنى !

ھايات ــ زىۋۇسقا ئىسيان قىلغان ئەزىمەت پرومېتۇس بىلەن ئاتلاسنىڭ جەڭ شەجەرىسى ...

ھايات ــ ئۆلۈم ئۇستىدىكى زەپەر !

67

سېنىڭ سۆيگۈلىرىڭ خۇشاللىق نۇرىنى جىلۋىلەندۈرگىنىدە ، مېنىڭ ئارزۇلىرىم مۇھەببەت مېۋىسىنى پىشۇرىدۇ .

68

مەن بىر دەستە گۈلنى ، بىر تەخسە مېۋىنى ، بىر گۈزەلنى سۆيىمەن ، ئەمما شۇنىلا ئەمەس ، مەن ئائىلە مۇھەببىتىنىڭ ئىللىق قۇچىقىدىن پۈتۈن ئالەمگە تەلپۈنىمەن . مېنىڭ مۇھەببىتىم پۈتۈن ھەقىقىي كىشىلىك ، ئۇنىڭ دىلنى مەپتۇن قىلىدىغان قىسمەتلىرى بىلەن ئۇمىد شولىسىدا جىلۋىلىنىپ تۇرغىنى بولسا كەلگۈسى .

69

مەن تېخى ئاتاپ ئىسمىڭنى تىلغا ئالمىدىم . سەن تىلىمغا پاتمايسەن .

مەن تېخى كۆڭلۈمنى ساڭا ئىزھار قىلمىدىم . ئۇ ئىزاھاتقا ھاجەتسىز .

سىر ئەمەس ، مېنىڭ سۆيىدىغىنىم چەكسىز ۋە ئۇلۇغ ناتونۇشلار دۇنياسى ...

70

ئۈمىد تەڭرىسى ــ ھەۋەس ۋە تاقەت مۇئەككىلى ، مەن ساڭا سېغىنىمەن .

ئارزۇيۇم ــ كەلگۈسى ئىستەكلىرىنى رېئال دۇنيادا تىرىلدۈرۈش ، باقىي ئالەم ئەپسانىلىرىنى پانىي ئالەم مېۋىزارلىقىغا ، ساماۋى ھالاكەت چۆچەكلىرىنى كۈندىلىك ئىنسان ھاياتىغا ئايلاندۇرۇش .

مەن ساڭا سېغىنغىنىمدا قەلبىم ئېرىپ ئاقىدۇ ، ئۇ شارقىراپ ئۆركەشلەپ ئاقىدۇ .

ئىپتىخار قىلىدىغىنىم تار جىسمىمدىن يامرىغان ئۇلۇغ ئىستەكنىڭ ئىنسانىيەت ئىستەكلىرىنىڭ چەكسىز دېڭىزىغا راۋان بولغىنى .

قۇشلار ئۆز چاڭگىسىغا قايتقاندەك ئۆز دىيارىغا قايتقان خىياللىرىمغا قاراپ مېنى ئەيىبكە بۇيرۇما ، چۈنكى ئۇنىڭ مەشخۇل سەپىرى يەنىلا ئاشۇ چەكسىز دېڭىز ...

71

مەن مەرۋايىت ئىزدەيمەن ، ھەر كۈنى دېڭىز بويىغا بارىمەن ...

بۇ قېتىم يېڭى كېمىگە چۈشۈپ كەتكىنىمنى كۆرۈپ تېڭىرقىمىغىن ، مەن يەنىلا مەرۋايىت ئىزدەپ چىقتىم . دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يېرىدىكى سەر خىل مەرۋايىتلارنى ئېلىشتا كونا كېمىنىڭ يارامسىزلىقىنى سەزدىم .

مەن دېڭىز ئاستىغا ، قايغۇ ـ خۇشاللىقلار قايناملىرىغا يېقىنلاشقىنىمدا ، سەن ئەندىشە قىلمىغىن .

مېنىڭ مەرۋايىت ئىزدىشىم ، ئۇنى زىننەت قىلىش ئۈچۈن ياكى ئۇنى جاھانكەچتىلىك بازىرىدا سېتىش ئۈچۈن ئەمەس . ياق ، بۇنىڭ ئەكسىچە ئۇلارنىڭ قاتارىغا غەرق بولۇش ئۈچۈن ، پەرۋانىدەك قەلبىمگە مۇقەددەس ئوتتەك كۆرۈنگەن بۇ دەرگاھتىن

مېنى قايتۇرما . مەن ئۇنى پەرۋانىدەك شەيدالىق بىلەن ئىزدەيمەن .

ئالەمنى يورۇتىدىغان مەرۋايىت سەن ــ ئەي مۇقەددەس ئىنسانىيەت !

72

قولۇڭدىكى ئالتۇن نەي ئەمەس ، ئاددىيغىنا قومۇش نەي .

مۇشۇ نەي بىلەن چالغان كۆيۈڭنى ئاڭلىغان كىشى قولىدىكى ئالتۇن نەيزىنى ساڭا

ئىنئام قىلىپ ، يەنە ئاڭلاشنى مۇراجىئەت قىلىدۇ .

سەن كۆلسەن ، چۈنكى : ئالتۇننىڭ ئاۋازى بايلىقنىڭ خىرقىرىشى ، ئۇ ئۆز - ئۆزىنى

شىكايەت قىلالمايدۇ ...

73

مەن قاراڭغۇلۇق دەشتىدىكى ئىنتىزار بۇلبۇل ،

سەن يورۇقلۇق كۆلىدە تولۇپ ئېچىلغان نىلۇفەر گۈلى .

74

مەن قۇرۇق قولۇم ۋە ئوتلۇق يۈرىكىم بىلەن ساڭا يېقىنلاشتىم .

نىيىتىم سەندىن ئېلىپ كېتىش ئەمەس ، بەلكى ساڭا بېغىشلاش .

75

كۆلگىنىڭدە كۆز ياشلىرىڭ تاققان مارجانلارنى تاشلىما .

يىغلىغىنىڭدا كۈلكىلىرىڭ چاقناتقان ئۈمىد چىرىغىنى ئۆچۈرمە .

76

ئىلاھ ! ئۆز ئىجادىيەتلىرىڭنىڭ ھايات قىسمەتلىرىنى كۆز يېشى تۆكۈپ تۇرغان قىزنىڭ

كۆزى ئارقىلىق كۆزەتچۇ ! ياكى مۇشەققەت ئىمتىھانلىرىڭ ئاخىرلاشمىدىمۇ ؟ !

ئۆز ئىجادىيىتىڭىنىڭ ئاخىرىنى ھەمىشە سوفىكىلدەك ئاخىرلاتما .

ئۇنى قەھرىمانىنىڭ ئۆز ئىلكىگە قوي ، ئەرش بىلەن زېمىننىڭ توساقلىرىنى ئىرغىتىپ تاشلا !

77

ئاھ ، بەخت ! ... ئالتۇن قاناتلىق ھۇما ، مەرۋايىت بېزەكلىك ئوردا ، خۇش پۇراق چېچەپ تۇرغان نازۇنېمەت ، كۆڭۈلنى مەپتۇن قىلىدىغان سېھرلىك كونۇپېرت ...

ئاھ ، سائادەت ! ... ئادەم ئالدايدىغان ئىبلىسنىڭ يېپىنچىسى ، ئىئوسنىڭ ئالتۇن ئالمىسى ، كۆكنارنىڭ ۋەرىنىسى ...

ئامەتنىڭ بەخت قۇشى قانىتى ئاستىدىن شاھانىلىق سايىسى ئىزدىگەن ئادەم بەختنىڭ بەختسىز قۇربانى .

نادامەتنىڭ ئاچچىق ھەسرىتىنى بايلىق يوقىتىشىدىن ئىزدىگەن ئادەم بەختسىزلىكنىڭ مەسخىرە ئۆزنىكى .

بەخت ھازىرقى مۇراببا قاچاڭنىڭ تېگىدە ئەمەس ، كەلگۈسى ئون يىللىقلىرىڭنىڭ لەززىتى ئۈستىدە .

سائادەت ھازىرقى تەنتەنە يوپۇقلىرىڭنىڭ زەر جۇلاسىدا ئەمەس ، مۇستەقىل ھايات ئىقتىدارىڭدا .

بەخت ــ يېنىڭدا ، قەلبىڭدە ، كەلگۈسىگە سىڭدۈرگەن ئەجرىڭدە .

ئۇ سېنى كۈتۈپ تۇرمايدۇ ، ئۇ قۇلۇڭلە قېپىدا .

78

ئەڭ ئاخىرقى ۋە ئەڭ مەنىلىك كۆز يېشىنى ئىزھار قىلىدىغان قەلبى پاك ۋە

تەپەككۇرى نۇرانە ئادىمى بولمىغان كىشى بەختسىز . تەنتەنىلىك كۈلكىلىرىڭگە سادا قاتقانلارنىڭ ھەممىسى كۆز ياشلىرىڭغا ھەمراھ بولالارمۇ .

79

ئۆستەڭ ياقىسىدىكى مەجنۇنتاللار بۈك ـ باراقسان .

ئۇلارنىڭ تەقدىرى جاھانكەچتىلىك ئوچاقلىرىدا چارسىلداپ ناخشا ئوقۇپ تۈگمەك .

قەيسەرلىكنى تەرسالىق دېگۈچىلەرگە كۈلمەن . مەزمۇت شەمشات ۋە دۇپ ياغچىنى قەدىرلەيمەن . قەيسەرلىكنى كىنايە قىلغۇچى ئەۋرىشىملەرنىڭ سۆگەت تاللىرىدىن ئۆزگىچە بولمىغان تەقدىرىگە تارىخ كۆز يېشى قىلارمىكى ...

80

ئەركىنلىك ــ ئۆزىنى ، ئۆزگىنى چۈشىنىشتە .

مەن ئىپتىخار ۋە غۇرۇردىن ، قەتئىيەت ۋە قەيسەرلىكتىن ، زورۇرىيەت ۋە مۇمكىنلىكتىن خالىي ئەركىنلىكنى چۈشەنمەيمەن . ئەركىنلىك ــ ئالەم بىلەن ئادەمنىڭ تۇتىشىپ تۇرىدىغان ھېكمەتلىك ھالقىسى .

قارا ، يېڭىلمەس ئەرك تەڭرىسى يەنىلا مۇلايىم مۇھەببەت ئىلاھى ئالدىدا ئېگىلىپ تۇرۇپتۇ . بىراق ، سەن ئۇنى گۈزەللىك ئالدىدا ئېگىلدى ، دېمىگىن ، ئۇ ئىختىيار ئالدىدا ئېگىلدى !

81

دەردمەنلەرنى كۆرگىنىمدە ئۆز دەردلىرىمنى ھېس قىلىمەن .

مۇشۇ ھېسلىرىمنى تەپەككۇر قىلغىنىمدا قەدىر ـ قىممىتىمنى چۈشىنىمەن .

دەردلىكلەرگە ھېسداشلىق قىلماسلىق ئىنسانىيەتتىن يۈز ئۆرۈگەنلىك !

82

ئىسكەندەرنىڭ نامىغا ياسالغان ھەممە >> ئىسكەندىرىيە << قەلئەلىرى
خارابىلاشتى . ئۇنىڭ دارا ئۈستىدىن قازانغان غەلىبىسىنى رىم ۋە ۋىزانتىيىلىكلەرنىڭ
تەنتەنىلىرى غەرق قىلدى . ساماۋى رىم ئىمپېرىيىسىمۇ يىمىرىلدى . تارىخ ئالدىنقى
غەلىبىلەرنى كېيىنكى زەپەرنامىلەرنىڭ مەسخىرە قىلىشى بىلەن بېزىدى .

سۇمۇرغ ئوتتۇرا ئاسىيا ئىسلامىيەت دۇنياسى ئۈستىدا ئەگدى ... ئەنە فارابى . ئۇ
ھالاك قىلىنغان ئافىنا ، خارابىلاشقان ئىسكەندىرىيە ھېكمەتنامىلىرىگە تەفسىر
يازماقتا >> . ئىككىنچى تەلىمات<< نىڭ ئارىستوتېل مەكتىپىدىن مول سەمەرلىرى
ئوتتۇرا ئەسىر دۇنياسىنى شولىلاندۇرۇپ ، ئۆلمەس ئىنسانىيەت ئەقلىنىڭ راۋان
دەرياسىنى بېيىتتى .

ئەنە قەدىمكى ئەفراسىياپ شەھىرى ، ئەنە تۈرك خاقانلىرىنىڭ مەڭگۈ ئابىدىلىرى ،
ئەنە قۇم قەھرىگە غەرق بولغان بۈيۈك تەكلىماكان خەزىنىلىرى . تارىخ خاقانلار ،
تىكىنلەر ، مەلىكىلەر ۋە ئۇلار نامىغا ئاتالغان زەپەر قەسىدىلىرىنى يوق قىلىۋەتتى .
تارىخنى سەنىلا يەكۈنلىمەيسەن . تارىخ سېنى يەكۈنلەيدۇ .

شەرق ۋە مىسىرلىقلاردىن ئاپىرىدە بولۇپ ئافىنا ۋە كىچىك ئاسىيادا
مۇجەسسەملەشكەن ئەقىل جاۋاھىراتلىرى فارابى ۋە ئەرەب دانىشمەنلىرىنىڭ
تەپەككۇرى ئارقىلىق يەنە ئىسپانىيىگە ، فلورېنسىيىگە يۆتكەلدى .

ھەقىقىي زەپەرنامىلەرنى تارىخ ئۆزى مەدھىيىلىگۈسى .

83

تولۇنخانىنىڭ ياسىداق ئوردىسىدىن ھالقىپ سالاھىددىن ئايۇبنىڭ جەڭگاھىنى
كۆزەتتىم . سەلىپ ئۇرۇشىنىڭ ئوت يالقۇنلىرى بىلەن غازات جېڭىنىڭ قان توپانلىرى
ئارىسىدا پەرياد چەكتىم . كۆزۈمدىن تارامشىغىنى ھەسرەت نالىسى ، ئاسماندىن

ياغقىنى ئادەم بىلەن ھاۋانىڭ مۇسبەتلىك كۆز ياشلىرى . مۇسا بىلەن پىرئەۋىن كۆز ئالدىمغا كەلدى ، ئېرۇسالىم ـ قۇددۇس شەرىپ شىرىنىنىڭ جامالىمۇ يا . ئالەمگە دىنىي ئىختىلاپلار سېلىپ بەندىلىرىڭنىڭ قونچاق تىياتىرىنى تاماشا قىلغۇچە مۇقەددەس نىجادىيەت ئاپتىپىنى ياپىساڭچۇ !

84

سۇرىيە سەھرالىرىدا ۋە ئالىپ كوچىلىرىدىكى قۇللار ، تىلەمچىلەر ئارىسىدىن ئىككى زاتقا كۆزۈم چۈشتى . ئۇنىڭ بىرى ئىسپانىيىنى ئىستېلا قىلغان ئەرەب سەركەردىسى ئابىد ئەرراخمان ئىدى . زىبۇ زىنىنەت ۋە تاجى راھەتنىڭ بۇ ئەزىز مېھمىنى توپا تاملىق تار مەھەللىلەردە يېرىم يالىڭاچ تىلەمچىلىك قىلىپ يۈرەتتى . ئوقنىڭ يەنە بىرى لىئاپولدا سەلىپ ئۇرۇشى خرىستىئانلىرىغا ئەسىر بولۇپ خەندەك كولاۋاتقان شىرازلىق يېتىم شەيخ سەئدى ئىدى . ئابىد ئەرراخماندىن ئاچلىق ئىچىدە تاشلاپ كەتكەن جەسەتتىن باشقا ھېچقانداق نىشان قالمىدى . سەئدىنىڭ << گۈلىستان >> ، << بوستان>> دىن ئىبارەت ئاجايىپ ئەسىرى خوتەن ئىپارىدەك مۇشكى خوتەن خۇش پۇراق چىقىرىپ ، شامالدا تۆكۈلمەيدىغان ئەتىر گۈلىدەك زامان قاپقىلىرىدىن ئۆتۈپ يىراقلاپ بارماقتا . زەر يوپۇقلۇق ۋە ئىلكىدىكى تەڭداشسىز ئالماسقا زوقلىنىپ تۇرغان ئابىد ئەرراخمان ئېفىئوپىيە ، مىسىردىن تاكى ئافغان ۋە قەشقەرگىچە سەرگەردانلىق ئىزىنى قالدۇرغان شەيخ سەئدىنى نەزىرىگە ئىلمايتتى ، ئەلۋەتتە .

85

چىڭگىزخانىنىڭ قازانغان ئالەمشۇمۇل غەلىبىلىرى ، ئۇنىڭ تەنتەنىسىگە بېغىشلانغان قەسىدىلەر گويا ئەقىل كەسكۈچى شارابتەك ئۇنى تېخىمۇ تەنتەك قىلىۋەتتى . ئۇ كۆك

دېڭىزغىچە ئۆز ئالقىنىغا ئېلىپ جاھان شاھانىسى بولۇشنى ئىستىگەن . تالانغان

بايلىق موڭغۇل دالاسىنى ئاۋات قىلالمىدى ، زەپتە قىلىنغان زېمىن موڭغۇل نوپۇسىنى

ئاشۇرالمىدى ، ئاتالغان زەپەرنامىلەر ئۇنىڭغا ھېسداشلىق قوزغىيالمىدى .

تارىخ مەڭگۈ خانلىقنى ، ئۇپرىماس قەسىرنى ۋە مۇئەللەق ھاكىمىيەتلىكلىقنى يەنىلا

ياۋا گىياھتەك ئۆز نۆۋىتىدە ئەرزىمەس قىلىۋەتتى . ئۇنىڭ چاقماقتەك ھەيۋەتلىك

گۈلخانلىرى بىر چۆگۈن سۇنى قايناتماستىن غايىب بولدى .

بېشىمنى سېلىپ ئۇنىڭ قەبرىسى يېنىدىن ئۆتتۈم . يوپۇرماقلار ئىچىدىن شىۋىرلىغان

پىچىرلاش ئاڭلانغاندەك بولدى : تارىخ ھەر قانداق غەلىبە تۆپەيلىدىن

ئىلگىرىلەۋەرمەيدۇ ، ھەتتا شۇنداق غەلىبىلەر باركى ، ئۇ تارىخنى يۈگەنلەيدۇ ۋە

مەسخىرىگە ئايلىنىدۇ . بابۇرنىڭ ، بولۇپمۇ ئەكبەرنىڭ ھىندىستانغا بولغان تەسىرى

بىلەن چىڭگىزخاننىڭ خارەزىمگە بولغان تەسىرىنى قانداق سېلىشتۇرۇش مۇمكىن ...

ئاتقا مىنىش ئالدىدا زېمىننى ۋە ئۇنىڭ تارىخىنى ئەقىل بىلەن چۈشەندۈرۈش كېرەك !

86

پاھ ، نەۋائىنىڭ >> چاھار دىۋانى << نېمىدېگەن ئۇلۇغ گۈلشەن ! ئۆز مەشۇقى

سۇلتاننىڭ قارا نىيىتىگە قارشى زەھەر ئىچىپ ئۆز ۋىجدانىنى نامايىش قىلغاندىن

كېيىن ئۇنىڭ ئىشقى ۋە مەرسىيىسىنى پۈتۈن ئىنسانىيەتنىڭ ئىشقى ۋە زارنامىسىگە

ئايلاندۇرغان جاسارەتلىك شائىرنىڭ ھەقىقىي قەلبى مۇشۇ شېئرىيەت گۈلشىنىدە ئۆز

مەشۇقى بىلەن مەڭگۈ قوشۇلغان .

ماڭا ھەر بىر غەزەل ئۆزىگە خاس ۋە ئۆز ئېپتىخارىغا خاس مەزمۇن بىلەن ئۇلارنىڭ

مۇبارەك دىدارىنى نامايەندە قىلدى . قەلبنى ھەميان قىلىۋالغان ، دۇئاگۆي

مۇئەللىپلەرگە كەلگەندە ئۇلار نەزەر سېلىشقىمۇ ئەرزىمەيدۇ .

87

مانا لى چىڭجاۋ (خەنزۇ ئەدەبىيات تارىخىدىكى تاڭ دەۋرىدە ئۆتكەن مەشھۇر ئايال شائىر)نىڭ ھەسرەتلىك شېئىرلىرى ، ئىزغىرىن شامال ، نەمخۇش تۈتەك ، ماتەملىك شام يېشى ، ھەسرەتلىك مىسرالار ... مەن ئۇنى تۇل قالغان ئاياللىق دۇنياسىنىڭ مۇناسىپ داھىيسى دەپ قارايمەن . ئۇنىڭ قىسمەتلىرىنى تەكرارلىغانلار ئاز ئەمەس . يەنە كىملەرگە بۇ قىسمەتلەرنى ئاتاۋاتقانسەندۇ بىھېس پەلەك !

88

قورقۇنچاقلار !

ئۇلار قورقىدۇ ، ئۇلار پۈتۈن جىن - ئالۋاستىلارنىڭ ئانىلىرى ! ئۇلار قورقمىغان بولسا قورقۇنچاقلىق كېسىلى ئەسىرلەر يالدامىسى بولالماس ئىدى ...

89

يالتىراپ تۇرغان ئۈپا - ئەڭلىك ، پۇرقىراپ تۇرغان قاپقارا كۆيە ، تەنتەنىلىك يالغان - ياۋىداق ، ئار - نومۇسنى قايرىپ قويىدىغان بىشەم تۆھمەت ، ئەقلىنى پالەچ قىلىدىغان بىخۇدلۇق شەربىتى ، ئادالەتنى تاۋۇتقا سالىدىغان بوھتان جامائىتى ، پرومىتۇسنى سىقىملايدىغان قارا قۇش تىرنىقى ، زىۋۇسنى ئۇلۇغلايدىغان گرېك ئەپسانىسى ، ئاتلاسنى مۈكچەيتىۋەتكەن ئاسمان تەۋىڭى ، چىڭگىزخاننى كۆتۈرۈپ ماڭىدىغان تەختىراۋان ... مەن بۇلارنىڭ يىللارنى ئاتلىشىغا ئىشىنىمەن . ئەمما ، ئۇلار ئەسىرلەر بوسۇغۇسىدا تەكشۈرۈلمەي قالمايدۇ . جاھان سوتخانىسىنىڭ سۇدىيىسى ۋاقىت ، ئۇنىڭ يەكۈنى تارىخ .

90

دۇنيانى ئەينەن چۈشىنىشىڭ ، ئەينەن چۈشەندۈرۈشۈڭ لازىم . ئۇنى بېزەكلەپ ياكى

خۇنۇكلەشتۇرۇپ دوستلىرىڭىزنىمۇ ، دۈشمەنلىرىڭىزنىمۇ ئالدىمىغىن . راستلىق ئىنجادىيەتنىڭ شەرتى . قۇدرەت چىنلىقتا ، لېكىن ئالداشتا ئەمەس . كىشىلەر ئۆزلىرىنى ۋە ئۆز مۇھىتىنى ئەينەن بىلگەن جايدا نۇر ھۆكۈمرانلىقى سايىلەرگە ئورۇن قالدۇرمايدۇ .

91

ئادەمنى لايدىن ، ھاۋانى ئادەمنىڭ چەپ بىقىنىدىكى بىر تال قوۋۇرغىسىدىن ياسىغاندا يەھۋە يېتەرلىك تەرسا ئىدى . ئۇ ئادەم بىلەن ھاۋاغا ئەقىل دەرىخىنىڭ مېۋىسىنى يېمەسلىككە بۇيرۇغان . ئىبلىسنىڭ تەشەببۇسى بىلەن بۇ ئالمىنى يېگەن بىلەن ، ئادەم بىلەن ھاۋا ئەڭ دەسلەپ ئەۋرىتىنى يېپىشنى ئۆگەنگەن .

92

ھەيرانمەن : يەھۋە نېمشقا بۇنى تەقىب قىلدى ، شەيتان بۇنى نېمشقا تەشەببۇس قىلدى ؟

ھەيرانمەن : ئادەم بىلەن ھاۋا تۇنجى قېتىم ئىلىم ۋە ئەخلاق تۇپەيلى گۇناھكار بولغان ھەم جازالىق بولغىنىدا ، تۇنجى قانۇن روياپقا چىققاندا ئاسمان زېمىننىڭ تەكتىدە ، زېمىن ئاسماننىڭ ئۇستىدىمىدى ؟! يەھۋەنىڭ دەھشەتلىك غەزىپى ۋە ھەيۋەتلىك جازاسى ئىنسانىيەتكە ئەقىل ، ئىلىم ۋە ئەمگەك ئىجادىيىتىنى ئېچىپ بەرگىنى ئۈچۈن ئىنسانىيەت ئۇنىڭ تەرسالىقىنى كەچۈرمەسمۇ ؟

ئويلىنىمەن : يەھۋەمۇ ئۆزگىرىپ كەتتى ، ئۇ ئىلگىرىلىدى ، ئۇ مۇسا بىلەن قارۇننىڭ ۋاقتىدا بىر قېتىم ، مۇھەممەد مۇستاپا ۋاقتىدا بىر قېتىم ئىلگىرىلىدى . ئۇ ئەمدى >> ئىقرا) << ئۆگەن) سۈرىسىنى چۈشۈردى .

تۇرۇپلا تېڭىرقايمەن : ئەمدى ئوقۇماسلىق ، بىلمەسلىك ، شۈبھىلەنمەسلىك سىماسىنى

شەيتان ئۇستىگە ئالدىمكى ياكى ئۇ يەھۋەنىڭ نامىدا سۆزلەشكە كىرىشتىمۇ ؟

پەرياد كۆتۈرىمەن : ئىلىم دەرىخىنىڭ بىلمەكلىك مېۋىسىنى تەۋسىيە قىلىپ ، زېمىندىن

جەھەننەمگە ھەيدەشنىڭ تۈزىقىنى يايمىغاندۇرسەن !

93

ھا ... ھا ... ھا ... قاقاقلاپ كۈلىمەن . مېنىڭ كۈلكىلىرىمنى بوغىدىغان ھېچقانداق

ئېھتىيات قورقۇنچىسى يوق .

ھا ... ھا ... ھا ... ئېچىلىپ ـ يېيىلىپ كۈلىمەن . مېنىڭ كۈلكىلىرىمنى ئەۋجىتىدىغان

ھېچقانداق خۇشامەت قىساسچىلىقى يوق .

مەن ئىنسانىيەت ئۈچۈن كۈلىمەن ، تارىخ ئۈچۈن كۈلىمەن . مەن تارىخ مۇزىكانتىنىڭ

ئازادە كۈيچىسى .

94

ئەنە دانتې ئالگېرى !

ئۇ >> جەھەننەمنامە << ، >> ئارابنامە << ، >> جەننەتنامە<< دىن

ئىبارەت ئۈچ قىسىملىق روھىيەت داستانى >> تەڭرى كومېدىيىسى<< نى يېزىپ

تۇگەتتى . ئۇنىڭ يەھۋەگە نىسبەتەن سەۋەنلىكى شۇكى ، ئۇ ئۆز ئىجادىيىتىنى

يوقلۇقتىن بار بولغانلاردىن ــ ئادەم بىلەن ھاۋادىن ۋە ئۇلارنىڭ ئېرەم باغدىكى

ھاياتىدىن باشلىمىدى ، بەلكى بىچارىلىكتىن يوقالغانلاردىن ، ئالدى بىلەن

جەھەننەم ئازابىدىكى ئەرۋاھلاردىن باشلىدى .

زادى جەننەتتىن جەھەننەمگىمۇ ياكى جەھەننەمدىن جەننەتكىمۇ .

بۇنى يەھۋەنىڭ تەۋرات ئەپسانىلىرى بىلەن دانتېنىڭ روھانى كومېدىيىسى

يېشۋالسۇن . بىزنىڭ كۆڭۈل بۆلمىدىغىنىمىز كۆزلىرى مۆلدۈرلەپ تۇرغان تىرىك ئىنسانىيەتنىڭ رېئال ھاياتى !

95

كىيىملىرىڭ كونىرىغاندا ھەر قېتىم رەڭدار كىيىملەر كىيىسەن .
چۆچەكلىرىڭ ئاخىرلاشقاندا ھەر قېتىم يېڭى ھېكايەتلەر توقۇيسەن .
كۆزلىرىم ئاجايىپ - غارايىپ رەڭلەر ئىچىدە قاماشقاندا ، مەن گاڭگىرايمەن .
قۇلاقلىرىم ئاڭلىمىغان - بىلمىگەن سەھىپىلەر بىلەن پۈتۈپ كەتكەندە ، مەن ھاياجانلىنىمەن .
كۆز - قۇلىقىمنىڭ ئارام ئالىدىغان ۋاقتى يوق .
مەن نېمىگىدۇر تاقەتسىزلىنىمەن . مۇشۇ ئاجايىپ - غارايىپ رەڭلەر ، مۇشۇ ھەيرەتلىك شېرىن سەھىپىلەر ئىچىدە تۇرۇپ توڭلايمەن ، ئېچىرقايمەن .
قېنى كىممۇ بۇ كېيىنكى سەزگۈلىرىمنى تاقەتسىزلىك ئازابىدىن قۇتۇلدۇرۇپ ، ئۇنىڭمۇ بوشلۇق پۈرستىنى بىكار قىلسا ...
چۆچۈيمەن : بۇ ئىنسانىيەتنىڭ چۈشەكىگەن مۈشكۈل ئالگېبراسى ...

96

قەھرىمانلار كۆكرەك مۇشتلاپ چىقىشتى ، ئىنسانىيەت توپىنىڭ بېشىغا ئۆتتۈۋالدى .
قەھرىمانلار خىتاب قىلىپ چىقىشتى ، بۇ مەسىلىنى ئۆزلىرى ئۈچۈنلا يوچۇن ھەل قىلىۋالدى .
قەھرىمانلار ھېكمەت كۆرسىتىپ چىقىشتى ، ئۇلار بۇ ئالگېبرانى رەڭدار چىراغلار ۋە داغدۇغىلىق ھېكايىلەر ئىچىگە غەرق قىلىۋەتتى .

توڭلاپ دۆگدىيپ ، قەلىمنى لېۋىمگە سۈركەپ ، بۇ ئالگېبرانى يېشەلمەي ئەسرلەر قوينىغا چۆكمەن .

97

خەلقتىن بىر قەدەم چەتلەپ تۇرۇپ ئادالەتتىن قانداقمۇ سۆز ئاچقىلى بولسۇن .

خەلق ئادالەتنىڭ گەۋدىسى ، مىزانى ۋە تەھرىرى .

ئادالەت باشقا نەرسە ئەمەس ، ئۇ خەلقنىڭ كۈندىلىك ۋە تارىخىي مەنتىقىسى ، بېجىرىم ھېساب كىتابى .

ئادالەتنىڭ تۇغى ۋە ھەققانىيەتنىڭ خىتابى ئەنە شۇ مەنتەقە بىلەن ھېساب كىتابتىن تۈزۈلگەن . ئۇنىڭ دىدارى مەنىۋى زەربىسى ماددىي ، مەسخىرىسى تارىخىي ...

98

زىيانەخشەپنىڭ << تۇتنامىسى >> مېنى زوقلاندۇرالمىدى . ھەر كۈنى پىكىر بوستانىدا ئۈزۈلمەي ناۋا قىلىدىغىنى بۇلبۇلنىڭ نالىسى .

مەھلىيا بولمەن : ئۇ گۈلنىڭ غېمىدە ئۆز كۆكسىنى قان قىلغان .

ھەيرانمەن : پەلەكنىڭ تونۇيدىغىنى تۆت پەسىل ۋە پلانېتلار سەيلىسى ، ئۇنىڭدا بۇلبۇل بىلەن گۈل سەزگۈلىرى يوق !

پىچىرلايمەن : بەختسىزلەرنىڭ پاجىئەلىرى بولمىسا ، بەختىيار مەلىكىلەرنىڭ شېرىن ھېكايىلىرى قەيەردىن ئاپىرىدە بولاتتى ...

99

ئون مىليون قوشۇنمۇ ۋاقىت تەقەززاسى تۆپەيلى يېرىم ئەسىر ئىچىدە تۇپراققا ئايلىنىدۇ . مەڭگۈ يالتىراپ تۇرىدىغان غالىب كۈچ ـ پەقەت ھاقارەتلەنگەن ھەقىقەت

ۋە ئىپتىخارلىق يۈكسەكلىك . سەركەردىنىڭ دانىشمەنلىكى ئۇنىڭغا ھۆجۇم قىلىش

ئەمەس ، ئۇنىڭدىن داجىپ چېكىنىش ...

100

زامان - زامانلار ئۆتتى ، تروۋيا قەھرىمانلىرى ۋە سپارتاك باتۇرلىرىنىڭ شۆھرەتلىك

جەسەتلىرى ئارچا گۈلخانلىقىدا كۆيۈپ كۈل بولدى .

زامان - زامانلار ئۆتتى ، سۇمۇرغنىڭ يېڭى بوغۇنلىرى ئوت ئىچىدىن قايتا تۆرىلىپ

چىقمىدى . ئۇنىڭ ئىزگۈلۈك پەزىلىتى بىلەن جاسارەتلىك خاتىرىسى ھېكايىلەردە

ساقلانماقتا .

ئەنە مىڭ يىللار ، مىليون يىللار ئۆتتى ، ئۆتكۈسى .

مەن سۇمۇرغ بىلەن ئەڭگۈشتەر تېغىغا قاراپ ئۇچتۇم .

ھۇۋقۇشلار پىتنىسگە كەلگەندە ، سۇمۇرغ قاناتلىرىنى ئۇرۇپ ھاۋا قەرىگە شۇڭغۇپ نەرە

بىلەن نىدا قىلدى : ئۇ گۇناھسىز !